

ክፍል 2

ንስሐ መግባትና ማመን

ንስሐ ግቡ በወንጌልም እመኑ።

ማርቆስ 1:15

ክፍል 2 - መግቢያ

መሠረታዊ አስተምህሮዎች

መጽሐፍ ቅዱስን በጥንቃቄ ለማጥናት በምንነሳበት ጊዜ፤ በቅድሚያ ልናጤናቸው ስለሚገቡ ዋና ዋና ትምህርቶች የምናውቀበት መንገድ ይኖር ይሆን? ይህ ተቀባይነትም ሆነ ተጨባጭነት ያለው ጥያቄ ነው። በመሆኑም መጽሐፍ ቅዱስ ጠቀስ ስሆኑ ጥያቄዎች ሁሉ መልሱን የምናገኘው ከዚህ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንዲያውም ስለ ትምህርቶቹ መናገር ብቻ ሳይሆን የትኛው ሊቀድምና የትኛው ሊከተል እንደሚገባው ሁሉ በግልጽ ያሳየናል። በዚህም መሠረት ለስድስት መሠረታዊ ወይም ወሳኝ ትምህርቶች ግልጽ የሆነ ዝርዝር የተሰጣቸው መሆኑን እንገነዘባለን። ዝርዝራቸውንም ለማየት ወደ ዕብራውያን 6:1-2 እናመራለን፡-

«ስለዚህ የክርስቶስን ነገር መጀመሪያ የሚናገረውን ቃል ትተን ወደ ፋጽሜ እንሂድ፤ መሠረትን ደግመን አንመሥርት፤ እርሱም ከሞተ ሥራ ንስሐና በእግዚአብሔር እምነት፤ ስለ ጥምቀቶችና እጆችንም ስለ መጫን ስለ መታገም ትንሳኤ ስለዘላለም ፍርድም ትምህርት ነው።»

በጥቅሉ ውስጥ የተመለከተው «መጀመሪያ የሚናገረውን ቃል ትተን» የሚለው ሐረግ የሚያመለክተን፤ በዚህ ላይ የተመሠረቱ ሌሎች ተከታታይ ትምህርቶች መኖራቸውን ነው። በሌላ አነጋገር ስለ ክርስቶስና ስለ ትምህርቱ ለምናደርገው ጥናት እንደመነሻ የሚያስገለግን ነው ማለት ነው።

እንደዚህም «መሠረትን ደግመን አንመሥርት» የሚል ሌላ ሐረግ አናገኛለን። ይህም ቢሆን በድጋሚ የሚያስገነዝብን ነገር ለክርስቶስ ትምህርቶች መሠረት እንዳላቸውና ዕውቀታችንንም በዚያው ላይ እየገነባን ወደ ፍጹምነት መሔድ እንደሚገባን ነው። እዚህ ላይ ግልጽ የሚያደርግልን ወደ ፍጹምነት ልናደርሰው የምንችለው ለትምህርቶቹ የማይናወጥ መሠረት ሲኖረን ብቻ መሆኑን ነው።

ስለዚህ መሠረት በሚናገርበት በዚህ ክፍል የዕብራውያን ጸሐፊ ስድስት ተከታታይ አስተምህሮዎችን ይዘረዝራል። እነርሱም፤ አንደኛ ከሞተ ሥራ ንስሐ፤ ሁለተኛ በእግዚአብሔር እምነት፤ ሦስተኛ ስለ ጥምቀቶች፤ አራተኛ እጆችን ስለ መጫን፤ አምስተኛ ስለ ሙታን ትንሳኤና ስድስተኛ ስለ ዘላለም ፍርድ ናቸው።

እነዚህን አስተምህሮዎች እየነጣጠልን ማጥናቱ ተገቢ ቢሆንም ሁሉንም በወጥነት የያዘውን ፍሬ ሃሳብ ልንዘነጋ አይገባንም። ይኸውም በምድራዊ ነገር ተሳስረን የዘላለማዊነት ዕይታችንን ልንጥል አያስፈልገንም። አስበልዚያ ግን ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ 15:19 ላይ የጠቀለው አሳዛኝ መከራ ተካፋዮች እንሆናለን፡- «በዚህች ሕይወት ብቻ ክርስቶስን ተስፋ ያደረግን ከሆነ ከሰው ሁሉ ይልቅ ምስኪኖች ነን።»

በዚህ መጽሐፋችን አማካይነት ልንዳስሳቸው የምንሞክራቸው ርእሶችም የመጀመሪያዎቹን ሁለቱን ትምህርቶች ማለትም ስለ ንስሐና እምነት የሚዳስሱ ይሆናሉ።

ን ስ ሐ

ከግሪክና ከዕብራይስጥ ምንጮች አንጻር

በቅድሚያ ንስሐ የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ አገባቡ ምን ትርጉም እንደሚያስተላልፍ መረዳቱ እጅግ ጠቃሚ ነው።

ንስሐ የሚለው ቃል አዲስ ኪዳን በተጻፈበት በግሪክ ቋንቋ «ሜታኖያ» የሚል ሲሆን ይህም «አስተሳሰብን መለወጥ» የሚል ትርጉምን የሚወክል ነው። ስለዚህ እንደ አዲስ ኪዳን ይዘቱ ከሆነ ቃሉ የሚያመለክተው የስሜትን መለወጥ ሳይሆን ከአዲስ «ውሳኔ» ላይ መድረስን ነው። ይህን ልዩነት በግልጽ መረዳቱ ከፍተኛ ጠቀሜታ አለው። በብዙ ሰዎች ዘንድ ንስሐና ስሜት ተቆራኝተው የሚታዩ ባህርያት ናቸው። በመሆኑም ከሐዘንና ትካዜ፤ ክልቅሶና ከሮሮ ጋር ተዘውትረው ይያያዛሉ። አንድ ሰው እጅግ በሐዘን ተቆራምዶ እንዳለውን ቢያረጋም፤ ከቀድሞ ጥፋቱ በመታረም ከአዲስ ውሳኔ ያልደረሰ ሊሆን

ይችላል። በሌላ በኩል ደግሞ በንስሐ ሰበብ አንዳንዶቹ በር ቆልፈው ሲጸሙና ሲጸልዩ፤ ወይም ራሳቸውን ጥብቅ ሰሆኑ የቤተክርስቲያን ሥርዓቶች ሲያስገዙ እናያለን። ሆኖም ግን ይህ ሁሉ እውነተኛውንና መጽሐፍ ቅዱሳዊውን «ንስሐ» አያሟላም።

እውነተኛ ንስሐ የሚወክለው አንድን አቋም ብቻ ነው። ያም አቋም ራስን ከውስጥ በመሰወጥ ከአዲስ ውሳኔ መድረስ ወይም የቀድሞውን አስተሳሰብ በማስወገድ አዲስ አመለካከት ማራመድ ነው። ስምሳሌ ወደ ብሉይ ኪዳን መለስ ብንል፤ ንስሐ የሚለው ቃል በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያለውን ዓይነት ውስጣዊ ትርጉም የያዘ ሳይሆን በውጪ ደረጃ የሚገጸባለት እንደሆነ እንረዳለን። ይኸውም ከቀድሞው አስተሳሰብ «መመለስ» ወይም በቀድሞው አቋም ላይ «ጀርባን ማዞር» እንደ ማለት ብቻ ነው።

ሆኖም ግን ንስሐ ምሉዕነትን የሚቀዳጀው ይህ የብሉይ ኪዳን ውጪያዊ ሰው-ጥናት የአዲስ ኪዳን ውስጣዊ ሰው-ጥ በአንድ ላይ ተግባራዊ ሊሆኑ ነው። ማለትም የቀድሞ ጥፋተኛነቱን የተረዳው ሰው፤ ያንን ድርጊት ዳግመኛ ሳስመራጸም ከአካባቢው መሸሽ ብቻ ሳይሆን ከአዲስና ከተጠናከረ ውሳኔም ላይ መድረስ እንዳለበት ነው።

ኃጢአተኛው በእግዚአብሔር የሚሰጠው የመጀመሪያው ምላሽ

ስለ እውነተኛ የንስሐ ባህርይ ጥሩ ምሳሌ የሚሆንን በሱቃስ 15:13-32 ላይ የምናገኘው የአባዛች ልጅ ታሪክ ነው። የጠፋው ልጅ በአባቱና ባደገበት ቤት ላይ ጀርባውን በማዞር ወደ ማደውቀው አገር ተሰደደ። በዚያም የከፋ የኃጢአት ዘመናትን አሳለፈ። ሆኖም ግን በመጨረሻ ላይ ውጤቱ አሳዛኝ ውድቀት ሆኖ፤ ሰረዛብና ለእርዛት ተዳረገ። ያን ጊዜም ነበር እንጂራ የሚተርፋቸው አያሌ የአባቱ አሽከሮች እንደነበሩ የታወሰው። በመሆኑም ከዚህ ከፍተኛ ጸጸት የተነሳ በቁጥር 18 ላይ እንደምናነበው ከአንድ ውሳኔ ላይ ደረለ። «ተነስቼም ወደ አባቱ እሄዳለሁ» አለ።

አሁንም በቁጥር 20 ላይ እንደምናነበው የጠፋው ልጅ መጠለን ብቻ ሳይሆን እርምጃም ወሰደ፤ «ተነስቼም ወደ አባቱ መጣ።» ይህ እንግዲህ ለእውነተኛ ንስሐ ጥሩ ምሳሌ ነው። የጠፋው ልጅ በጥፋተኛነቱ ክልብ ከመጸጸቱም በላይ ከዚህ ችግር ሲላቀቅ የሚችልበትን ዘዴ በግሉ ወለነ፤ ይህንንም ውስጣዊ ውሳኔውን ተግባራዊ ለማድረግ የወለደው ውጪያዊ እርምጃ ወደ አባቱ ቤት መመለስ ነበር።

በተመሳሳይ ሁኔታም አያንዳንዱ ሰው በአባቱ በእግዚአብሔር ላይ በማመዕ፤ ጀርባውን ያዞራል፤ ከለማያዊ ቤቱም ይኮበልላል። ሆኖም በዚህ

የተሳሳተ እርምጃው እየገፋበት በሄደ መጠን ለባለ ችግርና መከራ ይጋለጣል። የሐዘን ጥላ እያንገርበበትና ብሉም እያለበለው ይሄዳል። ወደ መቃብር፤ ወደ ሲኦል፤ ወደ ዘላለማዊ ጨለማ መዳረሻው ይፋጠናል።

ይህን መሰሉ ሰው ግን አንድ ሊከተለው የሚገባ አማራጭ መንገድ አለው። ያንገባበትን አደጋ ቆም ብሎ ሊያሳለል፤ የቀድሞውን ሐሳብን ሊቀይርና፤ በጨለማው ላይ ጀርባውን በማዞር ወደ ብርሃን ሊመለከት ይገባዋል።

ይህ የመጀመሪያ እርምጃ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ንስሐ ተብሎ ተጠርቷል። ከእግዚአብሔርም ጋር የመታረቂያው ብቸኛው መንገድ ይህ ብቻ ነው።

ንስሐ ከጸጸት የተለየ ስለመሆኑ

እርግጥ በአንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች ውስጥ ጸጸትና ንስሐ የሚሉት ቃላት አንድ ዓይነት ትርጉም እንዳለው ቃል ጥቅም ላይ አንደዋሉ እንመለከታለን ለምሳሌ በ1611 ዓ.ም. የዚንግ ጀምስ ትርጉም፤ የአስቆርቱ ይሁዳ አያሱስን አሳልፎ በመሰጠቱ እንደ ተጸጸተና በዚህም ንስሐ ለመግባት እንደሞከረ ተገልጿል። ሆኖም ግን የዚህ የማቴዎስ 27:3-4 ትክክለኛ ትርጉም መጠለን ያለበት የይሁዳን ጸጸት በሚመለከት ብቻ መሆን ይገባዋል። ስለምን ቢባል ይሁዳ በጸጸቱ የተነሳ የራሱን ሕይወት በገዛ እጁ ለማጥፋት ወለነ እንጂ እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ትዕዛዝ በንስሐ ከእግዚአብሔር ጋር ለመታረቅ ጥረት አላደረገም። እንዲያውም በገዛ እጁ ታንቆ እንደ ሞተ እናያለን። ስለሆነም በዚህ ስፍራ የተጠቀሰው የግሪክ ቃል «ሜታኖያ» የሚል ሳይሆን «ሜታሚኒደን» ነው። ትርጉሙም ማዘንና መጸጸትን ብቻ ይጠቁማል። ይህንንም በማስረገጥ ዘሐዋርያት ሥራ 1:25 ላይ፡- «ይሁዳ ወደ ገዛ ራሱ ስፍራ ይሄድ ዘንድ በተዋት በዚህች አገልግሎትና ሐዋርያነት ስፍራ...» ተብሎ ተገልጿል።

አያሱስን አሳልፎ በመሰጠቱ ይሁዳ ከከባድ የሰሜት ቀውስ ላይ ለመውደቁ አያጠራጥርም። ታዲያ ምንም ያህል ጸጸትና ብስጭት ቢያድርበትም ቅሉ፤ እርሱ ግን ጥፋቱን በእግዚአብሔር ፊት በመናዘዝ ንስሐ ለመግባት አልሞከረም። አዳኛችን አያሱስ ክርስቶስ ይቅር ባይ እንደሆነ ይሁዳ ይወቅ እንጂ፤ ዘንድሐ ልብ ወደ እርሱ በመመለስ ፋንታ በክፋት ዝንባሌው በመግፋት ሕይወቱን አጠፋ። ይህ እንግዲህ ለሁላችንም ቢሆን የሚያሰጠንቀቀን፤ ወደ እግዚአብሔር የመቅረቢያው የንስሐ በር ከፍት ሆኖልን ሳለ፤ በገዛ እጃችን በራሳችን ላይ በመፍረድ እንዴት ከባለ ውድቀትና ፍርድ ላይ እንደምንደርስ ነው።

ሌላ ተመሳሳይ ጥፋት ስሰፈጸመ አንድ ሰው ታሪክ በዕብራውያን 12:16-17 ላይ እናነባለን። ያም ሰው ዓላው ሲሆን ጥፋቱም የብኩርናውን መብት ለቀራሽ እንጀራ መሸጡ ነው። በዚህ ጥቅስ ውስጥ የሚከተለውን እናነባለን፡-

«በሰ አንድ መብል በኩርነቱን እንደሸጠ እንደ ዓላው ለዚህ ዓለም የሚመች ሆኖ እንዳይሆን ተጠንቀቁ። ከዚያ በኋላ እንኳ በረከቱን ሊወርስ በወደደ ጊዜ እንደ ተባለ ታውቃላችሁና፤ በእንባ ተግቶ ምንም ቢፈልገው ለንስሐ ሰፍራ አላገኘምና።»

ዘፍጥረት 25:34 ይህን የዓላውን ብኩርናውን ለምግብ የመሸጥ ጉዳይ ሲያጠቃልል፡- «ዓላው ብኩርናውን አቃለላት» በሚሉ አሳዛኝ ቃላት ደምድሟቸዋል።

እንደ ይሁዳ ሁሉ ዓላውም በጥፋቱ በመጸጸት መራራ አንባውን አፍሰሷል። ስሜቱንም ባለመቆጣጠር እንደ መሾ እውራጅ ድምጹን ከፍ አድርጎ አልቅሷል። ያም ሆኖ ግን የሰህተቱን ምንጭ በማመን ወደ እግዚአብሔር በንስሐ አልቀረበም።

ዛሬም ቢሆን ስንቶቻችን የዓላውን ዓይነት ስሕተት ለመፈጸም እንቅስቃሴ ይሆን? ከመቅጽበት ለሚያልፍ ሥጋዊ ደስታ፤ ወይም ከመጠን በላይ ለሆነ ስግብግብነት ራሳችንን በማስገዛት ከፍተኛ ወንጀሎች እንፈጽማለን። ሌላው ቀርቶ ራስን በሚያዋርድ በሲጋራና በመጠጥ ሱስ በመመረዝ ከአምላካችን እስከ መራቅ እንደርሳለን። በዚህ መሰሉ ጥፋታችን መጸጸት ብቻ ሳይሆን በወቅቱ ከእግዚአብሔር ይቅርታ ልንጠይቅበትና ዳግመኛም ሳናደርገው ከቁርጥ ውሳኔ ላይ መድረስ አለብን። ስንስሐ እስካልተዘጋጀንና ወደ አምላካችንም ፊታችንን እስካልመሰሰን ድረስ እርሱም ፊቱን ያዞርብናል።

ወደ እውነተኛው እምነት የሚያመራው ብቸኛው መንገድ

እውነተኛ ንስሐ እውነተኛ እምነትን ሲቀድመው ይገባል የሚለው አባባል በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው ሐሳብ ነው። በማርቆስ 1:3-4 ላይ ተመዝግቦ እንደምናገኘው ለአዲስ ኪዳን መግቢያ የሆነው፤ በመጥምቁ ዮሐንስ የታወጀው የንስሐ ጥሪ ነበር። «እነሆ፤ መንገድህን የሚጠርግ መልእክተኛዬን በፊትህ እልካለሁ የጌታን መንገድ አዘጋጁ ጥርጊያውንም አቅኑ እያለ በምድረበዳ የሚጮህ ሰው ድምጽ... ዮሐንስ በምድረ በዳ እያጠመቀ የንስሐንም ጥምቀት ለኃጢአት ሰርዮት እየለበከ መጣ።»

ይህ እንግዲህ በግልጽ የሚያሳየን ለመሢህ መምጣት ዝግጅት ንስሐ መግባት ቅድመ ሁኔታ መሆኑን ነው። እስራኤል በንስሐ ወደ እግዚአብሔር እስካልተመለሰች ድረስ ለዘመናት በጉጉት ይጠብቁት የነበረው መሢህ ለገለጥላቸው አይችልም ነበር።

ከላይ ከተጠቀሰው ጥቅስ ጥቂት አስፍ ብሎ ደግሞ በቁጥር 14-15 ላይ ዮሐንስ መንገዱን ካዘጋጀ በኋላ ክርስቶስ ለመጀመሪያ ጊዜ የተናገረውን አያያለን፡- «ዮሐንስ አልፎ ከተሰጠ በኋላ ኢየሱስ የእግዚአብሔርን መንግስት ወንጌል አየሰበከና ዘመኑ ተፈጸመ የእግዚአብሔርም መንግሥት ቀርባለች ንስሐ ግቡ በወንጌልም አመኑ አያለ ወደ ገሊላ መጣ።» ከዚህ ከክርስቶስ ንግግር የምንረዳው፤ ከአንደበቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የወጣው ትእዛዙ ንስሐ ግቡ የሚል አንደሆነ ነው። በቅድሚያ ንስሐ ከዚያም እምነት።

ክርስቶስ ሞትን ድል አድርጎ ከተነሣም በኋላም ቢሆን፤ ሐዋርያቱን በመላው ዓለም ወንጌሉን እንዲያዳርሱ በተናገራቸው ወቅት፤ በቅድሚያ የጠቀሰው የንስሐን እስፈላጊነት ነው። «... ክርስቶስ መከራ ይተበላል በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ይነሣል፤ በስሙም ንስሐና የኃጢአት ሰርዮት ከኢየሩሳሌም ጀምሮ በአህዛብ ሁሉ ይሰበካል» ሉቃስ 24:46-47።

እንደዚሁም በሐዋርያት ሥራ 2:37-38 ላይ እንደተዘገበው፤ ይህን ትዕዛዝ በቅድሚያ ተግባራዊ ያደረገው የሐዋርያቱ ተጠሪ የነበረው ጴጥሮስ ነበር። በቁጥር 38 ላይ እንደምናነበው በዕለተ ጳጳሳዊነቱ በተሰበሰቡት ሕዝቦች ላይ መንጌስ ቅዱስ ከወረደ በኋላ ጴጥሮስን «ምን እናድርግ?» ሲሉ ነበር የጠየቁት። መልሱም ወዲያውኑ ነበር የተሰማቸው። «ጴጥሮስም ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ አያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ፤ የመንጌስ ቅዱስንም ስጦታ ትቀበላላችሁ» በማለት በቅድሚያ ስንስሐ በመቀጠልም ስጥምቀት ከብደት ስጥቶታል።

በዚህ በሐዋርያት ሥራ 20:20-21 ላይ አሁንም ጳውሎስ ለኤፌሶን ክርስቲያኖች ቀደም ሲል ያስተማራቸውን በሚከተለው መልኩ አጠቃልሎ ሲያስታውላቸው እናያለን፡- «ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ንስሐንና በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን ለአይሁድና ለግሪክ ሰዎች እየመሰከርሁ በጉባዔም በየቤታችሁም እወራሁላችሁና አስተማርኋችሁ እንጂ፤ ከሚጠቅማችሁ ነገር አንዳች ስንኳ አላስቀረሁባችሁም።»

ከዚህም ከጳውሎስ መልእክት አሁንም የምናጤነው ነገር በቅድሚያ ስንስሐ ክብደት እንደተሰጠውና እምነትንም በሁለተኛ ደረጃ እንዳስቀመጠው ነው።

በመጨረሻም ለማስታወስ ያህል የምንጠቅሰው በዚህ መጽሐፍ መግቢያ ላይ ያሰፈርነው ዕብራውያን 6:1-2 ሊሆን፤ የመልእክቱ ጸሐፊ በአንደኛ ደረጃ፤ ከሞተ ሥራ ንስሐ፤ በመቀጠልም እምነት ከዚያም ጥምቀቶችና... ወዘተ በቅደም ተከተል እንዳስፈራቸው ነው።

ይህ ሁሉ የሚያመለክተን ከማናቸውም እርምጃ በፊት ንስሐ እንደሚቀድምና በምንም ሌላ መንገድ ሊተካ እንደማይችል ነው።

የብዙዎቹ ክርስቲያኖች አቋም በአሁኑ ጊዜ ወላዎይ የሆነበት ዋናው ምክንያት በዚህ ቅደም ተከተል ካለመፈራታቸው የተነሣ ነው። በመጀመሪያ ላይ ጠንካራ መሠረት ሳያኖሩ ሕንጻውን ለመገንባት ይቻላል። ንስሐ ሳይገቡ፤ ስለ እምነታቸው ሊያውጁ ይደመጣሉ። ሆኖም ግን ይህን ዓይነቱ እምነት የእግዚአብሔርን ፍቅርም ሆነ የሰዎችንም አክብሮት አያተርፍላቸውም።

በብዙ ስፍራዎች ሊደመጥ የሚሰማው የወንጌልን ትክክለኛ መልእክት በማንጸባረቅ ሳይሆን በማቃለል መልክ ነው። «እመነ ብቻ» የሚል ፈሊጥ የሚያራምዱ አያሌዎች ናቸው። ሆኖም ግን ይህ ከክርስቶስ አንደበት የወጣ ትምህርት አይደለም። ክርስቶስና ሐዋርያቱ ያስተማሩት «ንስሐ በመግባት እመነ» ሲሉ ነው። ስለዚህ ይህን የማይሰክክ የኃይማኖት መምህር ተከታዮቹን ያሳስታል፤ ከእግዚአብሔርም ጋር ያራርቃቸዋል። ጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ 17:30 ላይ እንደሚታየው ለአንድ ጊዜ ያወጀውን የእግዚአብሔር ቃል «ንስሐ ይገቡ ዘንድ ሰውን ሁሉ ያዛል» በማለት አጠቃልሎታል።

ንስሐ በዕብራውያን 6:1 ላይ «ከሞተ ሥራ ንስሐ» ተብሎ ተጠቅሷል። በሐዋርያት ሥራ 20:21 ላይ ደግሞ «ወደ እግዚአብሔር መመለስ» የሚል መንፈስ ያስተላልፋል። ይህም ማለት ለሞት ከሚያደርሰው ሥራ ፊታችንን በመመለስ እይታችን ወደ እግዚአብሔር ይሁን ማለት ነው። ያን ጊዜም እግዚአብሔር የሚያዘንን ሰማዳመጥና ለመፈጸም እንችላለን። «የሞተ ሥራ» የሚለው ሐረግ የሚወከለው ማናቸውንም ከንስሐና ከእምነት ውጪ የሆኑትን ተግባራት ነው። ይህ ደግሞ ሌላው ቀርቶ በስመ ኃይማኖት፤ ማለትም በክርስትናም ስም ጭምር ሳይቀር የሚደረገውን፤ ማናቸውንም የተሳሳተ እርምጃ የሚመለከት ነው። እንዲያውም ኢሳይያስ 64:6 ላይ፤ «ጽድቃችንም ሁሉ እንደመርገም ጨርቅ ነው...» በማለት የተናገረው ስለ እስመሳዮች የኃይማኖት መሪዎች ማብቂያ በመተንበይ ነው።

ስለዚህ በገሃድ የሚታዩት ኃጢአቶች ብቻ ሳይሆኑ በሥውርም የሚደረጉ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጸያፎች ናቸው። ለማስመለስ ያህል ጸሎተኞች፤ ቤተ ክርስቲያን እዘውታሪዎች፤ ጸመኞች... ወዘተ ልንሆን እንችላለን። ሆኖም ግን ይህን ሁሉ የምናደርገው በመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ

በመመራት እስካልሆነ ድረስ፤ ውጤታችን መናኘና ከንቱ ይሆናል። ከዚያም ብሶ «እንደ መርገም ጨርቅ» ይሆንብናል።

ይህን መሰሉ ውድቀት እንዳያጋጥመው በማስብ ነበር መዝሙረኛው፤ በመዝሙር 80:3-7 እና 19 ላይ በመደጋገም «ኃይልህን እንሣ እኛንም ሰማዳንና» የሚለውን ጸሎት ያስፈረልን።

በተመሳሳይ ሁኔታም በስቆቃዊ ኤርምያስ 5:21 ላይ «አቤቱ ወደ አነተ መልሰን እኛም እንመሰሳለን» የሚሉ ቃላትን እናገኛለን። እንግዲህ እግዚአብሔር ፊቱን እስካበራልንና እስካዳንን ድረስ በኃጢአት ላይ ፊታችንን እንመልሳለን ማለት ነው።

ከሁሉም በላይ ደግሞ ስለዚህ እውነት ክርስቶስ ራሱ የሚከተለውን አረጋግጦልናል፡- «የላከኝ አብ ክላበው በስተቀር ወደ እኔ ሊመጣ የሚችል የሰም» ዮሐንስ 6:44።

ወደ እግዚአብሔር የመቅረቢያ የመጀመሪያው እርምጃ፤ እግዚአብሔር ራሱ ኃጢአተኛውን በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት ወደ ንስሐ ሊመራው ነው።

በእንደ ሰው ሕልውና ላይ ከፍተኛ ግጭት የሚደርስበት መንፈስ ቅዱስ ወደ ንስሐ ሊመራው የሚጀምርበት ጊዜ ነው። ጥሪውን እስከተቀበልን ድረስ አዳኝ ለሆነ እምነትና ለዘላለማዊ ሕይወት ይዳርገናል። ስለዚህ ለመንፈስ ቅዱስ ጥሪ ልንሸነፍ ይገባል። እስባለዚያ ግን ውድቀታችንን በራሳችን እጅ ጋበገን ማለት ነው።

የዚህን ምዕራፍ ትምህርታችንን በሚቀጥሉት የክርስቶስ ቃላት ልንደመድመው ይገባል፡- «... እላችኋለሁ፤ ነገር ግን ንስሐ ባትገቡ ሁላችሁ እንደዚሁ ትጠፋላችሁ» ሉቃስ 13:5።

ክርስቶስ እነዚህን ቃላት የተናገረው በጴላጦስ እጅ «ደማቸውን ከመሥዋዕታቸው ጋር ተደባልቆ» ስለ ተገደሉት የገሊላ ሰዎች እሟሟት በገሰጸበት ጊዜ ነው። በእምልኮ ላይ እያሉ በዚህ መልኩ መገደላቸው፤ እነኚህ ሰዎች ለዘላለም መጥፋታቸውን ያመለክታል። በቤተመቅደስ ውስጥ መሥዋዕት ብናቀርብ መሥዋዕታችን ከንስሐ የተገሰሰ እስኪሆን ድረስ፤ የሚጠብቀን ተመሳሳይ ጥፋት ነው። ማንኛውም ዓይነት የእስመሳይነትን ተግባር ንስሐ ሊተካው አይችልም። ክርስቶስ «... ሁላችሁ እንደዚሁ ትጠፋላችሁ» ሲል እንዳስጠነቀቃቸው ዓይነት፤ ለዘላለም ጥፋት እንዳንዳረግ በንስሐ ወደ እግዚአብሔር እንመለስ።

የእምነት ባሕርያት

እምነት የሚለው ቃል የተለያዩ ትርጉሞች ሊኖሩት እንደሚችሉ የታወቀ ቢሆንም፤ የእኛ ጥናት ግን በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ይዘቱ ላይ ብቻ ያተኮረ ይሆናል። መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት ሁለት ገጽታዎች አሉት፡-

የመጀመሪያው፤ ይህ ዓይነቱ እምነት በማናቸውም ጊዜ ቢሆን ለመነጭ የሚችለው በቀጥታ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር መሆኑ ነው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጥቂት ቃላት እንዲራዊ በሆነ መልኩ ትርጉም ከተሰጣቸው ቃላት አንዱ እምነት ቢሆንም፤ ሁለቱምም 11:1 ላይ የሚከተለው ፍቺ ተሰጥቶታል፡-
«እምነትም ተስፋ ስለምናደርገው ነገር የሚያስረግጥ፤ የማናየውንም ነገር የሚያስረዳ ነው።»

ይህን ጥቅስ በሌላ መንገድ ለንተረጉመው፤ እምነት ማለት ተስፋ ስለምናደርገው ወይም ስላለየነው ነገር፤ በማያውቀውና በተረጋገጠ ሁኔታ ለማመን አስተማማኝ መሆኒት መጨበጥ ማለት ነው የሚል ሊሆን ይችላል።

ከምኞትና ከተስፋ የተለየ ስለ መሆኑ

ከላይ ያቀረብነው ጥቅስ ስለ እምነት ባህርያት እንዳንድ እውነቶችን ያስጨብጠናል። በቅድሚያ እምነት ከተስፋ የተለየ ስለ መሆኑ እንረዳለን። እምነት ከተስፋ የሚለይባቸው ሁለት መንገዶች አሉ። ይኸውም፡-

የመጀመሪያ፤ ተስፋ ወደ ፊት እንደሚደርስ በሚጠበቅ ላይ ብቻ ያተኮረ ሊሆን፤ እምነት ግን በአሁኑ ሁኔታ ላይ የተመሠረተ መሆኑ ነው። እንግዲህ እምነት በእፍኝ ውስጥ እንዳለ ስለሚቆጠር ተጨባጭ ነገር በልብ መሰማት የሚነገር ሊሆን፤ ተስፋ ግን ወደፊት ይሆናል ተብሎ ተስፋ የተደረገውን በመጠበቅ ላይ ያተኮረ ነው።

ሁለተኛውና ዋናው ልዩነት፤ ተስፋ በአእምሮ፤ በሕሊና ወይም በአስተሳሰብ ደረጃ የተወለነ ሊሆን፤ እምነት ግን በልብ ውስጥ የሚቀረጽ መሆኑ ነው። ይህን አባባል ይበልጥ ግልጽ ሊያደርግልን የሚችለው፤ ጳውሎስ ስለ ክርስቲያን ዕቃ ጦር በተናገረበት በ1ኛ ተሰላሚ መልእክቱ 5:8 ላይ የሰጠው መግለጫ ነው።

«..... እኛ ግን ከቀን ስለ ሆንን፤ የእምነትና የፍቅርን ጥሩር የመዳንንም ተስፋ አንደ ራስ ቁር እየለበስን በመጠን እንነሩ።» ከዚህ ጥቅስ የምንረዳው ተስፋ አንደ «ራስ ቁር» በእናት ላይ መደፋቱን ሲሆን፤ እምነትና ፍቅር ግን እንደ ጥሩር በልብ አካባቢ የሚደረጉ መሆናቸውን ነው። ስለዚህ ተስፋ ስለ ወደፊቱ የሚያተኩር የአእምሮ ዝግግረ ሊሆን እምነት ግን ከውስጣችን የሚፈጠር እውነታ ያለው እና የሚጨበጥ የልብ ነገር ነው።

በተለይም በሮሜ 10:10 ላይ የእምነት ልምምድ ያን ያህል ከልብ ጋር የተያያዘ መሆኑን፤ ጳውሎስ አጥቶ ያሳየዋል።

«እውነት እውነት አላችኋለሁ፤ በእኔ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው» ዮሐንስ 6:4። ይህ እምነት ግን ክርስቶስን እንደ ማንኛውም የታሪክ ሰው በመውለድ ስለ እንዳንድ ትምህርቶችና አድራጎቶቹ ብቻ በአእምሮ ደረጃ መቀበል አይደለም። በልባችን የሰፈነውን ኃጢአት አስወግደን ክርስቶስን በምትኩ ልናስገባው ይገባል። የእኛን ክፋት በእርሱ ጽድቅ፤ ድክመታችንን በእርሱ ኃይል፤ ሽንፈታችንንም በእርሱ ድል አድራጊነት መተካት አለብን። ይህን መለሰ ቁርጠኛ እምነት በዚሁ በምድራዊ ሕይወታችን ልንለማመደው የምንችለው፤ ለውጥ አሁኑኑ፤ ዛሬውኑ ያስገኛልናል። ስለዚህም እምነት ተጨባጭ እንጂ ስለ ወደፊቱ ተስፋ ማድረግ አይደለም።

እምነት አማኝ በዚህ በምድር ገና ላለ፤ የዘላለም ሕይወትን (የተለወጠ ሕይወትን) እንዲለማመድ ያደርገዋል እንጂ፤ ገና ለገና ከሞት በኋላ ወይም በመንግስተ ሰማያት አዲስ ሕይወት ያስገኛልናል ብለን በተስፋ የምንጠብቀው አይደለም። በዚህ በምድራዊ ሕይወታችን በሚታይ እምነት ላይ ያልተመሠረተ ተስፋ፤ ከንቱና ሕልማዊ ሆኖ ይቀራል።

በእግዚአብሔር ቃል ላይ ብቻ ስለ መመሥረቱ

በድጋሚ ወደ ዕብራውያውን 11:1 በመመለስ፣ ስለ እምነት ከተሰጠው ትርጉም ውስጥ አንድ ሌላ ፍሬ ነገር እንገንዘብ። ለእምነት «ተስፋ ስለምናደርገው ነገር የሚያስረግጥ» ወይም «የማናየውንም ነገር የሚያስረዳ ነው» የሚል ፍቺ ተሰጥቶታል። እንግዲህ እምነት የሚመሠረተው በማይታይ ነገር ላይ ነው ማለት ነው።

እምነት በስሜት ሕዋሳቶቻችን እማካይነት ሲረጋገጥ የሚችል አይደለም። ለእምነት ማስረገጫው ዘላለማዊ፣ የማይታይና በእግዚአብሔር ቃል እውነተኛነት የሚገለጥልን ልምድ ብቻ ነው። ይህንንም ይበልጥ ግልጽ ለማድረግ ጳውሎስ በ2ኛ ቆሮንቶስ 5:7 ላይ የስሜትንና የእምነትን ገጽጽ በሚከተለው ሁኔታ ያቀርባል፡ «በእምነት እንጂ በማየት አንመለከትም።»

እምነት በእግዚአብሔር ቃል ላይ መመካት ሲሆን ማየት ግን በሥጋዊ ዓይኖችን አይታይ ላይ የተወሰነ ነው። የስሜት ሕዋሳቶቻችን ተዛምዷቸው፣ ጊዜያዊና ተቀያይሮ ከሆኑ ቁስ አካሎች ጋር ነው። እምነት ደግሞ በዘላለማዊና ከማይቀየረው ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የተቆራኘ ነው። በዓለማዊ አስተሳሰብ እስከተገነኘ ድረስ፣ የምናምነው በሚታየው ነገር ብቻ ይሆናል። ዳሩ ግን የምንመራው በመንፈስ ከሆነ፣ እምነታችን የእግዚአብሔርን ቃል ከሚዳሰሱም ሆነ ከሚታዩ ነገሮች ይልቅ እጅግ ተጨባጭ ያደርግልናል። እምናምነው ሁሉ የምናየውም የዚህ ውጤት ይሆናል። በመንፈሳዊ ልምድ ማየት የሚመጣው ከእምነት በኋላ እንጂ በፊት አይደለም።

ዳዊት በመዝሙር 27:13 ላይ የሚከተለውን ይላል፡- «የእግዚአብሔርን ቸርነት በሕያዋን ምድር አይ ዘንድ አምናለሁ።» ዳዊት መጀመሪያ ካየ በኋላ ሳይሆን ያመነው፣ ካመነ በኋላ ነበር ያየው። እንደዚሁም እምነቱ ያስገኘለት አይታይ በዚሁ ዓለም እንጂ ከሞተ በኋላ አልነበረም።

ከአልአዛር መቃብር ፊት ሰፊት እንደ ቆሙ በኢየሱስና በማርታ መካከል የተደረገውም ውይይት ይህንን ትምህርት የሚደግምልን ለመሆኑ ከዮሐንስ 11:39-40 እንረዳለን፡- «ኢየሱስ ድንጋዩን አንሡ አለ። የሞተውም አሁን ማርታ፣ ጌታ ሆይ፣ ከሞተ አሁን እራት ቀን ሆኖታልና አሁን ይሸታል አለችው። ኢየሱስ፡- ብታምኒስ የእግዚአብሔርን ክብር አንድታይ አልነገርሁሽም? አላት።»

ኢየሱስ በማያሻማ መልኩ ግልጽ ያደረገልን እምነት ማለት በቅድሚያ በእግዚአብሔር ኃይል መተማመን መሆኑንና በተረፈ ግን ተአምራት ሁሉ የዚሁ ውጤት እንደሚሆኑ ነው። ለሥጋቸው ተገዢ የሆኑ ሰዎች ግን ይህን ቅደም ተከተል ይቀይሩታል። እነርሱም «የማምነው ካየሁ በኋላ ነው»

የሚለውን መርህ የራምዳሉ። ይህ ግን የተሳሳተ እመለካከት ነው። አንድን ነገር እስካየነው ድረስ የምናምንበት ምክንያት ባለማስፈለጉ ነው። ስለዚህም ነው ጳውሎስ «እምነት» እና «ማየት» የተለያዩ ነገሮች ናቸው ሲል ያስፈልጋል።

በቤተ-ውን ጊዜ በሰብዓዊ ተፈጥሮአችን ውስጥ በስሜታችንና በእግዚአብሔር ቃል መካከል ግጭት ሲፈጠር እናያለን። ለምሳሌ በእካላዊው ተፈጥሮአችን ውስጥ የሕመምን ምክንያቶች በስሜታችን የምናያቸውና የምንዳስሳቸው ይመስለን ይሆናል። ሆኖም ግን ጌታ በማቲዎስ 8:17 ላይ፡ «እርሱ ድካማችንን ተቀበለ ደዌያችንንም ተሸከመ» የተባለበት ለመሆኑም በድጋሚ በ1ኛ ጴጥሮስ 2:24 «በመገረፉ ቁስል ተፈወሳችሁ» ሲል መስክሯል።

እዚህ ላይ አንድ ዓይነት ግጭት እናያለን። ስሜታችን እንደታመምን ቢያሳውቀንም ቅሱ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ግን መፈወሳችንን ይነግረናል። እነዚህ ሁለት ሁኔታዎች በእኛም ላይ ሁለት ዓይነት ተጽእኖ ያሳድራሉ። ይኸውም በአንድ በኩል ለስሜታችን በመንበርከክ ስለ መታመማችን እርግጠኛ ልንሆን ወይም በመፈወሳችን በማመን ከደዌያችን የነጻን ልንሆን እንችላለን። በአጭሩ ይህ ልዩነት በእርጌው ሰውነትና በእዲሱ ሰውነት መካከል ያለውን ልዩነት የሚያንጸባርቅ ነው። እርግጠኛ ሰውነት ለስሜት ሲሸነፍ እዲሱ ሰውነት ግን ለእግዚአብሔር ቃል የተገባ ይሆናል። ለእግዚአብሔርም ቃል ስለ መግዛት ዳዊት በመዝሙር 119:31 ላይ «አቤቱ ምስክርህን ተጠጋሁ፤ አታሳፍረኝ።» ሲል እንዲሁም በቁጥር 152 ላይ «ከዘላለም እንደ መሠረተኸው ከቀድሞ ጀምሮ ከምስክርህ የተነሳ አወቅሁ» ይላል።

እንደገናም ይህን ዓይነቱ እምነት በእብርሃም ሕይወት ላይ ሰላደረው ለውጥ ጳውሎስ በሮሜ 4:17-21 እማካይነት እንደሚከተለው ይገልጻል፡- «... ለሙታን ሕይወት በሚሰጥ የሌለውንም እንዳለ አድርጎ በሚጠራ...» እብርሃም የእግዚአብሔርን ቃል እውነተኛነት በተጨባጭ እስኪረጋገጥ አላምንም በማለት አልቆየም። ይልቁንም፡- እግዚአብሔር ይሆናል ያለው ሁሉ እንደሚሆን አስቀድሞ በማመን ሰውነቱ ባረጀበት ጊዜ እንኳን ልጅ እንደሚወልድና የታላቅም ሕዝብ አባት እንደሚሆን አመነ። «ዘርህ እንዲሁ ሊሆን ነው እንደተባለ፤ ተስፋ ባልሆነው ጊዜ የብዙ አሕዛብ አባት እንዲሆን ተስፋ ይዞ አመነ። የሙቶ ዓመትም ሽማግሌ ስለሆነ እንደ ምውት የሆነውን የራሱን ሥጋና የሳራ ማህፀን ምውት መሆኑን በእምነቱ ሳይደክም ተመለከተ» ሮሜ 4:18-19።

ይህ እንግዲህ የሚያሳየን እብርሃም ራሱም ሆነ ሚሰቱ ሣራ በሰውነት ያረጁ፣ ያፈጁ ቢሆኑም ለአካላዊው ድክመታቸው ዋጋ ባለመስጠት፣ ልጅ እንደሚያገኝ በእግዚአብሔር ቃል ላይ ብቻ መታመኑንና ለስሜቱ አለመገዝቱን ነው።

በዚህ ምዕራፍ ቁጥር 20 እና 25 ላይ ጸውሱ፡-

«በእግዚአብሔርም ክብር እየሰጠ፤ የሰጠውንም ተስፋ ደግሞ ሲፈጽም እንዲችል አጥብቆ እየተረዳ፤ በእምነት በረታ እንጂ በአሰማመን ምክንያት በእግዚአብሔር ተስፋ አልተጠራጠረም፡፡» ይህም በቃሉ ላይ ብቻ መታመኑንና፤ ለሰሜቱ አለመግዛቱን ነው ብሏል፡፡

ይህም ቢሆን በግልጽ የሚያስረዳን አብርሃም እምነቱን በእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ላይ ስለ ማድረጉ ነው፡፡ ስለዚህ እምነት በእግዚአብሔር ቃል ላይ እንጂ ተሰዋዋጭ በሆነው ስሜታችን ላይ ጨርሶም መመሥረት እንደማይገባው ያስረዳናል፡፡

አብርሃም በሮሜ 4:11 «ጳውሎስ ሆነው ይቆጠሩ ዘንድ ላመኑት ሁሉ አባት እንደሆኑ» ተብሎ የተነገረለት ሊሆን፤ በቁጥር 12 ላይ ደግሞ የእምነቱን ፍልጋ ሰሚከተሉት ሁሉ አባት እንደሚሆናቸው ተገልጿል፡፡

ከዚህ የምንረዳው እውነተኛው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት እንደ አብርሃም በእምነት መጠንከርና የእርሱንም ፈሰግ መከተል እንደሆነ ነው፡፡ የአብርሃምን የእምነት ጥንካሬ በተመሰከተ ሦስት ደረጃዎች እንዳሉ አንረዳለን፡፡

በመጀመሪያ፡- አብርሃም የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል ለመጀመሪያ ጊዜ ከሰማበት ቀን ጀምሮ እምናበታል፡፡

ሁለተኛ፡- አብርሃም ስሜቱ የቱንም ያህል አሰታዊ ተጽዕኖ ቢያሳድርም ለዚህ እካላዊ ድክመቱ አልተሸነፈም፡፡

ሦስተኛ፡- ከዚህም እምነቱ የተነሳ፤ እንደ ጎልማሳ ሁሉ የእግዚአብሔር ቃል ተፈጻሚ ሆነለት፡፡

ስለዚህም ከስሜቶቹ ምስክርነት የሚጸረረውና እንዲሁ በእምነት የተቀበለው ነገር በመጨረሻ ፍጻሜን እገኘና ከእምነት አልፎ በስሜቶቹ ምስክርነት ሊጸና ቻለ፡፡

በብዙዎች ዘንድ ከስሜት ምስክርነት ውጪ የሆነን ጉዳይ እንዲሁ በእምነት መቀበል፤ ሞኝነትና አክራሪነት ተደርጎ ይወሰዳል፡፡ ይሁን እንጂ፤ የማያስደንቀው ነገር ከብዙ ዘመናት በፊት ጀምሮ የነበሩ ፈላስፎችና የሥነ-እዕምር ጠበብት የስሜቶቻችን ምስክርነቶች ተሰዋዋጭ፤ ሰዊድና ልንደገፍባቸው የማይገቡ መሆናቸውን ማረጋገጣቸው ነው፡፡

የስሜቶቻችን ምስክርነት ከእውነት የራቀና ልንደገፍበት የማይገባ ከሆነ ይህ ምስክርነት ሊመዘገብ የሚችልበትን ትክክለኛ ዕውቀት የት ነው ልናገኝ

የምንችለው? ፍልስፍናም ሆነ ሥነ-እዕምር ለዚህ ጥያቄ እርኪ መልስ ሊሰጠን አይችልም፡፡

በእርግጥ በጠመናት ሁሉ የነበሩ ፈላስፎችና የሥነ-እዕምር ጠበብት ጳላሳቢ በፍርድ ወንበር ላይ ተቀምጦ ላለ የጠየቀውን «እውነት ምንድን ነው?» የሚለውን ጥያቄ ጠይቀው አልፈዋል፡፡ ይሁን እንጂ ለእንደ የክርስትና እምነት ተከታይ የዚህ መልሱ ግልጽና ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ እባቱ ባስተላለፈውና «ቃልህ እውነት ነው» በሚለው ጸሎቱ ላይ የተቀመጠ ነው የሐንስ 17:17፡፡ ዘላለማዊና የማይለወጠው የእውነት ሁሉ ሚዛን የሚገኘው በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ነው፡፡ እምነትም ይህንን እውነት መስማትን፤ ማመንንና ተግባራዊ ማድረግን ያመለክታል፡፡

በእምነትና በስሜቶቻችን መካከል ያለውን ዝምድና በምናጠናበት ወቅት በእውነተኛው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነትና «እእምሮ የነገሮች ሁሉ የበላይ ነው» እና «ክርስቲያናዊ ሳይንስ» ተብለው በሚጠሩት ሐሰተኛ ትምሕርቶች መካከል ያለውን ልዩነት መረዳቱ ጠቃሚ ነው፡፡

ሁለቱ መሠረታዊ ልዩነቶች የሚከተሉት ናቸው፡- በመጀመሪያ ከላይ የተጠቀሱት ሐሰተኛ ትምህርቶች ሙሉ በሙሉ በሰው እዕምሮና የፈቃድ ኃይል ላይ የተመሰረቱ ናቸው፡፡ ስለዚህም እነዚህ ትምሕርቶች በእጠቃላይ በሰው ላይ ያተኮሩ ናቸው ማለት ነው፡፡ በሌላ በኩል ግን፤ እውነተኛው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት በቅድሚያ ትኩረቱ በእግዚአብሔር በራሱ ላይ ነው፡፡ የሰውን ነገር በማግለጥ ላይ ያተኮረ ሳይሆን በእግዚአብሔር እውነትና ኃይል ላይ ያተኮረ ነው፡፡ በሁለተኛ ደረጃ ከላይ የተጠቀሱት የሐሰት ትምህርቶች በቀጥታም ሆነ በዋነኛነት በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረቱ አይደሉም፡፡ የሚያተኩሩባቸውና በሰው ፈቃድ ውስጥ ያለውን ልምምድ በተመሰከተ የሚያንጸባርቋቸው ጉዳዮች ከእግዚአብሔር ቃል ጋር አብረው የሚጓዙ አይደሉም፡፡ እንዲያውም፤ በእንዳንድ ወሳኝ ነጥቦች ላይ በቀጥታ ከእግዚአብሔር ጋር ሲቃረኑ ይታያሉ፡፡ በሌላ በኩል ግን እውነተኛው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት፤ በባህርይው በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሰረተ ነው፡፡

ይመስለኛል በሚል ግምትና በእምነት መካከል ያለውንም ልዩነት ልንገነዘብ ይገባናል፡፡ ሁለቱ የሚመሳሰሉ መሰሉ ቢታይም ቅሱ ልዩነታቸው ታላቅ ነው፡፡

ግምታዊ አስተሳሰብ የሰውን ከንቱ ትእዚትና የራሱን ክብር በውስጡ ተብሮ የያዘ ነው፡፡ በምንም ዓይነት መንፈሳዊ ቋንቋ መልክ ቢቀርብም የሰው ፈቃድ ማንጸባረቂያ መንፈስ ነው፡፡ እምነት ግን ሙሉ በሙሉ በእግዚአብሔር የተደገፈ፤ ውጤቱም እግዚአብሔርን የሚያክብር ነው፤ ዝንባሌውም ሁሉ በእግዚአብሔር በራሱ ላይ የሚያተኩር ነው፡፡

ግምታዊ አስተሳሰብ የሰውን ከንቱ ትክክለኛና የራሱን ክብር በውስጡ ቀብሮ የያዘ ነው። በምንም ዓይነት መንፈሳዊ ቋንቋ መልክ ቢቀርብም የሰው ፈቃድ ማንጸባረቂያ መንፈስ ነው። እምነት ግን ሙሉ በሙሉ በእግዚአብሔር የተደገፈ፤ ውጤቱም እግዚአብሔርን የሚያከብር ነው፤ ዝንባሌውም ሁሉ በእግዚአብሔር በራሱ ላይ የሚያተኩር ነው።

ጳውሎስ በኤፌሶን 2፡8-9 ላይ እንዲህ ዓይነቱ እምነት ከሰው ሥራ ያልሆነ፤ ማንም ሊመካበት የማይቻል ጋር ግን የእግዚአብሔር ስጦታ የሆነ እምነት መሆኑን ያስታውሰናል። የዚህ ዓይነቱ እምነት ዝንባሌም በመጥምቁ ዮሐንስ አማካይነት በዮሐንስ 3፡27 ላይ እንደሚከተለው ተጠቃልሎ ቀርቧል፡- «... ከሰማይ ካልተሰጠው ሰው አንዳች ሊቀበል አይችልም።» በቀላል አነጋገር፡- እምነት ይቀበላል፤ ግምታዊ አስተሳሰብ ግን ይሰርቃል።

ንስሐ በመግባት ስለ መገለጽ

አሁንም ደግሞ ወደ ሌላው ጠቃሚና ልዩ የእውነተኛው መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት ባህሪይ እንመጣለን። በሮሜ 10፡10 ላይ የተጠቀሰውን የጳውሎስ ቃል ከአሁን በፊት አይተናል፡- «ሰው በልቡ አምኖ ይጸድቃል።»

በሁለተኛው የጥቅሱ ክፍል ላይ ጳውሎስ እንዲህ በማለት ሃሳብ ይጨምራል፡- «በአፉም መስክሮ ይድናል።»

እዚህ ላይ ጳውሎስ በልብ እምነትና በአንደበት ምስክርነት መካከል ያለውን ቀጥተኛ ግንኙነት ያሳየናል። ይህ በልብና በአንደበት መካከል ያለው ቀጥተኛ ግንኙነት ከቅዱሳት መጻሕፍት መሠረታዊ ነጥቦች ውስጥ አንዱና ታላቁ ነው። ይህንን ነጥብ ክርስቶስ ራሱ በማቴዎስ 12፡34 ላይ እንዲህ ሲል ገልጾታል፡- «... በልቡ ምልቶ ከተረፈው አፍ ይናገራልና።»

ይህንን አባባል በዘመናዊ ሐረግ እንዲህ ብለን ልንገልጸው እንችላለን፤ ልብ ሲሞላ፤ የተረፈው በአንደበት አማካይነት ይፈሰሳል። ስለዚህ እንግዲህ ልባችን በክርስቶስ ባለን እምነት ሲሞላ፤ ያ ከልብ የተረፈው እምነት በአንደበታችን በመፍሰስ ስለ ክርስቶስ በግልጽ አንድንመስክር ያደርገናል። ዝምታ የነገሰበትና ግልጽ ምስክርነት የሌለበት እምነት የምንፈልገውን ውጤትና ባርነት የማያስከትል ጎደሎ እምነት ነው።

በ2ኛ ቆሮንቶስ 4፡13 ላይ ጳውሎስ ስለ እምነትና ምስክርነት የሚከተለውን ያስገነዝባል፡- «ነገር ግን አመንሁ ስለዚህም ተናገርሁ ተብሎ እንደ ተጻፈ ያው አንዱ የእምነት መንፈስ ስላለን፤ እኛ ደግሞ እናምናለን ስለዚህም እንናገራለን።» ከዚህ የምንረዳው በእምነትና በምስክርነት መካከል ጥብቅ ዝምድና እንዳለ ነው።

ማለትም ከልብ ካመንን በሙሉ ድፍረት ለመመስከር ወደ ጌላ አንልም፤ እምነታችን በአእምሮ ደረጃ የተወሰነ ከሆነ ግን ነገርን ስናብላ ክእውነት ጎዳና ልንስት እንችላለን። ምስክርነት ማለት በሌላ አነጋገር «ቀድሞ የተባለውን መድኃኒት» ሊሆን ይችላል። በመሆኑም ለአንድ ክርስቲያን መመስከር ማለት ከእግዚአብሔር ጋር መስማማት ማለት ነው፤ ከአንደበታችን በሚወጡት ቃላት ከእግዚአብሔር ጋር መስማማት ማለት ነው። በልባችን የምናምነውን በአንደበታችን ስንናገር ይህ ትክክለኛ ምስክርነት ይባላል። ስለዚህ እምነትና ምስክርነት በአንዱ በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረቱ ናቸው ማለት ነው።

በዕብራውያን 3፡1 ላይ ክርስቶስ «የሃይማኖታችን ሊቀ ካህናት» አንደሆነ ተገልጿል። ይህ ማለት እኛ በምድር ላይ ለምንናገራቸው የእምነት ቃላት በአባቱ ዘንድ ምስክር የሚሆኑን እርሱ ነው ማለት ነው። በምድር አፋችንን ለምስክርነት ከዘጋነው እርሱም ከሰማይ ቤት አይመስክርልንም።

ለማጠቃለልም የመጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት ገጽታዎች ምንድን ናቸው? የሚለውን ጥያቄ ደግመን ማንሳት ይገባናል።

አውነተኛ እምነት ከልብ የሚመነጭ ነው እንጂ የአእምሮ ውጤት አይደለም። ደግሞም በአሁኑ ወቅት ስላለው ሁኔታዎችን የሚያንጸባርቅ እንጂ በወደፊት ምኞትና ተስፋ ላይ የተመሠረተ አይደለም። በመሆኑም በምድራዊ ሕይወታችን ላይ ተጨባጭ የሆነ አዎንታዊ አስተዋጽኦ ይኖረዋል። እምነት ማናቸውንም በሜታዊ ጉዳይ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር እስካልተስማማ ድረስ እይቀበለውም። ለእምነት መገለጫውም ምስክርነት ነው።

የእምነት ልዩ ገጽታዎች

የእምነት ትርጉም በተመሰከተ በዕብራውያን 11:1 ላይ የተመለከተን ሲሆን፤ በዚህ ምዕራፍ ቁጥር 6 ላይ ደግሞ እምነት በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ስለሚኖረው ግንኙነት የሚጫወተውን ሚና እናያለን፡-

«ያለ እምነትም ደስ ማለኝ አይቻልም፤ ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ እግዚአብሔር እንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋ እንዲሰጥ ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና፡፡»

ከዚህ ጥቅስ ውስጥ በሁለት ሐረጎች ላይ እናተኩር፡- የመጀመሪያው «ያለ እምነት ደስ ማለኝ አይቻልም» የሚለው ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ «ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና» የሚለው ሲሆን፤ ከእነዚህም የምንረዳው እግዚአብሔርን ለመቅረብም ሆነ ለማስደለት ወሳኝ እምነት መሆኑን ነው፡፡

ከዚህ ውጪ ስላለው ሁኔታ ግን በሮሜ 14:23 ላይ «... በእምነትም ያልሆነ ሁሉ ኃጢአት ነው» በሚሉ ቃላት በማያሻማ ሁኔታ ተገልጿል፡፡ ይህም ማለት፤ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ እምነት ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ እንደ ኃጢአት ይቆጠራል ማለት ነው፡፡

ቤተ ክርስቲያንን ማዘውተር፤ ጸሎትን ማራዘም፤ መዝሙራትን ማስማትም ሆነ የተቀረውም ሃይማኖታዊ ድርጊት ሁሉ በእግዚአብሔር ላይ ባለ እውነተኛ እምነት ላይ እስካልተመሠረተ፤ ከንቱ ልፋት ነው፡፡

በመሆኑም ከእንዲህ አይነቶች ተግባራት በቅድሚያ ንስሐ መግባት ያሻል፡፡ ከልብም ሰጋጢነታችን መጸጸት እስከሌለ ድረስ ልፋታችን ሁሉ ዋጋ ቢለ ነው፡፡

ለጽድቅ ሕይወት ብቸኛው መሠረት

ምናልባትም በእምነትና በጽድቅ መካከል ስላለው ግንኙነት እንደ ዕንባቆም 2:4 ጥቅስ የሚያብራራልን ላይናር ይችላል፡፡

«... ጽድቅ ግን በእምነቱ በሕይወት ይኖራል፡፡» ይህ የዕንባቆም ጥቅስ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሦስት ጊዜ ተጠቅሶ እናያለን፡- ሮሜ 1:17፤ ገላትያ 3:11 እና ዕብራውያን 10:38፡፡ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ እንደዚህ ጥቅስ ያህል ታላቅ ሚና የተጫወተ አናገኝም፡፡

በጥቅሱ ውስጥ ያሉት እምነት «ተራ» ቃላት ብቻ ይሁኑ እንጂ፤ የመልእክቱ ይዘት ግን የሐዋርያት ቤተክርስቲያን መሠረት ሆኖ እናገኘዋን፡፡ ታላቁን የሮማ መንግስት በሦስት ክፍል ዘመናት ጊዜ ውስጥ ብቻ ለማግለል የበቃውን የዚህ ጥቅስ መልእክት ነበረ፡፡

ከአሥራ ሁለት ክፍለ ዘመናት በኋላ ደግሞ ይኸው ጥቅስ በማርቲን ሉተር ልቡና ውስጥ በመንፈስ ቅዱስ እማካይነት በመስረጽ የዓለምን ታሪክ በአውሮፓና ብሉም በመላው ምድር ለመስወጥ እንዴት እንደበቃ እናያለን፡፡

ዛሬም ቢሆን በመላው የዓለም ሕብረተሰብ ዘንድ ይኸው ጥቅስ የቱን ያህል የግለሰቦችን፤ የማኅበረሰቦችንና የመንግሥታትን ታሪክ በመስወጥ ላይ እንደሚገኝ የታመነበት ነው፡፡

«በሕይወት ይኖራል» ማለት ማንኛውንም የኑሮ ዘርፍ የሚዳስስ አገላለጽ ነው፡፡ መንፈሳዊም ሆነ አእምሮአዊ፤ አካላዊም ሆነ ቁሳዊ ልምዳችን ከእምነት ጭብጥ ውጪ ሲያፈነግጥ አይችልም፡፡ ይህም በሕይወታችን ላይ ውጤት እንደ ማስከተሉ በምንተነፍሰው አየር፤ በእስተሳሰባችን፤ በእነጋገራችን፤ በእመጋባችን፤ በሥራና ዕረፍታችን ላይ ሁሉ እሻራውን ያሳድራል፡፡

ለአንድ ሰው ጻድቅ መሆን ይህን የመሳሰሉት የነጭ መስመሮች ሁሉ የተስተካከሉ መሆን እንደሚገባቸው መጽሐፍ ቅዱስ ያሳስበናል። ከዚህም በመነሳት ይመስላል ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ 14:23 ላይ አመጋገባችንን እንኳን በማስመልከት የሚከተለውን የሚነግረን፡- «የሚጠራጠረው ግን ቢበላጅ በእምነት ስላልሆነ ተከፋፍሏል፤ በእምነትም ያልሆነ ሁሉ ኃጢአት ነው።»

በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያለው የጻድቅ ሕይወት ለመምራት ስለ አመጋገባችን እንኳን መጠንቀቅ እንዳለብን መገለጽ ከሦስት መሠረታዊ ምክንያቶች የተነሳ ነው።

፩

በመጀመሪያ፡- የምንመገበውን ምግብ ሕግዚአብሔር የሰጠን መሆኑን ልናምን ይገባል። ይህም በያዕቆብ 1:16-17 ላይ ለሰዚህ ሁኔታ እንደሚከተለው ተብራርቷል። «የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፤ አትሳቱ። በኀ ስጦታ ሁሉ ፍጹምም በረከት ሁሉ ከላይ ናቸው፤ መሰወጥም በእርሱ ዘንድ ከሌለ በመዘርም የተደረገ ጥላ በእርሱ ዘንድ ከሌለ ከብርሃናት አባት ይወርዳሉ።»

በፊልጵስዩስ 4:19 ያሰፈረውም የተስፋ ቃል ማረጋገጫ እንደሆነ እንመለከታለን፡- «አምላኬ እንደ ባለጠግነቱ መጠን በክብር በክርስቶስ ኢየሱስ የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ ይሞላላችኋል።»

ሁለተኛ፡- ምግባችንን የምናገኘው ከእግዚአብሔር ዘንድ መሆኑን እስካመንን ድረስ፤ ያለምንም ጥርጥር ለዚህ ስጦታው አስቀድመን ምስጋና ማቅረባችን የማይቀር ነው። ይህንንም በማድረግ በቆላስይስ 3:17 ላይ የሰፈረውን ትዕዛዝ እንፈጽማለን።

«እግዚአብሔር አብን በእርሱ አያመሰግናችሁ፤ በቃል ቢሆን ወይም በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት።» ይህን በማድረጋችን ለምንመገበው ምግብ በረከትና ቅድስናን በማትረፍ ጤናማና ታዳጊ ሕይወት እንመራለን። ይህንንም ሲያረጋግጥ አሁንም ጳውሎስ በ1ኛ ጢሞቴዎስ 4:4-5 ላይ የሚከተለውን ይላል፡- «እግዚአብሔር የፈጠረው ሁሉ መልካምም ነውና፤ ከምስጋናም ጋር ቢቀበሉት የሚጣል ምንም የለም፤ በእግዚአብሔር ቃልና በጸሎት የተቀደሰ ነውና።»

ሦስተኛ፡- በእምነት የምንወለደው ምግብ የሚያስገኝልንን ጤናና ጉልበት ሁሉ ለእግዚአብሔር አገልግሎት ልናውሰው ይገባል። በዚህም ጳውሎስ 1ኛ ቆሮንቶስ 6:13 ያዘዘውን ተፈጻሚ እናደርጋለን፡-

«... ሥጋ ግን ለጌታ ነው እንጂ ለዝሙት ሰርኩሶት፤ ለስግብግብነት፤ ለሚጎዳ ነገር አይደለም፤ ጌታም ለሥጋ ነው።»

ስውነታችንን በዚህ መልኩ ለእግዚአብሔር በንጽሕና እስካስገዛን፤ ለጤናችንና ለደህንነታችንም ኃላፊነቱን እርሱ ይወስዳል። በመሆኑም

ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ተስሎንቄ 5:23 ላይ ያቀረበው ጸሎት ለእኛም እንደሚፈጸምልን ልንተማመን እንችላለን፡-

«የሰላምም አምላክ ራሱ ሁለንተናችሁን ይቀድሳል፤ መንፈሳችሁም፤ ነፍሳችሁም፤ ሥጋችሁም፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ያለ ነቀፋ ፈጽመው ይጠበቁ።»

«በእምነት ይኖራል» የሚለውን መመሪያ በመተግበር በእምነት በመብላታችን ብቻ እንኳን እንዲሁ የቱን ያህል በረከቶች እንደሚያሳብሰን ግልጽ የሆነልን ይመስለኛል። አመጋገባችንን በዚህ መልክ ካላደረግነው ግን፤ በስም ክርስቲያን ስለሆንን ብቻ ለጨጓራ፤ ቁርጠት፤ ደም ብዛትና ... ወዘተ በሽታዎች መጋለጣችን የማይቀር ነው። በተለይም በምዕራቡ ዓለም በአሁኑ ጊዜ የምናየው ሁኔታ የሚያረጋግጥልን፤ ለዎች የቱንም ያህል ሃብታም ቢሆኑና ምግብና መጠጥን ቢያማርጡም፤ ጻፉ ግን ጤና አጥተው በየጊዜው በሐኪምና በዚኒን ሰመረዳት መዳረጋችን ነው። በመጽሐፈ መክብብ 5:17 ላይ ለሰሞን ስለ ራስ ወዳዱ፤ ስግብግቡና፤ ዓለማዊው ሰው የሚከተለውን ይናገራል፡- «ዘመኑን ሁሉ በጨለማ ዘጋዘን በብስጭት በደዋና በቁጣ ነው።» ይህ በሰሞን ጊዜ የተነገረ ገለጻ በሣሬው ጊዜ ይበልጥ የተረጋገጠ ሆኗል። በእምነት አለ መመገብ፤ በጨለማ እንደ መመገብ እንደ መሆኑ የዚህም ውጤት ኃዘን፤ ቁጣ ይሆናሉ።

እስቲ በመቀጠል ደግሞ እምነት ከፍተኛ ተጽእኖ ሊያሳድር የሚችልበትን ሌላውን የሕይወታችንን መስክ እንመልከት፡- ይኸውም እንቅልፍን በማለመልከት ሊሆን በቅድሚያ በመዝሙር 127:2 ላይ ያለውን ጥቅስ እንመልከት፡-

«በማለዳ መገሰገላችሁም ከንቱ ነው። ለወዳጆቹ እንቅልፍን በሰጠ ጊዜ እናንተ የመከራን እንጆራ የምትበሉ ከተቀመጣችሁበት ተነሱ።»

ያለ ማቋረጥ ሀብትና ደስታን በመሻት በአሁኑ ጊዜ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ለዎች የመመገቢያ ጊዜ ከማጣታቸውም በላይ እንቅልፍን ርቋቸዋል። በመሆኑም በቢሊዮን የሚቆጠር ብር ለማደጋገፍ መድሐኒቶችና ዕጾች መውጣቱ እምብዛም አያስደንቀንም። በሌላ በኩል ደግሞ ምስኪኖቹ የእግዚአብሔር ልጆች ለእንቅልፍ የሚከፍሉት እንዳችን ወጪ የሰባቸውም። በሰላም ያንቀላፋሉ፤ ንጹሕ እእምሮ ይዘው ከእንቅልፋቸው ይነቃሉ። «ለወዳጆቹ እንቅልፍን» እግዚአብሔር በየዕለቱ ያድላቸዋልና!

አንድ ሰው በአንድ ወቅት፤ «ገንዘብ መድሐኒት ቢገዛም፤ ጤናን ላይገዛልንም፤ እልጋ ቢገዛልን እንጂ እንቅልፍ አያስገኝልንም» ማለቱ ይታወቃል። መድሐኒት ማብዛት ገንዘብ ከማስጨረሱም ሌላ የሚያተርፍልን ሌላ የበሽታ መዝዝ ነው። ጌታ በዕለታዊ ሕይወታችን ካለን ግን፤ ያለ ምንም ከፍያ ጤናና ሰላማዊ እንቅልፍ እናገኛለን።

ዳዊት፡ በአስራኤል ንጉሥነቱ ለላምና ዕረፍት ሊነሱት የሚችሉ እያሉ ጦርነቶች፡ ጭቅጭቶች፡ ወጣ ገባዎች ይከተሉት ነበር። ሆኖም ግን ሕይወቱን ያስገዛው ለእግዚአብሔር ቃል ነበርና የላምን እንቅልፍ ተነፍሶ አያውቅም። በመቀጠልም አስቲ ራሱ በአንደበቱ የተናገረውን ከመዝሙር 3:4-5 እንጥቀስ፡- «በቃሉ ወደ እግዚአብሔር አምላሁ፡ ከተቀደሰ ተራራውም ይለማኛል። እኔ ተኛሁ አንቀላፋሁም፤ እግዚአብሔር ደግፎኛልና ነቃሁ።»

እንደዚሁም በመዝሙር 4:8 ላይ፡- «በሰላም አተኛለሁ አንቀላፋለሁም፤ አቤቱ አንተ ብቻህን በእምነት አሳድጄሽኛልና።» ይላል።

ምናልባትም፡ ከዚህ ትምህርታችን የተነሳ አንዳንዶች እንደሚከተለው ዓይነት ሐሜት ሊያካሂዱ ይችላሉ። «ይህ ሰው የሚናገረው ሁሉ ቀላል ስለሆነት ምግብና ስለ እንቅልፍ ጉዳይ ብቻ ነው እንዴ? የእኛም ሆነ የአሁኑ ዘመን ትውልድ የምግብና የእንቅልፍ ችግር አይደለም። ሁሉንም ሕዝብ በመስጠጥ ላይ ያሉ ከፍተኛ ማኅበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ችግሮች ስለሆኑ ለምን ቀላሉን ነገር ትቶ ስለ እነዚህ ከባድ ርዕሶች አያወያየንም?» እርግጥ እነዚህ ችግሮች ዓለምን በማመስ ላይ መሆናቸው የሚካድ አይደለም። ሆኖም ግን ለእነዚህ መለሉቹ ችግሮች ምን ጊዜም ቢሆን በሰው አእምሮ ታስቦ መልስ ተገኝቶላቸው አያውቅም። ወደ ፊትም ሊገኝላቸው አይችልም። የሰውን ደካማ ፍጡርነት አምነን መቀበል አለብን።

አውነተኛ እምነት እንድን ሰው ትሑት በማድረግ እቅሙን ለመገመት ያስችለዋል። በሰው እቅም ሥር በሆኑትና የእግዚአብሔርን እርዳታ በሚጠይቁ ችግሮች መካከል ያለውን ልዩነት ይረዳል። እንደ ምሁር በእማኝ ሰውና በእግዚአብሔር መካከል ሰላላው ግንኙነት የሚከተለውን ተናግሯል። «አንተ ቀላሉን ነገር እድርግ፤ ከባዱን ግን ለእግዚአብሔር ተወው። አንተ ትንንሹን ሥራ፤ ትልልቁን ሥራ ግን እግዚአብሔር ይሠራዋል። አንተ ስለ ቀላሉ ችግር አስብ፤ ለውስጡህ ችግር ግን እግዚአብሔር መፍትሔ ያስገኝለታል።»

«እድቅ ግን በእምነት ይኖራል» የሚለው የእግዚአብሔር መመሪያ ለዛሬውም ትውልድ ቢሆን የሚሠራ ነው። ሰው ድርሻውን በማሟላት በእግዚአብሔር ላይ የታመነና ታዛዥ ይሁን። በዚህም መሠረት ለቤተሰቡ፣ ለጎረቤቱና ለጎብረተሰቡ በጎውን ብቻ ያድርግ። ይህን እያንዳንዱ ግለሰብ እስካሟላ ድረስ ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ለሆነው ውስብስብ ችግር እግዚአብሔር መፍትሔ ያስገኝለታል። ተስፋ ላስቆረጠንና እንደ ተራራ ለከበደን ለዘመኑ ችግር መፍትሔ የሚገኘው ከእግዚአብሔር ዘንድ ብቻ ነው።

«እድቅ ግን በእምነት ይኖራል» የሚለውን ይህንን ቀላል መመሪያ እንደምን በርማ ዘመነ መንግሥትና በመካከለኛው ክፍለ ዘመን የዓለምን ታሪክ ለመለወጥ እንደ ቻለ አይተናል። ልክ በተመሳሳይ ሁኔታ ዛሬም ቢሆን

የዓለምን የታሪክ እቅጣጫም ሆነ የግለሰቦችን ኑሮ ጭምር ለመቀየር አይሳነውም። እግዚአብሔር በእርሱ እስከ ተማመንን ድረስ ለእኛ መልካም የሆነውን ማናቸውንም ነገር እንደሚያሟላልን ቃለ ገብተናል።

የሰው ልጅ ካለው ከማናቸውም ተስጥሎና ችሎታ በላይ የሆነ እንደ እግዚአብሔር ያጎናጸፈው ጸጋ ብቻ አለ። ይኸውም የሳይንሳ ምርምርም ሆነ ቁሳዊ ግስጋሴ ሁሉ ሊደርስበት የማይችለው በእግዚአብሔር የማመን ዕድል ነው።

ይህ ዕድል የቱን ያህል ገደብ የለሽና ተአምር ሠራ ስለ መሆኑ፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ የተናገራቸውን ሁለት አባባሎች ማስታወሱ ይበልጥ ግልጽ ያደርግናል፡-

በማቴዎስ 19:26 «ኢየሱስ እነርሱን ተመልክቶ ይህ በሰው ዘንድ አይቻልም በእግዚአብሔር ዘንድ ግን ሁሉ ይቻላል አላቸው።» እንደገናም በማርቆስ 9:23 ላይ «ኢየሱስም ቢቻልህ ትላለህ፤ ለሚያምን ሁሉ ይቻላል አለው።»

እነዚህን ሁለት ጥቅሶች ጎን ለጎን እድርገን ለንመለከታቸው ግልጽ የሚያደርጉልን፤ እንደኛ ሁሉም ነገር ለእግዚአብሔር እንደሚቻለውና ሁለተኛ ለሚያምነው ሁሉም ነገር እንደሚሟላለት ነው። እንግዲህ ይህ ማለት ከማመናችን የተነሳ የእግዚአብሔር የሆነው ሁሉ የእኛ ይሆናል ማለት ሲሆን፤ ብቃትም፤ ክህሎትም ይሰጠናል ማለት ነው።

የእግዚአብሔርን ቃል ኪዳኖች ስለ ማቀዳጀት

እምነት የአንድን ሰው የዕለት ተዕለት ተግባር ለማነጽ የሚችል የልብ ልምምድ ውጤት መሆኑን ቀደም ሲል የተመለከትነው ነው። በዚህ ላይ ግልጽ ማድረግ የሚያሻው እምነት ግላዊና በእያንዳንዱ ሰው ልብ ውስጥ ብቻ ተወስኖ የሚቀር ሳይሆን፤ ከዚያም የበለጠ መሆኑን ነው። እምነት ገዛዊና ተጨባጭ በሆኑ ሐቆች ላይ የተመሠረተ ነው። ምናልባትም እነዚህ ሐቆች ምንድን ናቸው? የሚለውን ጥያቄ በማከታተል መጠየቃችን አይቀርም። ለዚህ ጥያቄ እንደ አስፈላጊነቱ በአጭሩ ወይም ዘርዘር ባለ መልኩ መልስ ለመስጠት ይቻላል።

በስፋት መልስ እንከጥበት ካልን፤ መላውን መጽሐፍ ቅዱስ መዳሰስ አለብን ማለት ነው። ቀደም ሲል እንደ ተመለከትነው እምነት የእግዚአብሔርን ቃል በመስማትና በመረዳት ላይ የተመሠረተ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ በ2ኛ ቆሮንቶስ 1:20 ላይ እንደሚከተለው ጽፎናል፡-

«እግዚአብሔር ለሰጠው የተስፋ ቃል ሁሉ አዎን ማለት በእርሱ <በክርስቶስ> ነውና፤ ስለዚህ ለእግዚአብሔር ስለክብሩ በእኛ የሚነገረው አሜን በእርሱ ደግሞ ነው።»

ከዚህ ጋር ጎን ለጎን ደግሞ ሮሜ 8:3:23:-
«ለዝላለፉ ያልራራለት ነገር ግን ስለ ሁላችን አሳልፎ የሰጠው ያው ከእርሱ ጋር ደግሞ ሁሉን ነገር እንዲያው እንዴት አይሰጠንም?» እግዚአብሔር ያለው ማናቸውም ነገር በረከቶቹ ሁሉ የተስፋ ቃሉቹ ሁሉ፤ በክርስቶስ ለሚያምነው ለማናቸውም ለው በነጻ የተሰጡ ናቸው።

ሆኖም ግን በአሁኑ ዘመን በአንዳንዶች ዘንድ እግዚአብሔር በሰጠው እድላዊ ወይም አበላላጭ እንደ ሆነ ያህል ይገመታል። በተለይም በአሁኑ ጊዜ የእግዚአብሔር ስጦታ ከቀድሞው ይልቅ እጅግ ውሉን እንደ ሆነም ተደርጎ ይቆጠራል። እንደ እነዚህም ለዎች አባባል እግዚአብሔር በዘመነ ሙሴና በሐዋርያት ዘመን በረከቶቹን ያፈሰሰ ያህል ዛሬ ደግሞ እጅግ ቁጥብ ሆኖ ለጥቂቶች ብቻ እንደሚለግለው ነው።

ሆኖም ግን ይህ ግምታቸው ጳውሎስ በ2ኛ ቆሮንቶስ 1:20 ላይ ካስፈረገን ጋር የማይጣጣም ነው።
«እግዚአብሔር ለሰጠው የተስፋ ቃል ሁሉ (ጥቂቶቹን ብቻ ሳይሆን) አዎን ማለት በእርሱ (በክርስቶስ) ነውና፤ (ነበረ ወይም ወደ ፊት ይሆናል አላለም) ስለዚህ ለእግዚአብሔር ስለ ክብሩ በእኛ (የተለያዩ ዘመናት ሕዝቦች ሳይሆኑ ሁላችንም በአንድነት) የሚነገረው አሜን (አዎን፤ ሆኖልናል) በእርሱ ደግሞ ነው።»

በዚህ ጥቅስ ውስጥ እንዳየነው «እኛ» የሚለው ቃል ሁሉንም ክርስቲያኖች እንጂ፤ ለተወሰኑት ብቻ አለመሆኑን ግልጽ ያደርገዋል። ጳውሎስ አሁንም ይህንኑ አባባሉን በይበልጥ ሊያጠናክረው፤ «አምላኬም እንደሰጠንቱ መጠን በክብር በክርስቶስ ኢየሱስ የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ ይሞላላችኋል» ፊልጵሰዩስ 4:19 ብሏል። ስለዚህ አንድን ክርስቲያን ለሚያጋጥመው ማናቸውም ችግር፤ እግዚአብሔር መፍትሔውን ያዘጋጅለታል ማለት ነው። ሆኖም ይህን ለመቀዳጀት ክርስቲያኑ ሦስት ነገሮችን ሊያሟላ ይገባዋል። በቅድሚያ ሰውየው ስለገጠመው ችግር የተነገረውን መፍትሔ ለማግኘት፤ መንፈስ ቅዱስን እንዲመራው መለመን፤ መጸለይ አለበት። ሁለተኛ፡- እነዚህ መፍትሔዎች የሚጠይቁትን ግዳጆች ለማሟላት ክርስቲያኑ ዝግጁ መሆን አለበት። ሦስተኛ፡- መፍትሔዎቹ ተግባራዊ እንደ ሆኑለት እድርጎ በአዎንታዊ መንፈስ ማመን አለበት።

ይህ እንግዲህ «እምነት በተግባር» ተብሎ የተገለጸው ወይም ዮሐንስ በ1ኛ መልእክቱ 5:4 ላይ «... ዓለምንም የሚያሸንፈው እምነታችን ነው» በማለት ያስፈረው ዓይነት እምነት ነው።

ይህንኑ ሐቅ ሐዋርያው ጴጥሮስም በበኩሉ ደግሞ በ2ኛ ጴጥሮስ 1:2-4 ላይ እንደሚከተለው ያጠናክረዋል፡-

«የመለኮቱ ኃይል፤ በገዛ ክብሩና በበጎነቱ የጠራንን በማወቅ፤ ለሕይወትና እግዚአብሔርን ለመምሰል የሚሆነውን ነገር ሁሉ ስለሰጠን፤ በእግዚአብሔርና በጌታችን በኢየሱስ አውቀት ጸጋና ሰላም ይብዛላችሁ። ስለ ከፋ ምኞት በዓለም ካለው ጥፋት አምልጣችሁ ከመለኮት ባህርይ ተካፋዮች በተስፋ ቃል እንድትሆኑ፤ በእነዚያ ክብርና በጎነት የተከበረና እጅግ ታላቅ የሆነ ተስፋን ሰጠን።»

እንግዲህ የጳውሎስና የጴጥሮስ መልእክቶች ምን ያህል ስምም እንደሆኑ ልብ እንበል! በሕይወታችን ውስጥ ለበጎነትና ለጽድቅ የሚያሻንን ማናቸውንም ነገር እግዚአብሔር በኢየሱስ በኩል አሟልቶልናል።

በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንዳየነው እግዚአብሔር ሕዝቡን ወደ ቃል ኪዳን ምድር በኢያሱ መሪነት አምጥቷቸዋል። እንደዚህ ሁሉ በአዲስ ኪዳንም እግዚአብሔር እኛን ሕዝቦቹን ወደተስፋይቱ ግዛቱ በኢየሱስ መሪነት አምጥቶናል። የሚገርመው ደግሞ «ኢያሱ» እና «ኢየሱስ» የሚሉት ስሞች በእብራይስጥ አንድ የመሆናቸው እውነታ ነው።

እግዚአብሔር ለኢያሱ ስለተግባራዊና የማያወላውል እምነት ውጤት በኢያሱ 1:3 ላይ እንደሚከተለው ነግሮታል፡- «የእግራችሁ ጫማ የሚረገጠውን ቦታ ሁሉ ለእናንተ ሰጥቼአለሁ» በአዲስ ኪዳንም ቢሆን ይህ የእግዚአብሔር የስጦታ ቃል አይታጠፍም፤ ማለትም ከልብ በማመን «እግዚአብሔርን የምንለምናቸውን ነገሮች ሁሉ እንቀዳጃለን» ማለት ነው።

ሆኖም ግን አሁንም ቢሆን ግልፅ ሊሆንልን የሚገባ አንድ «የግዴታ» ሁኔታ አለ። ይኸውም የእግዚአብሔር ቃል ከመፈፀሙ በፊት እኛም አስቀድመን ልናሟላው የሚገባ ኃላፊነት አለብን። ለምሳሌ ዳዊት በመዝሙር 37:5 ላይ እንደሚከተለው ማለቱን እናጠገን፡- «መንገድህን ለእግዚአብሔር እደራ ሰጥ በእርሱም ታመን እርሱም ያደርግልሃል።» እዚህ ላይ የተሰጠውን የተስፋ ቃል ባህርይ ስናጠነው ሁለት ነገሮችን እናያለን፡- «መንገድህን ለእግዚአብሔር እደራ ሰጥ» እና «በእርሱም ታመን» የሚሉት። ይህ ማለት በቅድሚያ «የማታወላውል ሁን» ማለት ሊሆን በመቀጠልም «በእምነትህ ጽና» ማለት ነው። እነዚህ ሁለቱ ቅድመ ሁኔታዎች እስከተሟሉ ድረስ የእግዚአብሔር ቃል እንደሚሟላልህ እርግጠኛ ልትሆን ተቻላለህ፤ «እርሱም ያደርግልሃል» ይላልና።

ለፍሬያማ ክርስቲያናዊ ሕይወት መሠረቱ የተሰጠ እምነት ነው። በእግዚአብሔር የተስፋ ቃል በመተማመን ክርስቲያኑ በቅድሚያ የተባለለትን የተስፋ ቃል ሊያውቅ፤ በሁለተኛ ደረጃ ከእርሱ የሚፈለግበትን ግዴታ ለማሟላትና ሦስተኛም እንደ ተስፋ ቃሉ የተፈፀመለት መሆኑን ማመን አለበት። የክርስቲያኑ ሕይወት ለእነዚህ መመሪያዎች ተገዢ ከሆነ ከማናቸውም ከእግዚአብሔር ለጦታዎች ይጋራል።

እምነት ለደህንነት

እስከ አሁን ድረስ ያካሄደነው ጥናት እምነትን አጠቃላይና ሰፊ ባለ መልኩ በመዳሰስ ነው። ይኸውም በአጠቃላይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ሰፈረው የእግዚአብሔር የተሰፋ ቃል በመጠኑ በመመልከት ሲሆን፤ በመቀጠል የምናጠነው ግን በተሰይ በወንጌል ላይ ያተኮረ ይሆናል። ይህም ከኃጢአት ነጻ በመሆን ደገንነትን ስለምንቀዳጅበት መንገድ የሚያበስረን ክፍል ነው።

ብዙውን ጊዜ ስዎች ስለ ወንጌል ግልጽ የሆነ ግንዛቤ የላቸውም። ስሜታዊና ብዙ ውጣ ውረዶች እንዳዘሰ ታሪክ አድርገው የሚመለከቱትም ጥቂቶች አይደሉም። እንዲያውም በሰባኪያን ዘንድ እንኳን ላይቀር የሚደረገው የማስተማር መከራ ግልጽ መልእክቱን በማስተላለፍ ምትክ፤ ስሜትን በመቀስቀስ ላይ ያተኮረ ነው። ይህ ግን ሙሉ በሙሉ የተሳሳተና አደገኛም ነው። እውነተኛው የወንጌል መልእክት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደ ተገለጸው አንዳንድ ግልጽና ቀላል እውነታዎችን የሚያጠቃልል ሲሆን ደህንነትም እነዚህን እውነታዎች የማወቅ፤ የማመንና ተግባራዊ የማድረግ ውጤት ነው።

አራቱ የአዲስ ኪዳን እውነታዎች

ስመሆኑ ሰወንጌል መሠረት የሆኑት እነዚህ አራት እውነታዎች የትኞቹ ይሆኑ? ይህን ጥያቄ ለመመሰስ ከሐዋርያው ጳውሎስ መልእክቶች ውስጥ በተሰይ ሮሜ 4:24-25 እና 1ኛ ቆሮንቶስ 15:1-4 ከልብ ማጠን አሰብን።

በሮሜ 4 ውስጥ ጳውሎስ ያሰፈረልን በተሰይ የአብርሃምን ታሪክ ሊሆን፤ እንደምን የአብርሃም እምነት ለእኛም ለክርስቲያኖች በአርያነቱ ሊያገለግል እንደሚችል አብራርቶልናል። ብሉይ ኪዳንን በማጣቀስ ጳውሎስ የሚያስታውሰን ለአብርሃም በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን ያስገኘለት ሥራው ሳይሆን፤ እምነቱ መሆኑን ነው። ይህንንም በተሰይ በዚሁ መልእክቱ 4:23-25 ላይ በክርስቶስ ለምናምነው ለእኛ በሚከተለው ሁኔታ ያስታውሰናል፡- «ነገር ግን ተቆጠረሰት የሚለው ቃል ስለ አርሱ ብቻ የተጻፈ አይደለም፤ ስለ እኛም ነው እንጂ ስለ በደላችን አልፎ የተሰጠውን እኛን ስለ ማጽደቅም የተነሳውን ጌታችንን ሊያሰብን ከሙታን ባስነሳው ለምናምን ለእኛ ይቆጠርልን ዘንድ አሰው።»

በዚህ ጥቅስ መሠረት ጳውሎስ ስለ ወንጌል ሦስት ፍሬ ነገሮችን ያስተዋውቀናል። አንደኛ፡- ሊያሰብ ለሞት የተዳረገው በእኛ ኃጢአት የተነሳ መሆኑን፤ ሁለተኛ፡- እግዚአብሔር ሊያሰብን ከሞት እንዳስነሳው፤ ሦስተኛ፡- እኛ ም ይህን የሊያሰብን መሞትና፤ ከሞት መነሳት እስከመገባት ድረስ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን እንደምናገኝና እንደ ጽድቅም እንሚቆጥርልን ነው።

በ1ኛ ቆሮንቶስ 15:1-4 አማካይነት ደግሞ ጳውሎስ የቆሮንቶስን ክርስቲያኖች የሚያስታውሳቸው ቀደም ሲል ስለ ሰበካላቸው ወንጌልና ስለአገኙትም ደገንነት ሆኖ፤ ይህንን በሚከተለው መልኩ ያጠናክረዋል፡-

«ወንድሞቼ ሆይ፤ የሰበካላችሁን ደግሞም የተቀበላችሁትን በአርሱም ደግሞ የቆማችሁበትን በአርሱም ደግሞ የምትድነበትን ወንጌል አሳስባችኋለሁ፤ በዘንቱ ካላመናችሁ በቀር፤ ብታሰቡት፤ በምን ቃል እንደ ሰበካላችሁ አሳስባችኋለሁ። እኔ ደግሞ የተቀበልሁትን ከሁሉ በፊት አሳልፌ ስጠጋችሁ እንዲህ ብዬ፡- መጽሐፍ እንደሚል ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ፤ ተቀበረም መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ተነሳ።»

ጳውሎስ ስዚህ በዋነኛነት የጠቀሰው የዓይን ምስክሮችን ሳይሆን የብሉይ ኪዳን ነጢያትን ነው። እነዚህ ነጢያት ከብዙ መቶ ዓመታት በፊት አስቀድሞ በክርስቶስ ላይ ይህ ሁሉ እንደሚፈጸም ተናግረው ነበር። በክርስቶስ ዘመን የነበሩት የዓይን ምስክሮች ግን በማስረጃነት የተጠቀሱት በሁለተኛ ደረጃ ነው።

ከእነዚህ ከሁለቱ የጳውሎስ መልእክቶች በመነሳት ግልጽና የማያሻማ መደምደሚያ ላይ እንደርሳለን፡ ይኸውም የመልእክቶቹ ትኩረት ዙሪያ በክርስቶስ ምድራዊ አገልግሎት ላይ ሳይሆን በሞቱና በትንሳኤው ላይ መሆኑን ነው።

ይህ ወደ ሌሎች አራት መሠረታዊ እውነታዎች ያመራናል።

አንደኛ፡- ክርስቶስ ስለ እኛ ኃጢአት ለሞት አሳልፎ የሰጠው እግዚአብሔር ራሱ መሆኑን፤ ሁለተኛ፡- ክርስቶስ ሞቶ መቀበሩን፤ ሦስተኛ፡- እግዚአብሔር ከሞት እንዳስነሳው፤ አራተኛ፡- ጽድቅን ለመቀዳጀት የምንችለው እነዚህን ሐቆች ለንቀበላቸው መሆኑን ነው።

ለትዕዛዛቱ ስለ መገዛት

በእኛም ምር ወይም በሕሊና ደረጃ መጽሐፍ ቅዱስን በመረዳት መካከልና በልብ አምኖ በመቀበል መካከል ስላለው ልዩነት፤ በምዕራፍ 2 ላይ በዝርዝር ተነጋግረናል። በተለይም በአዲስ ኪዳን ውስጥ ግልፅ እንደሚሆንልን ለእያንዳንዳችን ነፍስ ደገንነት ሊገኝ የሚችለው፤ ወንጌልን ለመቀበል ካለን ፈቃደኝነት አንጻር ነው።

ይህን የፈቃደኝነታችን መልክ በማስመልከት ወንጌላት የተለያዩ ገለጻዎች ቢሰጡንም ቅሉ፤ ሁሉም የሚያመለክቱት ወደ አንድ ማዕከላዊ ነጥብ ነው። ይኸውም ማንም ሊረዳው በሚችለው ቋንቋ የቀረበው የደገንነት ምንነትና ደገንነትንም ለመቀዳጀት ልናሟላው የሚገባው ግዴታ ነው።

ለምሳሌ በሮሜ 10፡8-9 ላይ ጳውሎስ፤ በቅድሚያ ደገንነት ምን ማለት እንደሆነ ከገለጸልን በኋላ፤ አንድ ምን ክልብ በማመን ብቻ ሊገኝ እንደሚችልና ለወንጌልም በአንደበታችን መመስከር እንደሚያሻን ያብራራል። በመቀጠልም በሮሜ 10፡13 ላይ ደግሞ ልንከተለውም የሚገባውን ብቸኛ መንገድ በማስመልከት፤ «የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናልና» በማለት ይቋጩዋል። በሌላ አነጋገር ደገንነትን ለመቀዳጀት የምንችለው፤ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እግዚአብሔርን በጸጋው እንዲጎበኝን ስንለምነው ብቻ ነው።

ራሱ ክርስቶስም ይህንኑ በማቴዎስ 11፡28 ላይ በሚከተለው መልኩ ግልጽ ያደርግልናል፡- «እናንተ ደካሞች ሽክማችሁ የከበደ ሁሉ፤ ወደ እኔ ኑ፤ እኔም አሳርፋችኋለሁ።»

ይህን «ግብዣውን» በማጠናከር አሁንም ጌታ በዮሐንስ 6፡37 ላይ እንደሚቀጥለው ተናግሯል፡- «... ወደ እኔም የሚመጣውን ከቶ ወደ ውጪ አላወጣውም።»

እንግዲህ የምንመለከተው «የግብዣን ጥሪ» ብቻ ሳይሆን፤ ጥሪው በመለከታዊ ቃል ኪዳን የታተመ መሆኑን ነው።

በዮሐንስ 4፡14 ላይ ክርስቶስ የለማርያዋን ሌት ባነጋገረበት ወቅት፤ ደገንነትን «በመጣት» እንደ መለለው አናያለን፡- «... እኔ ከምሰጠው ውኃ የሚጠጣ ሁሉ ግን ለዘላለም አይጠማም፤ እኔ የምሰጠው ውኃ በእርሱ ውስጥ ለዘላለም ሕይወት የሚፈልቅ የውኃ ምንጭ ይሆናል እንጂ...»

እዚህ ላይ የምንመለከተው ውኃ መጠጣት ከደገንነት ጋር መመሳሰሉን ነው። በቅድሚያ «ለዘላለም አይጠማም» የሚለውን ቃል ኪዳን ከተመለከትን በኋላ በዮሐንስ 7፡37 ላይ ደግሞ፡- «ማንም የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ» የሚለውን ግብዣ አናገኛለን።

እንደገናም በራዕይ 22፡17 ላይ የሚከተለውን አናነባለን፡- «መንፈሱና ሙሽራይቱም፤ ና ይላሉ፤ የሚሰማም፤ ና ይበል። የተጠማ ይምጣ፤ የወደደም የሕይወትን ውኃ እንዲያው ይውሰድ።» አሁንም በዮሐንስ 1፡11-13 ላይ «የመቀበልን» ጠቀሜታ በማስመልከት ሐዋርያው እንደሚከተለው አጠናክሮ ያሳስበናል፡- «የእርሱ ወደ ሆነው መጣ፤ የገዛ ወገኖቹም አልተቀበሉትም። ለተቀበሉት ሁሉ ግን፤ በሰሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆቹ ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው፤ እነርሱም ከእግዚአብሔር ተወሰዱ እንጂ ከደም ወይም ከሥጋ ፈቃድ ወይም ከወንድ ፈቃድ አልተወሰዱም።»

አሁንም ይህ ጥቅስ የሚያገለልን ሐሳብ እርሱን «መቀበል» ማለት የእግዚአብሔር ልጅ በመሆን አዲስ መብት መቀዳጀት መሆኑን ነው። በዮሐንስ 3፡3 ላይ ክርስቶስ ራሱ ወደ እግዚአብሔር መንግስት ለመግባት ስለሚያችለው ብቸኛ መንገድ የሚከተለውን ይነግረናል፡- «አውነት አውነት አልነሳሁ፤ ሰው ዳግመኛ ካልተወሰደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም።»

ክርስቶስ <ዳግመኛ መወለድን> የእግዚአብሔር ልጅ ከመሆን ጋር አንድ እንዳደረገው ከማየታችንም በላይ፤ እንደገናም በራዕይ 3፡20 በሚከተለው ሁኔታ ይህንኑ አባባሉን ያጠናክረዋል፡- «እነሆ በደጅ ቆሜ አንኳኳለሁ፤ ማንም ደምጹን ቢለማ ደጃንም ቢከፍትልኝ፤ ወደ እርሱ እንገባሁ ከእርሱም ጋር እራት እጠሳሁ እርሱም ከእኔ ጋር ይበላል።»

በዚህ ጥቅስ ውስጥ እንደምንመለከተው ክርስቶስ የሚነግረን እያንዳንዳችንን በግል ነው፤ ልባችንንም በመክፈት እንድቀበለው ጥሪ አቅርቦልናል። «እኔም ወደ እርሱ እንገባሁ» ሲል አረጋግጧል።

እንግዲህ ወንጌልን መቀበል ምን ማለት እንደሆነ በተለያዩ መልኩ በገለጽም ሆኖም ግን ክርስቶስን ወደ ልባችን በግል ማስገባት መሆኑን ልንረዳ ይገባል። በተለይም «መጠራት»፤ «መምጣት» እና «መቀበል» የሚሉት ቃላት የቱን ያህል ተራ ቃላትና ማንም ሊረዳቸው የሚችለው ስለ መሆኑ ልብ ልንለው ይገባል። እያንዳንዱንም ትዕዛዝ ደግሞ ግለሰብ «በራሱ ፍላጎት» የማያደርገው ስለ መሆኑም ማጤን አለብን። እያንዳንዱ ለው ለዚህ በሚለጠው ምላሽ አንጻር ወደ «ይድናል» እንዲለበሰደ ግን «ይጠፋል»።

አስቷ እንግዲህ እያንዳንዱ የኃይማኖት መምህር፤ በስብከቶቹ ውስጥ እነዚህን ቀላልና መሠረታዊ ቃላት ባለመለልቸት ለምዕመናኑ ቢያካፍል

ጠቀሜታዎቹንም ቢያብራራ፤ የክርስቶስን መንግሥት የቱን ያህል ሊያጠናክር አንደሚችል አንገምተው!

ይህን ምክር ለአንባቢዎቼ በማካፍልበት ሰዓት አንድ፤ በሰንደን ከተማ ውስጥ በነበርኩበት ጊዜ ያጋጠመኝ ሁኔታ ይታወስኛል። ይኸውም ወይዘሮ «ቸ» ብዬ የሰየምኳትን ሴት የሚመስከት ነው። ይህች ሴት ሰጥቂት ሳምንታት ያህል ወደ መኖሪያ ቤቱ በመመላለስ ለሁለት ሴት ልጆቹ የፒያና ትምህርት ትሰጣቸው ነበር። ከዚህ መሰሉ ግንኙነታችን በስተቀር ስለ ሴትየዋ ማንነት በጥልቅ የምናውቀው ነገር አልነበረም።

ታዲያ ከዕለታት አንድ ቀን ሴትየዋ በድንገት በመታመሟ ወደ ሆስፒታል መወሰዱን ሰማሁኝ። በአርግጥም ልጠይቃት ከተኛችበት ክፍል በደረስኩበት ወቅት በማጣጣር ላይ ነበረች። እኔም አስታማሚዋን ነርስ በማግኘት ለአምስት ደቂቃ ብቻ ከሴትየዋ ጋር ቆይታ አንዳደርግ አስፈቀድኩኝ።

ወይዘሮ «ቸ» ነፍሷን የሳተች ቢሆንም አንደ ምንም ብዬ ላነጋግራት ሞክርኩኝ። እኔም ያቀረብኩላት ጥያቄ፤ በዚያን ሁኔታዋ ብትሞትም እግዚአብሔርን ለማየት የቱን ያህል የተዘጋጀች መሆኗን በማስመልከት ነበር። እርሷም የሰጠችኝ መልስ አሉታዊ ነበር።

ያን ጊዜም በአጭር በአጭሩ በማድረግ፤ ክርስቶስ ስለ እኛ ኃጢአት እንደሞተ፤ በሦስተኛውም ቀን ከሞት ስለ መነሳቱና ይህንንም ከልባችን ብናምን እግዚአብሔር የደገነንት ጸጋን እንደሚያሳብሰን ከነገርኳት በኋላ፤ እርሷም በዚህ ሰማመንና በአንደበቷም ለመመስከር ፈቃደኛ ስለ መሆኗ ጠየቅኳት። ፈቃደኛ ነቷን በመግለጽ የምስክርነት ቃሏን ከሰጠች በኋላ አብረን አጭር ጸሎት አደረግን።

በተለየኋትም ጊዜ ስለ መዳኗ ሙሉ አምነት እንዳደረባት አረጋግጫ ነበር። ሆኖም ግን የሚገርመው ነገር ይህን ሁሉ ለመፈፀም የወሰደብኝ ጊዜ ከአምስት ደቂቃዎች እንኳን ያነሰ መሆኑ ነው። ከዚያ ክፍል ስወጣ የሰላም አንቀልፍ እያሸለባት መሆኑንም ማጤኔ ይታወሳኛል። ታዲያ ያች በሞት አፋፍ ላይ የነበረች ሴት በጥቂት ቀናት ውስጥ ጤናዋ ተመልሶላት ከሆስፒታል ወጣች።

ከጥቂት ሳምንታት በኋላ ማስተማሯን ቀጠለች። አንድ ቀን ትምህርቱ እንዳስቀ «አባክሽ አንድ ጥያቄ ላቅርብልሽ» ስል ለመንኳትና መስማማቷን ገለጸችልኝ።

«መቼም በበኩሉ እንደማምነው፤ ለብዙ ዓመታት የቤተ ክርስቲያን አባል ሆነሽ እንደ ቆየሽ ነው። በየሳምንቱም ከቤተ ክርስቲያን ተለይተሽ ላታውቂ ትችላለሽ። ሆኖም ግን በዚያን ሕመምሽ ወቅት አንደ ምንድን ነው

እግዚአብሔርን ለመገናኘት ተገቢውን ዝግጅት ላታደርጋ መቅረትሽ? ለመሆኑ በየሳምንቱ ከቤተ ክርስቲያናችሁ የሚያስተምረው ሰባኪ ስለ ምን ነገር ይሆን ያስተምራችሁ የነበረው?» ስል ጠየቅኳት።

«አይ ሰባኪያችን እንኳን አዘውትሮ የሚያስተምረን እንዴት መልካም ክርስቲያናች ልንሆን ስለምንችልበት ሁኔታ ነበር» አለችኝ። «አንዴ፤ <ዳግም ከመወለድሽ> ከማመንሽ በፊት ስለ መልካም ክርስቲያናዊ ሕይወት፤ ስለ ጸጋ፤ ስለ በረከት... ወዘተ ቢያስተምርሽ ምን ጠቀሜታ አሰው? አንድ ሕጻን በግድ በቅድሚያ ሊወለድ ይችላል። ስለ አስተዳደጉ ሁኔታ መንከባከብ ግን ከተወለደ በኋላ የሚደርስ ነገር ነው» አልኳት።

«አዎን! በቅድሚያ ዳግም ስለ መወለዳችን ጠቀሜታ እኔም ብሆን ያጤንኩት አርስዎ ካስረዱኝ በኋላ ነው። በመሆኑም እኔም ስለዚህ ትምህርት ወሳኝነት አነግረዋለሁ» ብላኝ ተለያየን።

የወይዘሮ «ቸ»ን ውጤት በመጠባበቅ ጥቂት ቀናት አሳስፍኩኝ። ከዚያም አንድ ቀን ራሷ «ሰባኪዬን እኮ አነጋገርኩት» ስትል ዜናውን አበሰረችኝ።

«እና ታዲያ ምክርሽን ተግባራዊ አደረገው?» አልኳት በጉጉት።

«አንዴ! ስብከቱ በሙሉ በደገነንት ላይ ብቻ ያተኮረ ነበር» አለችኝ።

እነሆ! በማንኛውም ቤተ ክርስቲያን ቢሆን የሚደመጠው ስብከት «በክርስቶስ» በኩል ደገነንትን ስለ መቀዳጀታችን የሚያበሥርና የሚያብራራ ቢሆን የቱን ያህል ጠቃሚ በሆነ ነበር! ከወይዘሮ «ቸ» ታሪክ አንደ ተረዳነው፤ ስለ ደገነንት ለማወቅ የፈጀባት ጊዜ ከአምስት ደቂቃዎች ያነሰ ነው። ታዲያ በየሳምንቱ ከምናሳልፋቸው ረጅም የስብከት ሰዓታት ውስጥ የተወሰነውን እንኳን ለዚህ ርዕስ ቢመደብ ውጤቱ ያን ያህል ከፍ ያለ ይሆናል።

በሌላ ጊዜ ደግሞ በምሥራቅ አፍሪካ ውስጥ በማገለግልበት ወቅት አንድ ያጋጠመኝ ሌላም ሁኔታ ነበር። ይኸውም አንድ ጥቁር አፍሪካዊ ፤ የዚያን አካባቢ ሚሲዮናውያን ተጠሪ የነበረውን አውሮፓዊ ሰው፤ «የእናንተ ለብያተ ክርስቲያናት፤ ሰዎችን ለሲኦል የማስባሰቢያ ግምጃ ቤቶች ናቸው» በማለት ኃይለ ቃል ሲናገረው መስማቴ ነው።

በአርግጥም ይህን መሰሉ ትችቶ ብዙዎቻችንን ያስደነግጠናል። ሆኖም ግን ያ ጥቁር አፍሪካዊ የሰነዘረው አስቂያየት ትክክል መሆኑን ማንኛችንም አንክደውም።

ለእነጌው ጥቁር አፍሪካውያን የተለያዩ ስብከቶች በየሳምንቱ ቢደረግላቸውም ቅሉ አንዴም ቢሆን ዋና ምሳሌ ስለ ሆነው ስለ ደገነንት መሆኒታቸው ሐሳብ በግልጽ ተነግሯቸው አያውቅም። በተለያዩ የቀኖና

ትምህርቶች አእምሮአቸው እንዲጠቀሙበት ቢደረግም፤ በመጠመቃቸውም የቤተ ክርስቲያን አባል እንደ ሆኑ ቢቆጠርም ቅሱ፤ እነዚያ አፍረካውያን ከክፉ አምነታቸው በመላቀቅ ክርስቲያኖች ሆነዋል ማለቱ ለይስሙላ ብቻ ነው። ሕይወታቸውን ሊለውጠው የሚችለው መሠረታዊው የወንጌል ትምህርት የሆነው «የደኅንነት የምሥራች» እንጂ የተራቀቀ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትንታኔ አይደለም።

ስለዚህ ማንኛውም ቤተ ክርስቲያን ብትሆን ይህንን መሠረታዊ የሆነ የክርስቶስ ትምህርት ከማናቸውም ነገር በማስቀደም ማስፋፋት አለባት። እነዚህንም መሠረታዊ ሐሳቦች እሁንም በድጋሚ ልንልጣቸው እወዳለሁ። አነርሱም እንደኛ፡- እግዚአብሔር ሕዝብ የሚወደውን ልጁን ለሞት አሳልፎ የለጠው ስለ እኛ ኃጢአት መሆኑ፤ ሁለተኛ፡- ክርስቶስ ስለ እኛ ሞቶ መቀበሩን፤ ሦስተኛ፡- እግዚአብሔር ከሙታን በሦስተኛው ቀን ያስነሳው መሆኑና አራተኛ፡- እግዚአብሔር ጽድቅን ሊያቀዳጀን የሚችለው እነዚህን ሐቆች ሥናምንባቸው ነው የሚሉት ናቸው።

ስለዚህ አያንዳንዱ ሰው ደኅንነትን ለማግኘት በግሉ ጌታ ኢየሱስን ሊቀበል ይገባል። የመቀበሉም ሁኔታ የክርስቶስን ጌታ መሆን በማመን፤ ወደ እርሱ በመቅረብ፤ እርሱም የለገሰንን የሕይወት ውኃ በመጠጣት ሊገለጽ ይችላል።

እንግዲህ አንተስ ለደኅንነትህ ምን እንደሚያስፈልግህ በመረዳት ክርስቶስን ተቀብለሽዋል? በቃልህስ የምስክርነት ቃል ለጥተሃል?

ይህን ካደረግህ አሁኑኑ ልትፈጽም እንድትነሳ እመክርሃለሁ! እንደዚሁም ወይዘሮ «ቸ» ከእኔ ጋር እንደ ጸለየችው ሁሉ እንተም ከእኔ ጋር የሚከተለውን ጸሎት እንድትጸልይ እለምንሃለሁ። «ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ፤ ስለ እኔ ኃጢአት መሞትህን፤ መቀበርህንና በሦስተኛው ቀን ከሙታን ተሰይተህ መነሳትህን አምናለሁ። እነሆም ኃጢአቴን በመናዘዝ ወደ አንተ በንስሐ እቀርባለሁና ስለጥፋቴ ማረኝ፤ ይቅር በለኝ። በተናገርከውም ቃል በመተማመን፤ አንተን እንደ ግል አዳኝ በመቀጠር ጌታዬ መሆንህን እመሰክራለሁ። ስለዚህ ወደ ልቤ ውስጥ ግባ፤ ዘላለማዊ ሕይወትን ሰጠኝ፤ የእግዚአብሔርም ልጅ እድርገኝ። አሜን»

እምነትና ምግባር

እምነትና ምግባር እጅግ የተቆራኙ እውነታዎች በመሆናቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እያሌ ሥፍራዎች ላይ ተያይዘው እንደቀረቡ እንመለከታለን። ታዲያ ሐቁ ይህ ይሁን እንጂ፤ በክርስቲያኖች ዘንድ እጅግ የተረሳ ትምህርት ቢኖር አንዱ ይህ ርዕስ ነው።

ስለዚህም ነው በአሁኑ ጊዜ ብዙ ክርስቲያኖችን በሕግና በጸጋ መካከል ያለውን ልዩነት ለመረዳት የሚከብዳቸው። ከዚህም የተነሳ ከከባድ ውዥንብር ውስጥ ከመውደቃቸውም በላይ ያለ አግባብ የሆነ ቀንበር እንደ ተጫነባቸው እንመለከታለን። የተወሰኑ ቀናትን የጋይማኖት በዓላት ቀናት ናቸው በማለት በየወሩና በየዓመቱ ማክበር፤ እንዳንድ የምግብ ዓይነቶች እየለያዩ መነታረክ ሁሉ በእምነትና በምግባር መካከል ያለውን ዝምድና በትክክል ካለ መረዳት የተነሳ የሚፈጠር ሰው ሠራሽ ማዕቀብ ነው።

ይህን ርዕስ ጉዳይ በበለጠ ለመረዳት ሰራሳችን የሚከተለውን ጥያቄ ማቅረቡ ይጠቅማል። ለመሆኑ «እምነት» ወይም «ምግባር» ስንል ምን ማለታችን ነው? ለዚህ ደግሞ ቀላሉ መልስ፤ «እምነት» ስንል «አንድ የምናምንበት መመሪያ» ማለት ሊሆን፤ «ምግባር» ደግሞ «የምንሠራው ሥራ» ማለት ነው።

ከዚህም በመነሳት በሁለቱ መካከል የሚከተለውን ገጽጽ ሰማድረግ እንችላለን። ለአምነት ምግባር የሚያሻው ሊሆን፤ ምግባር ግን የአምነት ውጤት ነው። በሌላ አነጋገር ለአምነት መሠረቱ ምግባር እይሁን እንጂ፤ ለምግባር ግን ምንጩ እምነት ነው።

ደኅንነት በአምነት ብቻ ስለ መሆኑ

እስቲ በመቀጠል ለአምነት መሠረቱ ምግባር አይደለም ስንል ምን ማለታችን እንደሆነ ለማብራራት እንሞክር። ይህን አባባል መጽሐፍ ቅዱስ ከዳር እስከ ዳር የሚደግፈው ቢሆንም ቅሱ፤ በተለይ ግን ይበልጥ ግልጽ የሚያደርግልን ኢየሱስ በመከራው የመጨረሻ ወቅት የተናገረው ነው።

«ኢየሱስም ሆምጣጤውን ከተቀበለ በኋላ፤ ተፈጸመ አለ፤ ራሱንም አዘንብሎ ነፍሱን አሳልፎ ሰጠ» ዮሐንስ 19:30። እነዚህን ቃላት ክርስቶስ ለመጨረሻ ጊዜ በመስቀል ላይ የተናገራቸው ናቸው። ስመሆኑ «ተፈጸመ አለ» የሚለው ቃላት ከብደት ምን ያህል ይሆን? «ተፈጸመ» የአሁን ጊዜ ግሥ ሲሆን የእንድን ነገር ሙሉ በሙሉ ተሟልቶ መከናወን ያመለክታል። በሌላ አባባል «ፍጹማዊነትን» እንደ ማመልከቱ ከዚህ የተረፈ አንዳችም ነገር እንደማይኖር ነው።

የእኛን ኃጢአት ለመክፈል ወይም እኛን በመቢዝት ደኅንነታችንን ለማስገኘት ከክርስቶስ የመስቀል ላይ ሞት ሌላ ዋስትና አያሻንም።

ከዚህ ክርስቶስ ካደረገልን በተጨማሪ እኛም በበኩላችን እንዳንድ ነገሮችን ማሟላት አስብን ማለት፤ አንድም የእግዚአብሔርን ቃል መጠራጠር ወይም የክርስቶስን ቢዛነት መካድ እንደ ማለት ነው። ስለዚህ የሰው ልጅ በግል ምግባሩ ወይም ሥራው እጸድቃለሁ ብሎ ማለብ በእግዚአብሔር አብና በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ተፈጻሚነት ያገኘውን የደኅንነት ዕቅድ የሚጎድለው ነገር እንዳለ እድርጎ በመቁጠር በእኛ አቅም እናሟላለን ማለት ከፍተኛ ስድብ ነው፤ የወንጌልንም መልእክት በቀጥታ የሚጸረር ነው።

ጳውሎስ ስለዚህ ወሳኝ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት በመደጋገም የጠቀሳቸው ነጥቦች አሉ። ለምሳሌ በሮሜ 4:4-5 ላይ የሚለውን አንመልከት፡- «ሰሚሠራ ደመወዝ እንደ ዕዳ ነው እንጂ እንደ ጸጋ አይቆጠርሰትም፤ ነገር ግን ለማይሠራ፤ ኃጢአተኛውንም በሚያጸድቅ ሰሚያምን ሰው እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርሰታል»። እንደዚህ ጥቅስ አባባል በአምነቱ ደኅንነትን እንደሚያገኝ የተማመነ ሰው ደኅንነትን ለማግኘት ሊል አንድም ነገር መሥራት የለበትም። ደኅንነት የሚገኘው በአምነት ብቻ ነው።

እስራኤላውያን ግን ደኅንነትን በሥራቸው ለማግኘት በመሞከራቸው ታላቅ ስሕተት ሆኖ እንደተቆጠረባቸው ጳውሎስ በሮሜ 9:31-32 ላይ እንደሚከተለው ያስታውሰናል፡-

«እስራኤል ግን የጽድቅን ሕግ አየተከተለ ወደ ሕግ አልደረሰም። ይህስ ሰለ ምንድር ነው? በሥራ እንጂ በአምነት ጽድቅን ሰጠልተከተለ ነው።»

ስመሆኑ እስራኤላውያን በእግዚአብሔር የታቀደላቸውን ደኅንነት እንደምን ሊያጡት ቻሉ? ለዚህ ጳውሎስ የሚሰጠን ሁሰት ምክንያቶችን ነው፡- የመጀመሪያው «በሥራ እንጂ በአምነት ጽድቅን ሰጠልተከተለ» ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ «በራሳቸው ጥረት ለመጽደቅ» በመሞከራቸው ነው። በጳውሎስ ዘመን እስራኤላውያን የፈጸሙትን ዓይነት ስሕተት ዛሬም ቢሆን በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎች፤ በመላው ዓለም ዙሪያ እየደገሙት ነው።

እነዚህን መሰሎችን ክርስቲያኖች የቱንም ያህል ጥሩ ሰዎች ይሁኑ እንጂ በራሳቸው ጥረት ደህንነትን ለማግኘት በመሞከር ስህተት ላይ ይወድቃሉ። ስምሳሌ እነዚህን መሰሎች ሰዎች ለጸምና ለጸሎት የተሰጡ፤ ለቤተክርስቲያን ሥርዓቶች የተገዙ፤ በቸርነትና በትሩፋት ሥራ የተጠመዱ . . . ወዘተ ሊሆኑ ይችላሉ። ሆኖም ግን ይህ ሁሉ ልፋትና ድካማቸው ከንቱ ነው። ይህን ሁሉ ቢያደርጉም ቅሱ እንደ ጥንቶቹ እስራኤላውያን በሥራቸው ደኅንነትን እንደሚያገኙ በመግራቸው ከታላቅ ስህተት ላይ ወድቀዋል።

ስለዚህም ነው ጳውሎስ በኤፌሶን 2:8-9 ላይ ለክርስቲያኖች የሚቀጥለውን ምክሩን መስጠት፡- «ጸጋው በአምነት አድናክቶታልና፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም።»

ይህ ጥቅስ ግልጽ እንደሚያደርግልን መዳንን ገና በዚሁ በምድራዊ ሕይወታችን እንዳለን የምንሰማመደው መሆኑን ነው። በመሆኑም ከሞት በኋላ ብቻ እንደሚገኝ እድርገን ማስብ የለብንም።

«ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም» የሚለውም ማሳሰቢያ የሚያስገነዝብን መዳን ቅንጣት ታህል እንኳን ከእኛ ምግባር የተነሳ የሚገኝ አስመሆኑን ነው። ድኅንነት ሙሉ በሙሉ የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን በመረዳት በራሳችን ጥረት እንደተገኘ እድርገን መመካት አይገባንም።

አሁንም ጳውሎስ ይህን አባባል አስመልክቶ የሚከተለውን ያስተምረናል፡- «ትምክህት እንግዲህ ወዴት ነው? እርሱ ቀርቶአል። በየትኛው ሕግ ነው? በሥራ ሕግ ነው? አይደለም፤ በአምነት ሕግ ነው እንጂ፤ ሰው ያለ ሕግ ሥራ በአምነት እንዲጸድቅ አንቆጥራለንና።» (ሮሜ 4:27-28) እንደገናም ጳውሎስ በዚሁ በሮሜ 6:23 ላይ በምግባርና በአምነት መካከል ያለውን ልዩነት በማጠናከር የሚከተለውን ይላል፡- «የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነውና

የእግዚአብሔር የጸጋ ስጦታ ግን በክርስቶስ ኢየሱስ በጌታችን የዘላለም ሕይወት ነው።»

ከዚህ ጥቅስ ውስጥ «ደመወዝ» እና «ስጦታ» የሚሉትን ቃላት በተለይ ልናተኩርባቸው ይገባል። ደመወዝ በልፋታችን ወይም ላባችንን በማፍለስ የምናገኘው ሲሆን፤ ስጦታ ግን በነጻ የሚለጠንና በግሪኩም «ካሪዝም» ተብሎ የሚታወቀው ነው። ሁላችንም ከእነዚህ ክህሎት ነገሮች አንዱን የመምረጥ ዕድል አለን። አንድም ስለ ልፋታችን ዋጋ የሚከፈለንን «ደመወዝ» ለመቀበል ስንችል፤ በሌላ በኩል ደግሞ የእግዚአብሔርን «ስጦታ» ለመረከብ እንችላለን። ሆኖም ግን የእኛ ሥራ ወይም ምግባር በኃጢአት የተበከለ አንደመሆኑ ደመወዝነትንም ሞት ይሆናል፤ ምድራዊ ብቻ ሳይሆን ለማያወውም ሞት።

በሌላ በኩል ግን የእግዚአብሔርን ነጻ ስጦታ ለመቀበል ልንመርጥ እንችላለን። ይህ ስጦታ ዘላለማዊ ሲሆን የሚገኘውም በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ብቻ ነው። ይህም ማለት ጌታ ኢየሱስን አዳኛችን በማድረግ ስንቀበል፤ ዘላለማዊውን የእግዚአብሔር ሥጦታ እናገኛለን ማለት ነው።

ስለዚህ ጉዳይ ጳውሎስ በቲቶ 3:5 ላይ ተመሳሳይ ንጽጽር ስለ ማድረጉም እናያለን፡- «... እንደ ምሕረቱ መጠን ለእዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብና በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ እዳንን እንጂ፤ እኛ ሰላደረግነው በጽድቅ ሥራ አይደለም።»

ከዚህ የበለጠ ግልጽ አባባል እንግዲህ ሊኖር አይችልም። «እንደ ምሕረቱ መጠን እንጂ፤ እኛ ሰላደረግነው በጽድቅ ስለነበረው ሥራ አይደለም።» የእግዚአብሔርን የጸጋ ስጦታ ለመቀበል ደኅንነትን በግል ጥረታችን እናገኛለን የሚለውን የኩራት መንፈስ ጨርሶ ማስወገድ አለብን።

በእግዚአብሔር ስለምናገኘው ደኅንነት ጳውሎስ አራት ነገሮችን ግልጽ ያደርጋልናል። የመጀመሪያው «መታጠብ» ሲሆን ይህም ከኃጢአታችን መንጸት የሚለውን ማለት ነው። ሁለተኛው «እዲስ ልደት» ወይም «ዳግም መወለድ» ሆኖ በዚህም የእግዚአብሔር ልጅ ስመባል መብቃት ነው። ሦስተኛ «መታደስ» ሲሆን በዚህም በክርስቶስ እንደ አዲስ መፈጠር ማለት ነው። አራተኛው በመንፈስ ቅዱስ ወይም በእግዚአብሔር ቃል በልባችን መሞላትና አዲስ ሕይወት መምራት ነው።

ከእነዚህ ከአራቱም የስጦታ ባህርያት አንዱንም በራሳችን ጥረት ልናሟላው አንችልም። ሆኖም ግን ሁሉንም በክርስቶስ በማመን ብቻ ልንቀዳጃቸው እንችላለን።

ሕያው እምነትና፤ የሞተ እምነት

ደኅንነት በእምነት ብቻ እንጂ በሥራ እስካልሆነ ድረስ «ታዲያ ምግባር በአንድ ክርስቲያን ሕይወት ውስጥ ምን ሚና አለው?» የሚለው ጥያቄ ሊያጋጥመን ይችላል። ለዚህ ጥያቄ የተብራራው የማያሻማ መልስ የምናገኘው በያዕቆብ መልእክት ምዕራፍ 2:14-26 ውስጥ ነው።

«ወንድሞቼ ሆይ፤ እምነት አለኝ የሚል፤ ሥራ ግን የሌለው ሰው ሲኖር ምን ይጠቅመዋል? እምነቱስ ሊያድነው ይችላለን? ወንድም ወይም እህቱ ራቂታቸውን ቢሆኑ የዕለት ምግብንም ቢያጡ፤ ከእናንተ አንዱም፡- በይህና ሂዱ፤ አሳት መቁ፤ ጥገቡም ቢላቸው ለሰውነት ግን የሚያስፈልጉትን ባትሰጡአቸው ምን ይጠቅማቸዋል? እንደዚሁም ሥራ የሌለው እምነት ቢኖረው በራሱ የሞተ ነው። ነገር ግን እንደ ሰው አንተ እምነት አለህ እኔም ሥራ አለኝ፤ እምነትህን ከሥራህ ሰይተህ እሳየኝ፤ እኔም እምነቴን በሥራዬ አሳይሃለሁ ይላል። እግዚአብሔር እንደ እንደሆነ አንተ ታምናለህ፤ መልካም ታደርጋለህ፤ አጋንንት ደግሞ ያምናሉ ይንቀጠቀጡማል። አንተ ከነቱ ሰው፤ እምነት ከሥራ ተለይቶ የሞተ መሆኑን ልታውቅ ትወዳለህን አባታችን አብርሃም ልጁን ይስሐቅን በመሠዊያው ባቀረበ ጊዜ በሥራ የጸደቀ እልነበረም? እምነት ከሥራው ጋር አብሮ ያደርግ እንደነበረ፤ በሥራም እምነት እንደ ተፈጸመ ትመለከታለህ? መጽሐፉም፡- አብርሃምም እግዚአብሔርን አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጣሪነት ያለው ተፈጸመ፤ የእግዚአብሔርም ወዳጅ የተባለ ሰው በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ። እንደዚሁም ገላሞታይቱ ረዓብ ደግሞ መልእክተኞቹን ተቀብላ በሌላ መንገድ በሰደደቻቸው ጊዜ በሥራ አልጸደቀችም? ክነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደ ሆነ እንዲሁ ደግሞ ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው።»

በዚህ ረጅም ጥቅስ ውስጥ ያዕቆብ በእምነትና በሥራ መካከል ያሉ ብዙ የገዝምድና ምሳሌዎችን ያሳያል። በቅድሚያ ስለ አንድ ወንድም የሆነና የተራባውን ክርስቲያን በአፋ ብቻ በመደለል ስለ መለሰው ክርስቲያን ሰው ይናገራል። ያ ሰው የቱንም ያህል የታረዘና የተቸገረ ቢሆንም አንዳችም ምጽዋት ወይም እርዳታ አላደረገለትም። በሌላ በኩል ደግሞ ልጁን ለመሥዋዕትነት ስላቀረበው አብርሃምና፤ የኢየሱስን መልእክተኞች ከጠላቶቻቸው በመደበቅና እንዲያመልጡ ሰላደረገቻቸው ረዓብ ያስታውቃል።

ሆኖም ግን ያዕቆብ የመልእክቱን ፍሬ ነገር የሚያስጨብጠን በቁጥር 26 ላይ ነው። ይኸውም የእምነትና የሥራ ቁርኝት በአንድ ሰው አካልና መንፈስ የመሳሉ ፍሬ ነገር ነው። እርሱም «ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደሆነ እንዲሁም ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው» ብሏል። በዚህም በአንድ አማኝ መንፈስና እምነት መካከል ያለውን ቅርበት አሳይቶናል።

ቀደም ሲል በምዕራፍ 2 ላይ ስለ እምነት ባህርይ በምንጋገርበት ጊዜ ጳውሎስ በ2ኛ ቆሮንቶስ 4:13 ላይ ያስፈረውን መልእክት መጥቀሳችን ይታወቃል፡- «ነገር ግን አመንሁ ስለዚህም ተናገርሁ ተብሎ እንደ ተጻፈ ያው አንዱ የእምነት መንፈስ ስላለን፤ እኛ ደግሞ እናምናለን ስለዚህም እንናገራለን፡፡» ጳውሎስ ግልፅ ያደረገልን ነገር መጽሐፍ ቅዱሳዊ እምነት መንፈሳዊ እምነት መሆኑን ነው፡፡ ከዚህም በመነሳት ያዕቆብ በእካልና በመንፈሳ መካከል ስላለው ዝምድና የጻፈውን ስመረዳት እንችላለን፡፡

አንድ ሰው በሕይወት አስካለ፤ በእካሉ ውስጥ ነፍሱ አላች ማለት ነው፡፡ ማናቸውም አካላዊ እንቅስቃሴ የውስጣዊ መንፈሱ ግፊት ውጤት ነው፡፡ በመሆኑም የአንድ ሰው መንፈስ ልዓይን የማይታይና የረቀቀ ቢሆንም፤ በሰውየው ምግባር አማካይነት ግን ሲገመገም ይችላል፡፡

ነፍስ የሰውየውን አካል ለቃ ስትወጣ፤ ያ አካል ምውት በመሆን አንዳችም እንቅስቃሴ ሊያደርግ አይችልም፡፡ የአካል ምውት መሆን የነፍሱን በውስጡ አለመኖር ያረጋግጥልናል፡፡

በአንድ ክርስቲያን መንፈስ ውስጥ የእምነት መኖርና አለመኖር የሚታወቀው በተመሳሳይ መልኩ ነው፡፡ የእምነት መንፈስ ሕያውና ራሱን በተለያዩ ሰጋ ምግባሮች የሚገልጽ እንደመሆኑ፤ በእማኙ ልብ ክርስቶስ ማለትም የእግዚአብሔር ቃል ስለ መስረጽ ማስረጃ ነው፡፡

ይህ የክርስቶስ በእማኙ ልብ ውስጥ ማደር ማናቸውንም ምድራዊ እንቅስቃሴዎችን ይቆጣጠረዋል፡፡ በመሆኑም ሰውየው በእስተሳለቡ፤ በዝንባሌውም ሆነ በሚሠራውና በሚናገረው ሁሉ፤ ክርስቶስን ካልተቀበለው ሰው የተለየ ነው፡፡ እነዚህን መለሎች የእማኙ አድራጎቶች የሚያንጸባርቁት በልብናው ውስጥ ያሰውን እምነት ነው፡፡ ስለዚህ እምነት አለኝ የሚለው ሰው የእምነቱን ጥንካሬ በመልካም ምግባር እንቅስቃሴዎች እስካሳስመለከረ ድረስ፤ በውስጡ ሕያውና አውነተኛ የሆነ እምነት አለ ለማለት አይቻልም፡፡ ክርስቲያን ነኝ በማለት ቢያውጅም ዳሩ ግን ሐቀኛ ክርስቲያን አይደለም፡፡ አስቲ ከዚህ በመቀጠል በያዕቆብ መልእክት ውስጥ የተጠቀሱትን አራቱን የእምነትና የምግባር ዝምድናዎች ጠለቅ ባለ መልኩ ለመከተል እንሞክር፡፡

አንደኛ፡- ያዕቆብ ስለ ታረዘውና ስለ ተራበው ክርስቲያን አንስቶ «ወንድሙ» የሆነው ሌላው ክርስቲያን ሊያዝንለትና ሲረዳው ሲገባ በእፉ በመደበል ብቻ እንደ መሰለው ያሳየናል፡፡ እንግዲህ ይህ ሰው ስመ ክርስቲያን እንጂ፤ እምነቱን ተግባራዊ ያላደረገ አስመሳይና አጭበርባሪ ነው ማለት ነው፡፡

ሁለተኛ፡- ያዕቆብ ስለ እግዚአብሔር መኖር አጋንንት እንኳን እንደሚያምኑ በመጥቀስ ሆኖም ግን የእግዚአብሔር ጠላቶች እንደ መሆናቸው ሥራቸው ሁሉ ክፋትና ጥፋት እንደ ሆነ ይጠቅሳል፡፡ በመሆኑም ስለ እግዚአብሔር ሊኖራቸው

የሚችሉው እምነት በፍርሃት ላይ ብቻ የተመሠረተ ነው፡፡ ውጤታቸውም ስፍርድና ስፍዳ መጣል ይሆናል፡፡

ሦስተኛ፡- ያዕቆብ ስለ እምነት የሚጠቅስልን ምሳሌ ጳውሎስ በሮሜ 4 ላይ የጠቀሰውን የአብርሃምን ታሪክ ነው፡፡ በዘፍጥረት 15:6 ላይ አብርሃም በማመኑ ብቻ እምነቱ እንደ ጽድቅ እንደ ተቆጠረበት እናያለን፡፡ አብርሃም የእግዚአብሔርን ቃል ከልቡ በመቀበሉ፤ ምግባሩ ሁሉ ሰትክክለኛው እምነቱ ማረጋገጫዎች ነበሩ፡፡ አብርሃም በዘፍጥረት 22 ላይ እንደ ሰፈረው የሚመደውን ልጁን እንኳን መሥዋዕት እንዲያደርግ በተጠየቀበት ጊዜ ከእምነቱ አላፈገፈገም፡፡

«አብርሃም በተፈተነበት ጊዜ ይስሐቅን በእምነት አቀረበ፤ የተስፋን ቃል የተቀበለው፡- በይስሐቅ ዘር ይጠራልሃል የተባለለት እርሱም እንድ ልጁን አቀረበ፤ እግዚአብሔር ከሞት እንኳ ሲያስነሳው እንዲቻለው አስቦአልና፤ ከዚያም ደግሞ በምሳሌ አገኘው፡፡» ዕብራውያን 11:17-19

የአብርሃም እምነት በሂደት እየጠነከረ በመሄዱ፤ እግዚአብሔር የሚሠዋውን ልጁን ይስሐቅን ከሞት እንኳን እንደሚያነሳው ከማመን ደረጃ ደረሰ፡፡ እግዚአብሔርም ራሱ ጣልቃ ባይገባ ኖሮ አብርሃም ልጁን ስለ ማረዱ የሚያጠራጥር አይደለም፡፡

ስለዚህም ነው ያዕቆብ «እምነት ከሥራው ጋር አብሮ ያደርግ እንደ ነበረ በሥራም እምነት እንደ ተፈጸመ ትመለከታለህ?» ሲል ስለ አብርሃም የመስከረው፡፡ እኛም እንደ ያዕቆብ ሁሉ ስለ አብርሃም በሚከተለው ሁኔታ ልንመሰክርበት እንችላለን፡፡ አብርሃም ከእግዚአብሔር ጋር መራመድ የጀመረው የእግዚአብሔርን ቃል በልቡ ከተቀበለ በኋላ ነው፡፡ እምነቱም በማናቸውም እንቅስቃሴ ውስጥ በመንጸባረቅ ለእግዚአብሔር ታማኝና ታሣዥ አደረገው፡፡ በዚያው መጠን ደግሞ እምነቱም እየጠነከረ ሄደ፤ በመጨረሻም ላይ ልጁን በመሥዋዕትነት እስከ ማቅረብ አደረሰው፡፡ ያዕቆብ በእምነትና በምግባር መካከል ያሰውን ቅርበት በማስመልከት በአራተኛ ደረጃ በምሳሌነት የጠቀሰው ከነፃናዊቷን ረዓብን ነው፡፡ የዚህች ሴት ታሪክ በመጽሐፈ ኢያሱ ምዕራፍ 2 እና 6 ላይ በዝርዝር ስፍሯል፡፡

ይህች በኢያሱ ከተማ የምትኖር ሴተኛ አዳሪ የቱንም ያህል ኃጢአተኛ ትሁን እንጂ፤ በእስራኤል እምላክ ኃይልነትና ታላቅነት በማመን፤ የኢያሱን ከተማ ለእስራኤላውያን አላልፋ ለመስጠት የበኩሏን ትብብር ሁሉ አደረገች፡፡ በእግዚአብሔር ይቅር ባይነትና ርኅሩኅነት በማመን እርሷንና ቤተሰቧን ከማናቸውም አደጋ እንደሚጠብቃቸው አልጠረጠረችም ነበር፡፡ ከዚህም ልባዊ እምነቷ በመነሳት ሁሉን ነገሮችን አደረገች፡፡

አንደኛ፡- ኢያሱ ሁለቱን ሰላዮች ወደ ኢያሱ በላከ ጊዜ በቤቷ በመቀበል በኋላም በመሸሸግና እንዲያመልጡም በማስቻል ታላቅ መሥዋዕትነት ፈጸመች፡፡ በመቀጠልም በእግዚአብሔር ላይ ካላት ጽኑ እምነት የተነሳ እርሷና ቤተሰቧ

ከሚያንገባቸው አደጋ ይድኑ ዘንድ በመስኮቷ ላይ ቀይ ጨርቅ አንጠሰጠሰች። መስኮቱም ሁሉን ሰላዮች እንዲያመልጡ ያደረገችበት ያው መስኮት ነበር።

በእነዚህ ሁለት ድርጊቶች የተነሳ ረዓብ እንደተቀሩት የኢያሪኮ ከተማ ነዋሪዎች ከመደምሰስ ዳኝነት። እንግዲህ የረዓብ እምነት በልቧ ብቻ ቢሆንና በሥራ ባይገለጥ በእስራኤላውያን እጅ በጠፋች ነበር።

ከዚህ ትምህርት ውስጥ እኛ ክርስቲያኖች ሁለት ፍሬ ነገሮችን ልንገነዘብ ይገባል። በመጀመሪያ፤ በክርስቶስ እናምናለን እስካልን እምነታችንን ተግባራዊ ማድረግ፤ ስለ እርሱ ልንመሰክር፤ ብሉም ማናቸውንም መሥዋዕትነት ለመቀበል የተዘጋጀን መሆን አለብን።

ሁለተኛ፡- ክርስቶስ ያደረጋቸውን መልካም ተግባራት ሁሉ ለመፈጸም ወደ ኃላ ማለት የሰብንም። በኢያሪኮ ከተማ የነበረችውን ረዓብን ከሞት ያዳናት ከመስኮቷ ላይ ቀይ ጨርቅ ማንጠልጠሏ እስከሆነ ዘንድ፤ እኛም በፈሰሰው በክርስቶስ ደም በመታመን አርማችንና የደገነታችን ምልክት ልናደርገው ይገባል።

በመጨረሻም በእምነትና በምግባር መካከል ያለውን ዝምድና በማስመልከት ጳውሎስ በፊልጵስዮስ 2:12-13 ላይ ያሰፈረውን ለመጥቀስ እወዳለሁ።

«... በዓርገሃትና በመንቀጥቀጥ የራሳችሁን መዳን ፈጽሙ፤ ስለ በጎ ፈቃዱ መፈለግንም ማድረግንም በእናንተ የሚሠራ እግዚአብሔር ነው።»

በግልጽ እንደምናየው በመጀመሪያ እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ በመሥራቱ፤ እኛም አንድን ነገር ለማድረግ ፈቃደኛና ቆራጥም እንሆናለን። የምንሠራውም ሁሉ በእግዚአብሔር ዕቅድ መሠረት ይሆናል።

ከሁሉም አብልጠን ልንገነዘበው የሚገባን ነጥብ በቅድሚያ እምነት እንደሚመጣና ከዚያም ተግባር እንደሚከተል ነው። ሆኖም ይህን እምነት ሕያው ለማድረግ ያስማቋረጥ በሥራችን ልናስመስክር ይገባል። ይህ እስካልሆነ ድረስ ግን እምነታችን ሕያው በመሆን ፈንታ «ሙት» ይሆናል ማለት ነው።

እንደዚሁም በሥራችን ደገነትን ለማግኘት ባንችልም፤ ሆኖም ግን እምነታችን አውነተኛና ሕያው ሆኖ ሰእኛም ክርስቲያንነት ማስመስከሪያ እንዲሆን በተግባር የተፈተነ ሊሆን ይችላል።

ሕግና ጸጋ

በሰፊው ምዕራፍ ትምህርታችን ከሚከተለው መደምደሚያ ላይ ለመድረስ ችለናል። እንደ አዲስ ኪዳን አባባል ደገነት ሊገኝ የሚችለው በእምነት ብቻ ነው። ይኸውም ክርስቶስ በደሙ ከኃጢአታችን እንደ ተቤዝን እንጂ በእኛ ሥራ አማካይነት እንዳልሆነ ነው። ሆኖም ግን እምነታችን ሕያው ይሆን ዘንድ በክርስቲያናዊ ምግባሮች የተረጋገጠ ሊሆን ይገባዋል። በእነዚህ መልካም ሥራዎች ያልታጀበ እምነት ግን የሞተ ነው። የሞተ እምነት ደግሞ ለተጨማሪ ደገነት መተማመኛ ሊሆን አይችልም።

ይህ መደምደሚያ በተራው ወደ ሌላ ጥያቄ ያመራናል። በክርስቶስ በማመኑ ደገነትን ስለማግኘቱ የሚያምን ክርስቲያን የትኞቹን ምግባራት ማከናወን አለበት? በተለይም ደግሞ በክርስቶስ በማመንና የሙሴን ሕግጋት በመፈጸም መካከል ያለው ዝምድና ምንድን ነው? ለእነዚህ ጥያቄዎች አዲስ ኪዳን ያለው መልስ ግልጽና ወጥ ነው። አንድ ሰው ለደገነቱ በክርስቶስ እስካመነ ድረስ፤ የሙሴን ሕግ በሙሉም ሆነ በክፍል መፈጸሙ ለጽድቅ የሚያበቃው አይደለም።

እርግጥ ስለዚህ ጉዳይ እጅግ ውስብስብና አርስ በአርስ የሚጋጥ አስተሳሰብ በክርስቲያን ጎብረተሰብ ዘንድ እንደሰፈነ የማይካድ ነው። ይህንንም

ውሽጥንበር ለማጥራት ይቻል ዘንድ ስለ ሕጉ መሠረተ ሐሳቦች አንዳንድ ነጥቦችን በግልጽ መረዳቱ የግድ ነው።

ወጥ የሆነው የሙሴ ሕግ

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በግልጽ ሰፍሮ የምናገኘው እውነታ ሕጉ በሙሴ በኩል ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ትግልቶ መለጠቱን ነው። ይህን በይበልጥ የሚያሳምነን የሐንስ 1:17 ነው።

«ሕግ በሙሴ ተሰጥቶ ነበርና፤ ጾጋና አውነት ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ሆነ።»

እስቲ «ሕግ በሙሴ ተሰጥቶ ነበር» የሚለው ሐረግ ልብ እንበሰው። ከሕጉ ውስጥ «ጥቂቶች» ወይም «በከፊል» አልነበሩም ለሙሴ የተሰጡት። እግዚአብሔር በአንድ የታሪክ ወቅት በመረጠው ሙሴ በሚባል ሰው አማካይነት «መላውን» ሕግ ሰጠ። በመሆኑም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ልዩ ማብራሪያ እስካልታዘለበት ጊዜ ድረስ ሕግ የሚለው ቃል በቀጥታ የሚያመለክተው ሙሴን ነው።

ለዚህም ማረጋገጫ የሚሆንን ጥቅስ በሮሜ 5:13-14 ላይ እናገኛለን። «ሕግ እስከመጣ ድረስ ኃጢአት በዓለም ነበረና ነገር ግን ሕግ በሌለበት ጊዜ ኃጢአት አይቆጠረም ነገር ግን በአዳም መተላለፍ ምላሱ ኃጢአትን ባልሠሩት ላይ አንኳ፤ ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ ድረስ ሞት ነገሠ፤ አዳም ይመጣ ዘንድ ላለው ሰእርሱ አምላሱ ነውና።»

በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሁለት የተጠቀሙ ነገሮች አሉ። «ሕግ እስከ መጣ ድረስ» እና «ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ» የሚሉት። እግዚአብሔር አዳምን ፈጥሮ በዲደን ገነት ባለቀመጠው ጊዜ የሰጠው ሕግ የተሟላ አልነበረም፤ አንድ አሰታዊ ትዕዛዝ ብቻ ነበር ያስተላለፈለት። «... ከገነት ዛፍ ሁሉ ትበላለህ፤ ነገር ግን መልካምና ክፉውን ከሚያስታውቀው ዛፍ አትበላ» ዘፍጥረት 2:17 ሆኖም አዳም ይህን ሕግ በመጣሱ ኃጢአት ወደ ዓለም በመግባት በአዳምና በዘሩ ላይ ሁሉ ወረደ። ለዚህም ዋናው ማስረጃ ከአዳም ጀምሮ ያሉት ሰዎች ሁሉ የመሞት ግዴታ ያሰባቸው መሆኑ ነው። ይህም የኃጢአት ውጤት ነው።

ታዲያ አዳም የመጀመሪያውን ሕግ ከጣለበት ከዚያን ጊዜ አንስቶ እስከ ሙሴ ዘመን ድረስ የተሰጠ ሌላ ሕግ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰፍሮ እናገኝንም። በመሆኑም ይህ በራሱ ሰጃውሱስ «ሕግ እስከ መጣ ድረስ» እና «ከአዳም ጀምሮ እስከ ሙሴ» ብሎ ለመጻፍ ምክንያት ሆኖታል።

አንዱ ሕግ በተሰጠበት ጊዜና ሙሴ ሙሉውን ሕግ በተቀበለበት ጊዜ መሐል የሰው ዘር የሚተዳደርበት በእግዚአብሔር የተደነገለበት ሕግ

አልነበረም። የሐንስ በበኩሉ በምዕራፍ 1:17 ላይ «ሕግ ለሙሴ እስከተሰጠበት ድረስ...» በማለት ለመጻፍ የቻለው በዚህ ላቢያ መሆን አለበት።

ለሙሴ የተሰጠው ሕግ ወጥ ሆኖ የተለያዩ ትእዛዛትን ያቀፈ ነበር። የሕጉም ዝርዝር በብሉይ ኪዳን አራቱ መጻሕፍት፤ ማለትም በበጸአት፤ በዘላለሙያን፤ በዘጉልቱና በዘዳግም ውስጥ ሰፍሮ እናገኛለን።

እንግዲህ ከእነዚህ ለሙሴ ከተሰጡት ትእዛዛት በፊትም ሆነ በኋላ ለሰው ልጅ የተሰጡ ሌሎች ሕጎች እናገኝንም፤ ሕጉም በዚህ መልኩ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ስለ መሰጠቱ ሙሴ ራሱ በዘዳግም 4:1-2 ላይ የሚከተለውን ይነግረናል። «አሁንም፤ እስራኤል ሆይ፤ አንድታደርጋቸው በሕይወትም እንድትኖሩ፤ የአባቶቻችሁም አምላክ እግዚአብሔር ወደሚሰጣችሁ ምድር ገብታችሁ እንድትወርሱ፤ የማስተምራችሁን ሥርዓትና ፍርድ ለሙሴ፤ እኔ ያዘገጋችሁን የአምላካችሁን የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ትጠብቃላችሁ እንጂ በዘገጋችሁ ቃል ላይ አትጨምሩም፤ ከእርሱም አታጎድሩም።»

እነዚህ ቃላት የሚያመለክቱን የእግዚአብሔር በሙሴ በኩል ለእስራኤል የሰጣቸው የሕግ ሥርዓቶች የተሟሉ መሆናቸውን ነው። በዚህ ሥርዓት ላይ አንዳችም የተጨመረ ወይም የተቀነሰ ነገር የለም።

ይህም ወደሚቀጥለው ታላቅ ፍሬ ነገር ያመራናል። ይኸውም ማናቸውም በዚህ ሕግ ሥር ያለ ሰው ሁሉንም ሥርዓቶች ማሟላት እንዳለበትና በማናቸውም ጊዜ ሕግጋቱን መሻር እንደማይችል ነው። ጥቂቱን ብቻ በመቀበል የተቀሩትን መሻር አይቻልም። ምንጊዜም ቢሆን ሁሉንም ሕግጋት መፈጸም እንዳለባቸው ይዕቆብ በሚከተሉት ቃላት ያስገነዝበናል።

«ሕግን ሁሉ የሚጠብቅ፤ ነገር ግን በአንዱ የሚሰናከል ማንም ቢኖር በሁሉ ዘደለኛ ይሆናል፤ አታመንዝር ያለው ደግሞ። አትግደል ብሎአልና፤ ባታመንዝርም፤ ነገር ግን ብትገደል፤ ሕግን ተላላፊ ሆነሃል። በነጻነት ሕግ ፍርድግ ይቀበሉ ዘንድ እንዳላቸው ሰዎች እንዲህ ተናገሩ፤ አንዲህም አድርጉ» ያዕቆብ 2:10-12። ይህ ግልጽና አንድም የተዛባ ቃል የማይገኝበት ትዕዛዝ ነው። አንድ ሰው እንደመሰለው «ከሕጉ ውስጥ የሚስማሙኝን ብቻ በመምረጥ አፈጽማለሁ፤ የተቀሩትን ልተዋቸው አችላለሁ» ለማለት አይችልም። አንዱን ሕግ መላት ሁሉንም ሕግጋት እንደመተላለፍ ይቆጠራል።

ሕጉ አንድ ወጥ የሆነ ሥርዓት እንደሆነ ሊከፋፈል አይችልም። ለጽድቅ መንገድ እስከሆነ ድረስ ባለማዛባት ሊከተሉት ይገባል። ከገዳናው በጥቂቱም ቢሆን ማፈንገጥ ማለት አቅጣጫን መሳትና ወደ ጨለማ ማምራት ነው።

ይህንንም ጳውሎስ በገላትያ 3:10 እንደሚከተለው ግልጽ ያደርገዋል። «ከሕግ ሥራ የሆኑት ሁሉ በእርግማን በታች ናቸውና፤ በሕግ መጽሐፍ

በተጻፉት ሁሉ ጸንቶ የማይኖር የማይደርግም ሁሉ የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፎአልና።»

«በተጻፉት ሁሉ መኖር» የሚሉት ቃላት የሚያመለክቱን አንድ ለው በማናቸውም ጊዜ ቢሆን ሁሉንም ሕግጋት ማክበርና መፈጸም እንዳለበት ነው።

ከዚህ በመቀጠል ደግሞ ወደ ሦስተኛው ፍሬ ሐሳብ እንደርሳለን፡- ይህም በዓለም ውስጥ ከነበሩት ሕዝቦች በተለይ ከተመረጡት ከእስራኤል ጋር እንዲሁ በሐረክ በሙሉ አማካይነት ባደረገላቸው ተአምር ላይ ያተኮረ ነው። ይህ ጊዜ በታሪካዊነቱ እስራኤል በባርነት ከሚገዙበት ከግብጽ ምድር የወጡበት ወቅት ነበር። ይህ ሕግ የተሰጠው በተለይ ለእነዚህ ሕዝቦች እንጂ በተቀረው ዓለም ውስጥ ለሚገኙት አሕዛብ አልነበረም። ምናልባትም ከዚህ ውጪ ሕጉ የሚመለከታቸው ሠዎች ቢኖሩ በራሳቸው ፈቃድ የአይሁድ ኃይማኖትን የተቀበሉትንና በአዲስ ዚዳን «ወደ ይሁዲነት የገቡ» (ፕሮሴላይትስ) በመባል የሚታወቁትን ብቻ ነው። እነሆም ከዚህ በመነሳት አንድ ክርስቲያን ከነዚህ ከተሰጡ ሕግጋት ጋር ሊኖረው ስለሚገባው ግንኙነት ግልጽ ግንዛቤ ሊኖረን ይችላል። አንደኛ ሕጉ አንድ ወጥና በአንድ ወቅት ብቻ በሙሉ በኩል ለእስራኤላውያን የተሰጠ ነበር። ሁለተኛ ሕጉ ሙሉ በሙሉ ተፈጻሚነት እንዲኖረው ግድ ነበር። ሦስተኛ ይህ ሕግ ከሰው ልጅ ታሪክ አንጻር ሊገመገም፣ በአንድ ወቅት ለእስራኤላውያን የተሰጠ እንጂ ለመላው አሕዛብ መተዳደሪያ ሥርዓት እንዲሆን የታወጀ አልነበረም።

ክርስቲያኖች ከሕግ በታች አይደሉም

ከላይ ከተጠቀሱት ዋና ዋና ነጥቦች በመነሳት፣ አዲስ ዚዳን በአንድ ክርስቲያንና በሕጉ መካከል ስለሚኖረው ግንኙነት ምን እንደሚያስተምር ለመመልከት እንሞክራለን። ስለዚህ ግንኙነት የሚያስረዱን ብዙ ጥቅሶች በአዲስ ዚዳን ውስጥ እናገኛለን። ለክርስቲያኑ የጽድቅ ጎዳና ለመከተል በግልጽ ሕግጋቱን መፈጸም አያስፈልገውም።

እስቲ እንግዲህ ይህን አባባል የሚያረጋግጡልንን አንዳንድ ጥቅሶች እንደሚከተሉት እናያለን። በቅድሚያ ሮሜ 6:14 ለክርስቲያኖች በጥቃ የሚያስተላልፈውን መልእክት እንይ፡- «ኃጢአት አይዘገብምና፤ ከጸጋ በታች እንጂ ከሕግ በታች አይደላችሁምና።»

ይህ ጥቅስ ሁለት ሐቆችን ቁልጭ አድርጎ ያሳያል።

አንደኛ፡- ክርስቲያኖች በሕግ ሥር ላይሆን በጸጋ ሥር መሆናቸውን ያረጋግጣልናል። እንግዲህ ሁለቱ ክልሎች ፍጹም የተለያዩ እንደመሆናቸው፣ አንዱ በሌላው ውስጥ ጣልቃ ሊገባ የማይችል ነው። ማንም ሰው ቢሆን በአንድ ጊዜ በጸጋና በሕግም ሥር ሊሆን አይችልም።

ሁለተኛ፡- ኃጢአት በክርስቲያኖች ሕይወት ላይ ቁጥጥር ሊኖረው የማይችለው አማኞች በሕግ ሥር ባለመሆናቸው ነው። ስለዚህ አንድ ሰው ራሱን ከኃጢአት አገዛዝ ሥር ለማውጣት በግድ ከሕግ ቁጥጥር ማላቀቅ አለበት ማለት ነው። ይህንንም ጳውሎስ በ1ቆሮንቶስ 15:56 ላይ እንደሚከተለው ገልጿል፡- «የሞት መውጊያ ኃጢአት ነው፤ የኃጢአትም ኃይል ሕግ ነው።»

ስለዚህ ሕግ የኃጢአትን ግዛት በሰዎች ላይ ያወክራል ማለት ነው። አንድ ሰው ሕግን ለማክበር በሞክረ ቁጥር፣ በውስጡ ስላለው ኃጢአተኝነት ይበልጥ በመረዳት፣ ፍጹም ተስፋ በመቁረጥ የጨለማ ሕይወት መምራት ይጀምራል። ከዚህ መሰሉ አሳዛኝ ሁኔታ ማምሰጥ የሚቻለው ራስን ከሕግ አገዛዝ ነጻ በማድረግ በምትኩ ለጸጋ በማስገዛት ብቻ ነው። ይህም ሐቅ አሁንም በጳውሎስ የሮሜ መልእክት 7:5-6 ላይ እንደሚከተለው ቀርቧል፡- «በሥጋ ላለን በሕግ የኃጢአት መሻት ለሞት ፍሬ ሊያፈራ በብልቶቻችን ይሠራ ነበርና፤ አሁን ግን ለእርሱ ለታሠርንበት ስለሞትን፣ ከሕግ ተፈትተናል፤ ስለዚህም በአዲሱ በመንፈስ ነገር እንገዛለን እንጂ በአርኔው በፊደል ነገር አይደለም።»

ጳውሎስ ግልጽ የሚያደርግልን፣ በሕግ ሥር ያሉት እንደምን ለኃጢአት ፈተናዎች የተጋለጡ እንደሆነና፣ ከሥጋዊ ድክመታቸውም የተነሳ ሞትን በራሳቸው ላይ እንደሚጋብዙ ነው። ነገር ግን እኛ ክርስቲያን አማኞች በመሆናችን፣ ከሕግ ቀንበር በመላቀቅ እንዲሁ በሐረክ የማምለክ ዕድል ተሰጥቶናል። የምናመልከው አንድ ሕጉ ትዕዛዝ ላይሆን በክርስቶስ በኩል በውስጣችን ባደረገው መንፈሳዊ ሕይወት በመመራት ነው።

በሮሜ 10:4 ላይ አሁንም ጳውሎስ የሚከተለውን ይላል፡- «የሚያምኑ ሁሉ ይጸድቁ ዘንድ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነውና።» አንድ ሰው እምነቱን በክርስቶስ ላይ እንዳደረገ፣ ወዲያውኑ ደኅንነትን ስለሚቀዳጅ ራሱን ለማጽደቅ ሲል ለሕግ ማስገዛት አያሻውም። በክፊልም ሆነ በሙሉ የአንድ ሰው በሕግ ሥር መሆን ጠቀሜታ አይኖረውም። ብቸኛው የጽድቅ ጎዳና በክርስቶስ መታመን ብቻ ነው።

ሕግ ጽድቅን የማስገኘቱ እውነታ በክርስቶስ የመስቀል ላይ ሞት ባገኘ ነው ቢሆን ሙሉ በሙሉ ተተክቷል። ስለዚህም ነው ጳውሎስ በቁላስያስ 2:13-14 ላይ፡- «እናንተም በበደላችሁና ሥጋችሁን ባለመገረዝ መታን በሆናችሁ ጊዜም ከእርሱ ጋር ሕይወትን ሰጣችሁ፤ በደላችሁን ሁሉ ይቅር እላችሁ፤ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዛት የተጻፈውን የዕዳ ጽሕፈት ደመሰለው፤ እርሱንም በመስቀል ሽርቆ ከመንገድ አስወግዶታል» ይላል። ጳውሎስ ጥርት አድርጎ የሚያሳየን «በትእዛዛት የተጻፈውን የዕዳ ጽሕፈት» እንደ ምን እንዲሁ በሐረክ በክርስቶስ ሞት አማካይነት ጠራርጎ እንዳስወገደን ነው።

እነዚህ «የዕዳ ጽሕፈት» የተባሉት በሕገ-ወስጥ የታቀዱት ትዕዛዛት ናቸው። ለቀድሞው ለእነርሱ አስመታዘዝ ማለት ከእግዚአብሔር ጋር መራራት የሆነውን ያህል፤ አሁን ግን በክርስቶስ ደም ስለ ተደመሰሱ ዳግመኛ ከእግዚአብሔር ጋር ስለሚኖረን ግንኙነት ወሳኝነታቸው ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ አክትሟል።

እነዚህ የተወገዱ ትእዛዛት «ዓሥርቱ ትእዛዛትን ጨምሮ» መሻር መሉ በሙሉ ተፈጻሚነት ያገኘ መሆኑን አሁንም ጳውሎስ በቆላስይስ 2:16 ላይ እንደሚከተለው ያረጋግጣልናል፡- «እንግዲህ በመብል ወይም በመጠጥ ወይም ስለ በዓል ወይም ስለ ወር መባቻ ወይም ስለ ለንበት ማንም አይፈርድባችሁም፤ ጥቅስ «እንግዲህ» በሚሉት ቃላት መጀመሩ ከፊተኛው ጥቅስ ጋር ዝምድና ያለው በመሆኑ ነው። ይኸውም ሕግጋቱ በክርስቶስ ደም እስከ ተደመሰሰ ድረስ «ከእንግዲህ» በእኛ ላይ ወሳኝነት የላቸውም ለማለት ነው።

እንደዚሁም በዚህ ጥቅስ ውስጥ «ስለ ለንበት ማንም አይፈርድባችሁም» መባሉ የሚያመለክተው የ«ቅዳሜ» ለንበትነት መሻር ጭምር ነው። እንግዲህ ለንበትን ማክበር ከአሥርቱ ትእዛዛት አፈተኛው መሆኑን ሁላችንም የምናውቀው ነው። ስለዚህ እንደ በዓል ለንበት ሁሉ የተቀሩትም ትእዛዛት ስለ መሻራቸው ልንጠራጠር አይገባም። ለምንከተለው የጽድቅ ጎዳና መመሪያ መሆናቸውም ያከተመው ደኅንነትን በክርስቶስ ሞት ብቻ በማመን የምናገኘው በመሆኑ ነው።

ይህንንም አሁንም ጳውሎስ በኤፌሶን 2:14-15 እንዲህ ሲል ያጠናክረዋል፡- «እርሱም ክርስቶስ ለላማችን ነውና፤ ሁለቱን ያዋሃደ በአዋጅ የተነገሩትንም የትእዛዛት ሕግ ሽሮ በመካከል ያለውን የጥል ግድግዳን በሥጋው ያፈረሰ፤ ይህም ከሁለታቸው አንድን አዲስን ሰው በራሱ ይፈጥር ዘንድ ለላምንም ያደርግ ዘንድ ጥልንም በመስቀሉ ገደሎ በእርሱ ሁለታቸውን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቅ ዘንድ ነው።»

ጳውሎስ እንዳመለከተው በሕዝቦች ዘንድ ከፋፋይ የሆነው የሙሴ የሕግ ሥርዓት በክርስቶስ ሞት ሙሉ በሙሉ ተደምስሷል። በመሆኑም በመስቀል ላይ በፈሰሰው ደሙ ቤዛነት እስራኤላውያንም ሆኑ አሕዛብ አኩል የመዋጀት ዕድል አግኝተዋል። የሕግ ሥርዓት መደምሰስ ደግሞ አሥርቱን ትእዛዛትንም እንደሚጨምር ክልብ ማጤን ይገባል።

ጳውሎስ ስለዚሁ ርዕሰ በማጠናከር በ1ኛ ጢሞቴዎስ 1:8-10 ላይ እንደሚከተለው አስፍሮታል፡- «ነገር ግን ሰው እንደሚገባ ቢሠራ ሕግ መልካም እንደሆነ እናውቃለን፤ ይኸውም፤ ለበደለኞችና ለማይታዘዙ፤ ለዓመጸኞችና ለኃጢአተኞች፤ ቅድስና ለሌላቸውና ለርኩሳን፤ አባትና እናትን ለማገደሉ፤ ለነፍሱ ገዳዮችና ለሌላኞችም ከወንድ ጋርም ለሚተኙ በለዎችም ለሚነግዱ ለውሸተኞችም በውሸትም ለሚምሉ፤ የብሩክ እግዚአብሔርንም ክብር

እንደሚገልጥ ለእኔ አደራ እንደ ተሰጠኝ ወንጌል የሆነውን ደሀና ትምህርት ለማቃወም ለሌላ ነገር ሁሉ ሕግ እንደተሠራ እንጂ ለጽድቅ እንዳልተሠራ ሊያውቅ ነው።»

ጳውሎስ በዚህ ጥቅስ ውስጥ ስለ ሁለት ዓይነት ሰዎች ግልጽ ገጽጽ አድርጓል። ይኸውም በአንድ በኩል ጽድቅ ሰው ሲያሳየን በሌላው በኩል ደግሞ ኃጢአተኛውን «ወንጀለኛውን» ከክፋት ሥራዎች ጋር አቅርቧል። ይህን መሰል የክፋት ተግባራትን የሚፈጽም ሰው አውነተኛ ክርስቲያን ሊባል ወይም በክርስቶስ ደም ደኅንነትን ተቀዳጅቷል ለማለት አይቻልም። ለደኅንነቱ በክርስቶስ የሚተማመን ሰው እንዲህ ዓይነቱን ጸያፍና የክፋት ተግባራት ከመፈጸም ይቆጠባል። በእግዚአብሔር ጸጋ በክርስቶስ ሰማመን በመምረጡ፤ ጽድቅ ነውና የጽድቅን ሥራዎች እንጂ ወንጀሎችን ስመፈጸም አይነሳሳም። ጳውሎስም ግልጽ ያደረገልን ነገር ሕገ የተሰጠው ለዚህ ዓይነቱ ጽድቅ ሰው ሳይሆን ለዓመጸኛና ለኃጢአተኛው መሆኑን ነው። ጽድቁ ግን በሕግ ሥር

ስላለመሆኑ አሁንም ጳውሎስ በሮሜ 8:14 ላይ እንዲህ ይላል፡- «በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና።»

በእርግጥም እውነተኞቹ የእግዚአብሔር ልጆች በመንፈስ ቅዱስ ይመራሉ እንጂ በሕግ ቀንበር ሥር አይደሉም። ስለ እነዚህ በመንፈስ ስለሚመሩት ጳውሎስ በገላትያ 5:18 ላይ፡- «በመንፈስ ብቸመሩ ግን ከሕግ ቢታች አይደላችሁም» ብሏል።

እኛም ከላይ ከተመለከተናቸው ማስረጃዎች በመነሳት እንደዚሁ የራሳችን ከሆነ መደምደሚያ ላይ ልንደርስ እንችላለን። አንድ ሰው በክርስቶስ በማመን የእግዚአብሔር ልጅ ለመሆኑ ማረጋገጫው በመንፈስ ቅዱስ የመመራቱ ሐቅ ነው። በመንፈስ ቅዱስ እስከተመራ ድረስ ደግሞ በሕግ ከመገዛት አርነት ወጥቷል። ስለዚህ አንድ ሰው በተመሳሳይ ጊዜ የእግዚአብሔር ልጅና በሌላም በኩል የሕግ ተገዢ መሆን አይችልም።

ስዚህ አባባል ቀላል ማብራሪያ እንዲሆን በሚከተለው ምሳሌ እንጠቀማለን። አንድ ሰው ከአንድ ከሚያውቀው አካባቢ ለመድረስ የሚኖሩት ሁለት አማራጮች ናቸው። ይኸውም አንድም በካርታ ላይ አቅጣጫውን እየተመለከተ መጓዝ ወይም የሚመራው ሰው አግኝቶ አርሱን በመከተል መሄድ ናቸው። እንግዲህ በካርታ የመሰልነው ሕግን ሊሆን፤ በመሪ የመሰልነው ግን መንፈስ ቅዱስን ነው። እንደ ካርታው ሁሉ ሕግም ዝርዝር ነገሮችን ያሳያል። ከጉዞው ግብ ለመድረስ እያንዳንዱን የካርታውን ጥቃቅን ነጥብ በማጤን መመራት የሚኖርበትን ያህል፤ ከምድር ወደ ሰማይ ለማያደርገው ጉዞ በተመሳሳይ ሁኔታ የሕጉን የተለያዩ ትእዛዛት መከተልና ማክበር አለበት። ሆኖም ግን ከተጨባጭ ሁኔታዎች እንደምንረዳው አንድ ካርታ በራሱ አንድ ሰው ወደ አለመበት ግብ ሊያደርስው አይችልም። እንደዚሁም ከምድር ወደ ሰማይ በሚያደርገው ጉዞ ሕግ ብቻውን ሊረዳው አይችልም።

በጸጋ ሥር ለሆነው ክርስቲያን ግን፤ ክርስቶስ መሪ እንዲሆነው መንፈስ ቅዱስን ስለሚልክለት፤ እንደዚሁም መንፈስ ቅዱስ ራሱ ክሰማይ የመጣ እንደ መሆኑ ሰውየውን ያለ አንዳች ውጣ ውረድ በቀጥታ ወደዚያ ይመራዋል። ከክርስቲያኑ የሚጠበቅ ነገር ቢኖር መንፈስ ቅዱስን «እግር በእግር» ወይም በትክክል መከተል ብቻ ነው። ከዚህ በተረፈ ግን ካርታ «ሕግ» አያሻውም። አዲስ ኪዳን ግልጽ የሚያደርግልን ይህንኑ በምሳሌ ያቀረብነውን ሐቅ ነው። በመንፈስ ቅዱስ ለሚመራው ክርስቲያን በሕግ ሥር መሆን አያሻውም።

እንደዚሁም ሌላው የምንረዳው ታላቅ ነገር እግዚአብሔር ሰዎችን ጽድቅን ይጎናጸፋ ዘንድ ሕግን መፈጸም አለባቸው አለማለቱን ነው። ይህ መደምደሚያ ወደ ሌላ ጠቃሚ ነጥብ ያመራናል። ይኸውም ሕግ ለውን ለጽድቅ ካላበቃው፤ እግዚአብሔር መጀመሪያውኑ ለምን ሕግን ለሰዎች ሰጠ? የሚለው እጅግ አክራሪ ጥያቄ ነው። ለዚህም የምንሰጠውን ማብራሪያ በሚከተለው ምዕራፍ ውስጥ ሰፍሯል።

15

ሕጉ የተሠጠበት ዓላማ

ኃጢአትን ማመልከት

ሕጉ ከተሰጠበት ዋና ዋና ዓላማዎች አንዱ ለውን በኃጢአት ቁጥጥር ሥር መሆኑን ለማሳየት እንደ ሆነ አዲስ ኪዳን በግልጽ ያሳያል።

ይህንንም ጳውሎስ በሮሜ 3:19-20 ላይ እንደሚከተለው አስፍሮታል፡- «እኛም ሁሉ ይዘጋ ዘንድ ዓለምም ሁሉ ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች ይሆን ዘንድ ሕግ የሚናገረው ሁሉ ከሕግ በታች ላሉት እንዲናገር እናውቃለን፤ ይህም የሕግን ሥራ በመሥራት ሥጋ የለበሰ ሁሉ በእርሱ ፊት ስለማይጸድቅ ነው፤ ኃጢአት በሕግ ይታወቃልና።»

ከዚህ ውስጥ በትድሚያ ልናጤነው የሚገባው፤ «ይህም የሕግን ሥራ በመሥራት ሥጋ የለበሰ ሁሉ በእርሱ ፊት ስለማይጸድቅ ነው» የሚለውን የጥቅሱን ክፍል ነው። ይህም ማለት ማንም ሰው ቢሆን በሕግ ሥር ስለ ሆነ ብቻ በእግዚአብሔር ፊት እንደ ጸድቅ አይቆጠርም ማለት ነው።

ከዚህ ጋር ጎን ለጎን ደግሞ ጳውሎስ «ዓለምም ሁሉ ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች ይሆን ዘንድ» በሚለው፤ «ኃጢአት በሕግ ይታወቃልና» በሚሉ ገለጻዎች ተጠቅሟል። በአጭሩ ሕግ የተሰጠበት ዋናው ዓላማ ስለ እነዚህ ሁለት ምክንያቶች ነው ማለት ነው። ከዚህም የምንረዳው ሕግ ሰዎችን ለጽድቅ እንደማያበቃቸውና በተቃራኒው ግን ኃጢአተኞች መሆናቸውን በመረዳት የእግዚአብሔር ፍርድ እንደሚጠብቃቸው ለማሳወቅና፤ ለማስጠንቀቅ መሆኑን ነው።

ይህንን አባባሉን ጳውሎስ በሮሜ 7:7 እና 12-13 ላይ እንደገና ይደግመዋል። በትድሚያ በቁጥር 7 ላይ ያስፈረውን እንመልከት፡- «እንግዲህ ምን እንላለን? ሕግ ኃጢአት ነው? አይደለም? ነገር ግን በሕግ ባይሆን ኃጢአትን ባላወቅሁም ነበር፤ ሕጉ አትመኝ ባለላ ምኞትን ባላወቅሁም ነበርና።»

በመቀጠልም ቁጥር 12 እና 13ን እንይ፡- «ስለዚህ ሕጉ ቅዱስ ነው ትእዛዜቱም ቅድስትና ጸድቅት በጎም ናት። እንግዲህ በጎ የሆነው ነገር ለእኔ ሞት ሆነብኝ? አይደለም? ነገር ግን ኃጢአት ሆነ፤ ኃጢአትም በትዕዛዝ ምክንያት ያለ ልክ ኃጢአተኛ ይሆን ዘንድ፤ ኃጢአትም እንዲሆን ይገለጥ ዘንድ በጎ በሆነው ነገር ለእኔ ሞትን ይሠራ ነበር። »

ጳውሎስ በሦስቱ የተለያዩ የእገላለጽ ዘዴዎች ይጠቀም እንጂ ደጋግሞ ያወራው ስለ አንድ ሐቅ ብቻ ነበር፡-

«ነገር ግን በሕግ ባይሆን ኃጢአት ባላወቅሁ ነበር»

«ነገር ግን ኃጢአት ሆነ፤»

«... ኃጢአትም እንደሆነ ይገለጥ ዘንድ ...»

ከዚህ የምንረዳው የሕግ ዓላማ፣ ኃጢአትን በይፋ ለማጋለጥ፣ በተለያዩ ገጽታው ለማሳየት፣ ይኸውም እውቃዊነትንና ለሞትም የሚያደርስ መሆኑን ለማሳወቅ ነው። ይህን እስከ ተረዱ ድረስ ሰዎች ስለ ኃጢአተኝነታቸው አንድም ማመካከል ለመስጠት አይችሉም።

ወደ ሕክምና ላይንስ በማምራት አንድ ማብራሪያ ሊሆን የሚችል ምሳሌ እንደሚከተለው እናቀርባለን። አንድ ሕመምተኛ ሐኪሙ ዘንድ በቀረበ ጊዜ በመጀመሪያ በቂ ምርመራ ተደርጎለት ስለ በሽታው ምንነትና ስለ ምክንያቱ እንዲያውቅ ይደረጋል። ሐኪሙ ይህን ከመፈጸሙ በፊት ሕመምተኛውን ለመርዳት አንዳችም ሙከራ አያደርግም፤ ወይም እርምጃ አይወስድም። በእግዚአብሔርም ዘንድ ቢሆን፤ ስለ አንድ ለው መንፈሳዊ ሁኔታ ምርመራ የሚካሄደው በተመሳሳይ መንገድ ነው። እግዚአብሔር ለሰውየው የሚድንበትን መድኃኒት ከማዘዙ በፊት ስለ ሕመሙ ዓይነት ምርመራ ያካሂዳል። መሠረታዊ የሆነው የለው ልጅ የሥቃይ ምንጭ አንድ ሲሆን፤ እርሱም ኃጢአት ነው። እንግዲህ ይህ በሽታ እስካልታወቀ ድረስ መድሐኒት ለማዘዝ አይቻልም ማለት ነው።

ስለዚህ በሽታ ባህርይ በዝርዝር ሊያሳውቀን የሚችለው የዕውቀታችን ምንጭ አንድ ብቻ ሲሆን፤ እርሱም መጽሐፍ ቅዱስ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስን እጅግ ተወዳጅና ዋጋ ያለው መጽሐፍ የሚያደርገውም ይህን የመስለ እገልግሎት የመስጠት ብቃቱ ነው።

ለው ራሱን ለማዳን እንደማይችል ማሳወቅ

ሕግ የተለጠበት ሁለተኛው ዓላማ፣ ሰዎች ኃጢአተኞች እንደመሆናቸው በራሳቸው ጥረት ጽድቅን ሊቀዳጁ እንደማይችሉ ለማሳየት ነው። የሚገርመው ግን ሰው በተፈጥሮው ከእግዚአብሔር ጸጋና ምሕረት ቁጥጥር ሥር ራሱን ነጻ ለማውጣት ያለው ዝንባሌ ነው። ይህ እንግዲህ በራሱ ለሰው ኃጢአታዊ ባህርይ ምስክር ለመሆኑ አሌ የሚባል አይደለም። በመሆኑም አንድ ሰው ኃጢአተኝነቱ እንደተሰማው የሚወስደው የመጀመሪያ እርምጃ ራሱን በራሱ በማዳን ጽድቅ የሚሆንበትን መንገድ ማመቻቸት ነው። በተረፈ ግን በእግዚአብሔር ይቅር ባይነትና ጸጋ ላይ ለመተማመን አይሞክርም። በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ አዘውትሮ የምንመለከተው ይህን ዓይነቱን ጠባይ ሲሆን፤ በየትኛውም የዓለም ክፍል የሚገኙና የተለያዩ ኃይማኖት ተከታይ የሆኑ ሁሉ በራሳቸው ከመተማመናቸው የተነሳ ለከባድ ችግርና ውድቀት ሊጋለጡ የታዩ ነው።

በዙዎቹም አስራአለውያን የኃይማኖት ሰዎች ለሙሴ ሕግጋት የነበራቸው አመለካከት እንደዚህ ነበረ። አስራአለውያን በግል ጥረታቸው ራሳቸውን ጽድቅ ለማድረግ የቱን ያህል ይሞክሩ እንደ ነበረ ለማሳየት ጳውሎስ በሮሜ 10:3 ላይ የሚከተለውን አስፍሯል፡- «የእግዚአብሔርን ጽድቅ ሳያውቁ የራሳቸውንም ጽድቅ ሊያቆሙ ሊፈልጉ፣ ለእግዚአብሔር ጽድቅ አልተገዙም።»

አስራአለውያን የራሳቸውን ጽድቅ ለማቆም በመሞከራቸውና ለእግዚአብሔር ከመታዘዝ የእግዚአብሔርን የጽድቅ መንገድ ከመቀበል ተቆጠቡ። በመሆኑም ዋና የውድቀታቸው ምክንያቶች መንፈሳዊ ትዕቢት፣ ለእግዚአብሔር አለመገዛትና ጸጋውንና ምሕረቱን አለመፈለግ ናቸው። ሆኖም ግን ሰዎች በዚህ መልኩ በራሳቸው በመተማመን የትም እንደማይደርሱ በዙም ሳይቆዩ ስለ መረዳታቸው በታሪክ የተረጋገጠ ሐቅ ነው። ስለዚህ የበለጠ መረዳት እንዲኖረን የሚያስችለን በተለይ ጳውሎስ ሕግን በመጠበቅ ራሱን ጽድቅ ለማድረግ የቱን ያህል ይጥር እንደነበረ ካሳለፈው ልምምድ በመነሳት ስለ ራሱ በሮሜ 7:18-23 ያስፈረልን ምክር ነው። «በእኔ ማለት በሥጋዬ በጎ ነገር እንዳይኖር እውቃለሁና፤ ፈቃድ አለኝና፤ መልካሙን ግን ማድረግ የለኝም። የማልወደውን ክፉን ነገር አደርጋለሁና ዳሩ ግን የምወደውን በጎውን ነገር አላደርገውም። የማልወደውን የማደርግ ከሆንሁ ግን ያን የማደርገው እሁን እኔ አይደለሁም። በእኔ የሚኖር ኃጢአት ነው እንጂ። እንግዲያስ መልካሙን አደርግ ዘንድ ሰወድ በእኔ ክፉ እንዲያደርሰኝ ሕግን አገኛለሁ። በውስጡ ሰውነቱ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይሰኛልና፤ ነገር ግን በብልቶቼ ከአእምሮዬ ሕግ ጋር የሚዋጋውንና በብልቶቼ ባለ በኃጢአት ሕግ የሚማርከኝን ሌላ ሕግ አያለሁ።» ጳውሎስ በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሊያሳየን የሞከረው ሕጉን በመፈጸም የቱን ያህል ጽድቅን ለመቀዳጀት ጉጉትና ፍላጎት እንዳለው ነው። ሆኖም ግን ሕጉ የሚያዘውን ለማሟላት በበለጠ በሞከረ ቁጥር፤ ሌላ ተቃራኒ ኃይል

እንደሚያረጋግጠውና ይኸውም የራሱ ሥጋዊ ተፈጥሮ መሆኑን ግልጽ ያደርገልናል። ስለዚህ የሕጉን ትክክለኛነት በአእምሮው ደረጃ ቢቀበለውም ቅሱ፣ ዳሩ ግን ሥጋዊ ፍላጎቱ ትግሉን ያካላቸውታል። ከዚህም የተነሳ ለሕግ ተገዥ በመሆን ለመጽደቅ የነበረው ዓላማ ሁሉ ይከሸፋል።

የዚህ መለሉ ውስጣዊ ግጭት መንስዔ የሆነው ማዕከላዊ ነጥብ በቲፕር 21 ላይ የሰፈረው ጥቅስ ነው። «እንግዲያስ መልካሙን አደርግ ዘንድ ሰውድ በእኔ ክፉ እንዲያደርግኝ ሕግን እገኛለሁ።» ይህ ተቃራኒ ሐሳቦችን ያቀፈ አባባል ቢመስለንም ቅሱ፣ በብዙዎች ዘንድ እውነታ ሆኖ የምናገኘው ነው። እንደ ሰው የክፉት ደረጃውን ሲያውቀው የሚችለው፣ መልካም ለው ለመሆን በሚሞክርበት በሥጋው ደካማነትና በኃጢአተኛነት ባህረው በመሸነፍ፣ ልፋቴና ጥረቱ ሁሉ ከንቱ ሆኖ ይቀራል። ስለዚህም ነው ሕግ የተሰጠበትን ሁለተኛ ዓላማ በተመለከተ፣ ኃጢአተኛነትን ለማሳወቅና በግል ጥረታችንም ልናስወግደው እንደማንችል ለማሳወቅ ስንል ነው በመግቢያው ላይ ያሰፈርነው።

ስለ ክርስቶስ ለማመልከት

ሕግ የተሰጠበት ሦስተኛው ምክንያት ስለ ክርስቶስ መምጣት አስቀድሞ ለመተንበይ ወይም ለመጠቀም ነበር። ይኸውም ድኅንነትን ለማግኘትም ሆነ ጽድቅን ለመቀዳጀት የሚቻለው በእርሱ በኩል ብቻ በመሆኑ ሲሆን፣ ትንቢቱም የተሰጠው በሁለት መንገዶች ነበር። የመጀመሪያው በቀጥታ በነበያት አንደበት በተናገሩት በእነዚህ ቃላት እማካይነት ሲሆን ሁለተኛው ተዘዋዋሪ በሆነ መንገድ በሕጉ ሥነ ሥርዓቶች በኩል ነበር።

በሕግ ሽፋን ሥር ትንቢቱ በቀጥታ የተነገረ ስለ መሆኑ አይነተኛ ምሳሌ እድርገን የምንጠቅሰው ዘግም 18:18-19 ሲሆን፣ ጌታ በሙሉ በኩል ለእስራኤል እንደሚከተለው ተናግሯል። «ከወንድሞቻቸው መካከል እንደ አንተ ያለ ነቢይ አስነሳላቸዋለሁ፤ ቃሉንም በእኔ አደርጋለሁ፤ ያዘገቡትንም ቃል ሁሉ ይነገራቸዋል፤ በሰሜም የሚናገረውን ቃሉን የማይሰማውን ሰው እኔ እስተልሳለሁ።» እነዚህ የሙሉ ቃላት በሐዋርያት ሥራ 3:22-26 ላይ እንደገና በሐዋርያው ጴጥሮስ ከመጠቀሳቸውም በላይ በቀጥታም የሚያመለክቱት በክርስቶስ ላይ ነበር። ስለዚህ ነቢዩ ሙሉ አስቀድሞ ሕጉ ተፈጻሚነት የሚያገኘው በክርስቶስ በኩል ስለ መሆኑ ተናግሮ ነበር ማለት ነው።

በመሥዋዕቶቹና በሥርዓቶቹ እማካኝነት የተነገሩ ደግሞ አያሌ ምሳሌዎችን ልናገኝ እንችላለን። ለምሳሌ በዘጸአት ምዕራፍ 12 በፋሲካ በግ የተመለሰው ክርስቶስ እንደ ሆነና መዳንም በመስቀል ላይ በፈሰሰው ደሙ በኩል እንደሚገኝ የሚያበሥር ነው። እንደዚሁም በዘሌዋውያን ውስጥ የሚገኙት

የመጀመሪያዎቹ ለባት ምዕራፎች ስለ ኃጢአት ሥርዓት የሚያወሩ ሲሆኑ፣ ጠላት ባለ መልኩ ሲመረመሩ ወደ ክርስቶስ የሚያመለክቱ ናቸው።

ስለዚህም ነው የሐንስ 1:29 ላይ የሐንስ መጥምቁ ክርስቶስን ለእስራኤል ሕዝብ ሲያስተዋውቀው በሚከተሉት ቃላት የተጠቀመው። «እነሆ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ» የክርስቶስ ከፋሲካው በግ ጋር መመሳሰል የሚወክለው እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ሊያቀርቧቸው የሚገባቸውን ማናቸውም ለኃጢአት ማስተሰሪያ የሚያገለግሉ መሥዋዕቶችን ነበር።

ይህን ሦስተኛውን የሕጉን ዓላማ በተለይም ይበልጥ በተብራራ መልኩ የምናገኘው በገላትያ 3:22-24 ላይ ነው። «ነገር ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ከሚመን የሆነው የተሰፋ ቃል ለሚያምኑ ይስጥ ዘንድ መጽሐፍ ከኃጢአት ቢታች ሁሉን ዘግቶታል። እምነትም ሳይመጣ ሊገለጥ ላለው እምነት ተገዝተን ከሕግ ቦታች እንጠበቅ ነበር። እንደዚህ በእምነት እንጸድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚመጣ ሞገዚታችን ሆኗል።»

እዚህ ላይ ሞገዚት ተብሎ የተተረጎመው የግሪክ ቃል የሚያመለክተው በሐብታም ሰው ቤተሰብ ውስጥ የመጀመሪያ ትምህርቶችን ለሐብታሙ ሰው ልጆች የመስጠት ኃላፊነት ያለው ተቀዳሚ አገልጋዩ ነው። ይህ አገልጋይ በስተኋላም ልጆቹ ወደ ትምህርት ቤት ሲላኩ በየአለቱ የበለጠ ትምህርት ወደሚያገኙበት ቦታ እጅቦ ይወስዳቸዋል። እንደዚሁ ሕግ ለእስራኤላውያን ጽድቅን በተመለከተ እግዚአብሔር ስለሚፈልጋቸው መሀረታዊ መመዘኛዎችን የመጀመሪያ ትምህርት ሰጥቷል። ከዚህ በኋላ የሚያደርገው ሰዎች እምነታቸውን በክርስቶስ ላይ በማድረግ፣ ከእርሱ አንደበት ለጽድቅ የሚያበቃው እምነት ብቻ እንጂ ለሕግ መገዛት አለመሆኑን መማር እንዳለባቸው ማሳየት ነው።

ሕጻናት ነፍስ እስኪያውቁ በኃላፊነት ለሞገዚት እንደሚሰጡ ሁሉ፣ ሕግጋትም የዕድገት ዘመናቸውን በመፍጀት ሊያሟላቸው ወይም ሊፈጽማቸውም ወደሚችል ወደ ክርስቶስ መተላለፍ ነበረባቸው። ከእንግዲህ ነፍስ እንዳወቁ ሕጻናት ደኅንነትን ለማግኘት የሚችሉት በሕግጋቱ ላይሆን በመሢሁ ዘመን መሆኑን ሊረዱት ጊዜው ደርሶ ነበር።

እስራኤልን ለመጠበቅ

እንደ ገላትያ 3:23 አባሻል፣ ሕግ የተሰጠበት ሌላው ምክንያት ከእስራኤል ጋር በተቆራኘ መልኩ ለመሆኑ ጳውሎስ ግልጽ ያደርገልናል። ጳውሎስ እንደ ማንኛውም እስራኤላዊ የሚከተለውን ይናገራል። «እምነትም ሳይመጣ ሊገለጥ ላለው እምነት ተገዝተን ከሕግ ቦታች እንጠበቅ ነበር።»

ሕጉ እስራኤልን እንደተለየ ሕዝብ ወይም መንግሥት ጠብቋቸው ነበር። ይኸውም እስራኤልን ከተቀሩት አሕዛብ በአምልኮ ሥርዓታቸውና በተለያዩ ማኅበራዊ ደንቦቻቸው በመለየቱ ነው። በላዕም በዘጉልቁ 23:9 ላይ

እግዚአብሔር ለአስራሔል ሕዝብ ስላለው የወደፊት ዕቅድ እንደሚከተለው ተነብዮአል፡- «በአምሳያ ራስ ላይ ሆኜ አየዋለሁ (አስራሔልን)፤ በኮረብቶችም ላይ ሆኜ እመለከተዋለሁ፤ እነሆ፤ ብቻውን የሚቀመጥ ሕዝብ ነው። በአሕዛብም መካከል አይቆጠርም።»

እግዚአብሔር ለአስራሔል ያለው ዕቅድ ከአሕዛብ ተገልጸው እንዲኖሩ ነው። በመሆኑም ምንም እንኳን አስራሔል የነበረበት በእግዚአብሔር ላይ ከማመጽ ባያደርግም፤ እርሱም በቁጣው ሰተወሰነ ጊዜ በአሕዛብ መካከል የወሰደውና ተበታትነው እንዲኖሩ ቢያደርግም፤ ሆኖም ግን አንድ ጊዜ በገባው ቃል መሠረት ምንጊዜም ከአሕዛብ መንግሥታት የተለዩ ይሆናሉ።

ከታሪክ እንደምንረዳው አስራሔል የነበረበት ላስፋት 19 ክፍለ ዘመናት በመላው ዓለም ተበትነው የሚገኙ ሕዝቦች ቢሆኑም፤ በተገባላቸው ቃል መሠረት እንደገና ተሰባስበው መንግሥት ለመመሥረት ችለዋል። ለዚህም ዋናው ምክንያት አሁንም ቢሆን ሕዝቡ የመሰሉ ሕግ ለመከተል መፈለጋቸው ነው።

ሕግ የተሰጠባቸውን አራት ምክንያቶች በሚከተለው መልኩ ልንከልሳቸው እንችላለን። አንደኛ፡- ሕጉ የተሰጠው ለሰዎች ኃጢአተኞች መሆናቸውን እንዲረዱ። ሁለተኛ፡- ሰዎች ቢረዱም ቅሱ በራሳቸው ኃይል ከዚህ ቀንበር ለመላቀቅ እንደማይችሉ ለማሳየት። ሦስተኛ፡- ዓለምን ስለሚያድነው «መሢሕ» መምጣት አስቀድሞ በተጥታና በተዘዋዋሪ መንገድ እንደ ትንቢት ሆኖ ለማገልገል። አራተኛ፡- አስራሔል ቀድሞም ሆነ ዛሬ ለሕጉ በመገዛት ከአሕዛብ የተለዩ ሕዝቦች እንደሚሆኑ ለማሳወቅ ነው።

ሕግ በክርስቶስ ስለ መፈጸመው

በሕግና በወንጌል መካከል ያለውን ዝምድና በተሟላ መልኩ ለመረዳት ይህን በማስመልከት ክርስቶስ ራሱ የተናገረውን መመልከቱ ጠቃሚ ነው። በማቴዎስ 5:17-18 ላይ ክርስቶስ እንዲህ ይላል፡- «እኔ ሕግንና ነቢያትን ለመሸር የመጣሁ አይምሰላችሁ፤ ልፈጽም እንጂ ለመሸር አልመጣሁም። እውነት እላችኋለሁ፤ ለማይና ምድር አስኪያልፍ ድረስ፤ ከሕግ አንዲት የውጣ ወይም አንዲት ነጥብ ከቶ አታልፍም፤ ሁሉ እስኪፈጸም ድረስ።»

ለመሆኑ ክርስቶስ ሕግን የፈጸመው እንዴት ነበር? በመጀመሪያ፡- ክርስቶስ ፍጹም ከኃጢአት የነጻ በመሆኑና ሕግጋዊንም በማክበሩ፤ ሕግን ፈጽሞ ነበር ለማለት እንችላለን። ጳውሎስ በገላትያ 4:4-5 እንደሚከተለው ይላል፡- «ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሌት የተወለደውን ከሕግም በታች የተወለደውን ልጁን ላከ፤ እንደ ልጆች እገዛን ዘንድ ከሕግ በታች ያለትን ይዋዩ ዘንድ» ሁለተኛ፡- ክርስቶስ ሕግን የፈጸመው በመስቀል ላይ በተቀበለው ሞት ነው። ስለዚህ ደግሞ ሐዋርያው ጴጥሮስ በ1ኛ ጴጥሮስ 2:22 እና 24 ላይ ይህን

ይነግረናል፡- «እርሱም ኃጢአት አላደረገም፤ ተንኮልም በአፉ አልተገኘበትም፤ ...። ሲኃጢአት ሞተን ለጽድቅ እንድንኖር፤ እርሱ ራሱ በሥጋው ኃጢአታችንን በእንጨት ላይ ተሸከመ፤ በመገረፉ ቁስል ተፈጠሳችሁ።»

ከኃጢአት የነጻ ይሁን እንጂ ክርስቶስ በሕግ ሥር የነበሩትን ኃጢአተኞች ሁሉ ተሸከመ። የመስቀል ሞት በመቀበልም ከኃጢአታችን ፍጹም ዋጀን። እግዚአብሔርም በክርስቶስ አዳኝነት በማመን ብቻ ሌላ አንዳችንም ኃጢአታችን ሳይቆጠርብን ደገንነትን አላበሰን። ስለዚህ በክርስቶስ በቅድሚያ ፍጹም በሆነ ጽድቁ ሁለተኛ በሞቱ ሕግን አሟላልን።

ሦስተኛ፡- ክርስቶስ ሕጉን የፈጸመበት ሦስተኛ መንገድ በራሱ ሕልውና ውስጥ ስለ መሢሁ የተነገረውን መስከታዊና ሰብዓዊ ባህርያት አጠቃልሎ በመያዙ ነው። ስለዚህም ፊልጶስ ለናትናኤል እንደሚከተለው መስክሯል፡- «መሐ በሕግ ነቢያትም ስለ እርሱ የጻፉትን የሶፊፍን ልጅ የናዝሬቱን ኢየሱስን አግኝተነዋል» ዮሐንስ 1:45።

እንደዚሁም ክርስቶስ ከትንሣኤ በኋላ ራሱ ለደቀመዛሙርቱ በሉቃስ 24:44 ላይ እንዲህ ሲል ነግሯቸዋል፡- «ከእናንተ ጋር ባለሁ በመሐ ሕግና በነቢያት በመዝሙራትም ስለ እኔ የተጻፈው ሁሉ ይፈጸም ዘንድ ይገባል ብዬ የነገርኋችሁ ቃሉ ይህ ነው አላቸው።»

ይህ እንግዲህ ክርስቶስ ሕግን ለመፈጸሙ በሦስተኛ ማስረጃነት የቀረበ ነው። መፈጸም ማለት ደግሞ መሸር ማለት አይደለም።

ጳውሎስ «እንግዲህ ሕግን በአምነት አንሸራለን?» አይደለም ሕግን አናደርጋለን አንጂ» በማለት ያረጋገጠልን ይህንኑ ነው ሮሜ 3:31።

በሮሜ 10:4 ላይ ደግሞ «የሚያምኑ ሁሉ ይጽድቁ ዘንድ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ነው» በማለት ይኸው ሐዋርያው ጳውሎስ በማያጠራጥር መልኩ ስለ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜነት መስክሯል። «ፍጻሜ» የሚለው ቃል በግሪክ ቋንቋ ሁለት ትርጉም አለው።

1. አንድ ነገር የሚሠራበት ዓላማ
2. አንድ ነገር ወደ መጨረሻ ማድረስ የሚል ነው።

በሁለቱም መልኩ ሕግ በክርስቶስ ፍጻሜን አግኝቷል የሚል ነው። በአንድ መልኩ ሕግ ወደ ክርስቶስ ስላቀረበና ከዚህ በኋላ አስፈላጊ አይደለም። በሁለተኛ ደረጃ ወደ እግዚአብሔር በመቅረብ ጽድቅን ለማግኘት ሕግ መንገድነቱ አክትሞለታል። የእግዚአብሔር የጽድቅ መመዘኛ በክርስቶስ ተሟልቷል። ስው ደገንነትን ይቀዳጅ ዘንድ ክርስቶስ ሕግን ፈጽሟል። በተረፈ ግን በታሪካዊነቱና የእግዚአብሔር ቃል ውጤት በመሆኑ ረገድ ሕግ አሁንም በላለማዊነቱና ወጥነቱን እንደ ጠበቀ ይኖራል።

እውነተኛ ጽድቅ

አንድ የሆድ ሕመም ያደረበት ሰው ወደ ሐኪም በመቅረብ ስለሚሰማው ስቃይ ገለጸለት። ሐኪሙም በሰውየው ላይ ምርመራ ካካሄደ በኋላ ሕመሙ «ትርፍ አንጀት» መሆኑን ደረሰበት።

«ትርፍ አንጀት!» አለ ሕመምተኛው በሰማው በእጅጉ ተደናግጦ፤ «ለመሆኑ ትርፍ አንጀት ምን ማለት ነው?» ሐኪሙ ረጋ በማለት «የአንጀት ተቀጥላ የሆነው ክፍል አብጧል ማለት ነው» ሲል ሲያስረዳው ሞከረ። «እኔስ እስከ ዛሬ ድረስ ሊያብጥ የሚችል ተቀጥላ የሆነ የአካል ክፍል እንዳለኝ አላውቅም ነበር ሲል» ሕመምተኛው ግምቱን ገለጸ።

ልክ እንደዚሁ ሁሉ ብዙ ክርስቲያኖች ለሙን ለመግለጽ በማይችሉበት መንፈሳዊ ሁከት በመቃወክ ላይ ይገኛሉ። ምልክቶቹ የሰላም መደፍረስ፣ የእንቅልፍ ማጣት፣ ቁጡነት፣ ቅብጥብጥነት... ወዘተ ሊሆኑ ይችላሉ። እንግዲህ ከዚህ ዓይነት ችግር ላይ ለወደቁት ክርስቲያኖች ለመንፈሳቸው መረበሽ ምንጩ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እንዳልሆነና፣ ይኸውም «እምነትና ምግባር ወይም ሕግና ጸጋ» በሚሉት ቃላት መካከል ያለውን ልዩነት ባለመረዳታቸው መሆኑ በነገራቸውም፣ ልክ በትርፍ አንጀት በሽታ መቃመሙ እንደተገለጸለት ሰው ሁሉ ባለማመን መጮሃቸው የማይቀር ነው። ልክ ያ ሕመምተኛ ሰው «በእካላቴ ውስጥ ሊያብጥ የሚችል ተቀጥላ አንጀት መኖሩን አላውቅም ነበር»

እንዳለው ሁሉ እነዚህም ክርስቲያኖች «በወንጌል ውስጥ ስለ እነዚህ ቃላት የሚናገር ትምህርት መኖሩን አናውቅም» እንደሚሉ አያጠራጥርም።

ስለዚህ እነዚህ ሁለት ታላላቅ ርዕሶች እስካሁን የተከታተልነውን ትምህርት እንደሚከተለው ለማጠቃለል እንችላለን፡-

አንደኛ፡- አዲስ ኪዳን እጅግ በማጠናከር የሚያሳውቀን የመጀመሪያው ነገር ደኅንነት የሚገኘው በእምነት ብቻ መሆኑን ሲሆን፣ ይህም እምነት በክርስቶስ መቤገፍት እንጂ በእኛ ሥራ የሚገኝ አለመሆኑን ነው።

ሁለተኛ፡- ደኅንነትን የሚያስገኝልን ይህን ዓይነቱ እምነት በተግባር ሲገለጽ እንደሚገባውና ያም ተግባር ከእምነት ጋር ፍጹም የሚጣጣም መሆኑ እንደሚያሻው ነው።

ሦስተኛ፡- ይህ ተግባር የእምነት መግለጫ እንጂ በብለይ ሕግጋት ሥር ያለ የሕግ ሥራ አለመሆኑን ነው። በእግዚአብሔር ዘንድ ጽድቅን የማግኛው መንገድ የሙሴን ሕግጋት በመፈጸም አይደለም።

ምናልባትም ይህ ስለ ሙሴ ሕግ የለጠነው አስተያየት ወደ ሌላ ጥያቄ ያመራን ይሆናል። ይኸውም ለደኅንነት መግለጫ የሚሆነው ምግባር የሙሴን ሕግ በመፈጸም የማይገኝ ከሆነ፣ ታዲያ ምግባሩ ምን ዓይነት መሆን ይገባዋል? የሚል ጥያቄ ሊሆን ይችላል።

ለዚህ ጥያቄ ትክክለኛ ምላሽ የሚሆነውንና ለምስጢሩም መክፈቻ የሚሆነውን ሐሳብ የምናገኘው ጳውሎስ በሮሜ 8:3-4 ላይ ከጻፈው መልእክት ነው፡- «ከሥጋ የተነሳ ስለ ደከመ ለሕግ ያልተቻለውን፣ እግዚአብሔር የገዛ ልጁን በኃጢአተኛ ሥጋ ምሳሌ በኃጢአትም ምክንያት ልኮ እድርጎልና፤ እንደ መንፈስ ፈቃድ እንጂ እንደ ሥጋ ፈቃድ በማንመላለስ በእኛ የሕግ ትዕዛዝ ይፈጸም ዘንድ ኃጢአትን በሥጋ ኮነ።»

እዚህ ላይ ቁልፍ የሆነው ሐረግ «በእኛ የሕግ ትዕዛዝ ይፈጸም ዘንድ» የሚለው ሲሆን «በእኛ» የሚለው ቃል በመንፈስ የምንመራ ክርስቲያኖችን ያመለክታል። ሕጉ ራሱ ሳይሆን በሕይወታችን መፈጸም ያለበት «የሕጉ ትዕዛዝ» መሆኑን እናስተውል።

ለመሆኑ ከዚህ ጥቅስ አኳያ «የሕግ ትዕዛዝ» ማለት ምን ማለት ይሆን? ለዚህ ጥያቄ ትክክለኛውን መልዕክት ክርስቶስ ራሱ የሰጠን ሲሆን ይህም በማቴዎስ 22:35-40 ላይ በሚከተለው ሁኔታ ሰፍሯል፡-

ሁለቱ ታላላቅ ትዕዛዛት

«ከእነርሱም አንድ ሕግ አዋቂ ሊፈትነው፡- መምህር ሆይ፤ ከሕግ ማንኛውም ትዕዛዝ ታላቅ ናት? ብሎ ወደቀው፡- ኢየሱስም እንዲህ አለው፡- ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህም በፍጹም አሳብህም ውደድ ታላቁቱና ፊተኛይቱ ትዕዛዝ ይህች ናት፡፡ ሁለተኛይቱም ይህችን ትመሰላለች፤ እርስዋም ባልገደራህን እንደ ነፍስህ ውደድ የምትለው ናት፡፡ በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ሕጉም ሁሉ ነዚያትም ተሰቅለዋል፡፡» በዚህ መልሱ አማካይነት ከርስቶስ «የሕግ ትዕዛዝን» አብራርቷል፡፡ ማለትም የሙሴ ሕግጋት ለተወለነ የታሪክ ክፍልና ለተወለኑ ሕዝቦች የተሰጠ ይሁን እንጂ፤ ከዚሁ ሕግ ውስጥ የመነጨትና በክርስቶስ የተጠቀሱት ሁለት ትእዛዛት፤ ዘላለማዊና መላውን የለው ልጅ የሚያቅፉ ናቸው፡፡ እነርሱም፡- «ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ ውደድ» የሚለውና «ባልገደራህን እንደ ነፍስህ ውደድ» የሚሉት ናቸው፡፡

የሙሴ የሕግ ሥርዓቶች በእነዚህ በሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት ላይ የተመሠረቱ ተግባራዊ መግለጫዎች ናቸው፡፡ ለብሉይ ኪዳንም ቢሆን መመሪያ በመሆን ያገለገሉት «እግዚአብሔርን ውደድ» እና «ባልገደራህን ውደድ» የሚሉት ስለ መሆናቸው ግልጽ ነው፡፡

ጳውሎስም በደኅ ጢሞቴዎስ 1:5-7 ላይ ይህንኑ ሐቅ ያረጋግጥናል፡- «የትዕዛዝ ፍጻሜ ግን ከንጹሕ ልብና ከበጎ ሕሊና ግብዝነትም ከሌለበት እምነት የሚወጣ ፍቅር ነው፤ ከእነዚህም አንዳንዶች ስተው፤ የሚሉትን ወይም ስለ እነርሱ አስረግጠው የሚናገሩትን ሳያስተውሉ፤ የሕግ አስተማሪዎች ሊሆኑ እየወደዱ፤ ወደ ከንቱ ንግግር ፈቀቅ ብለዋል፡፡»

በዚህ ጥቅስ ውስጥ «የትዕዛዝ ፍጻሜ... ፍቅር ነው» የሚለውን ክልብህ እጠን፡፡ ይህ ፍቅር በሁለት መልክ የሚገለጽ ሊሆን እንዴት ለእግዚአብሔር ሁለተኛው ለእኛው ብጤ ለው ባለን ፍቅር ነው፡፡ ጳውሎስ የሚያስገነዝበንም ይህን መሠረታዊ ሐቅ ሳንረዳ የሙሴን ሕግ ለመተርጎም መሞከር «ከእነዚህም አንዳንዶች ስተው፤ የሚሉትን ወይም ስለ እነርሱ አስረግጠው የሚናገሩትን ሳያስተውሉ... ወደ ከንቱ ንግግር ፈቀቅ ብለዋል» እንደ ተባለላቸው ዓይነት ሰዎች መሆን ነው፡፡ በሌላ አነጋገር እነዚህን መሰሎች ተርጓሚዎች የሕግጋቱ ዋና ማዕከል የሆነውን «ፍቅር» ስተዋል ማለት ነው፡፡ ለማንኛውም ሕግ ቢሆን በመነሻነት ሊያገለግል የሚችለው ለእግዚአብሔርና ለሰው ያለን ፍቅር ነው፡፡

ለሰዚሁም ስለ ተቀዳሚው የፍቅር ሕግ ጳውሎስ በሮሜ 13:8-10 ላይ እንዲህ ይላል፡- «እርስ በእርሳችሁ ከመዋደድ በቀር ለማንም ዕዳ አይነርባችሁ፤ ሌላውን የሚወድ ሕግን ፈጽሞታልና፡፡ አታመንዝር፤ አትግደል፤ አትሰረቅ፤ በውሸት አትመስክር፤ አትመኝ የሚለውን ከሌላይቱ ትዕዛዝ ሁሉ ጋር በዚሁ፡- ባልገደራህን እንደ ነፍስህ ውደድ በሚለው ቃል ተጠቅልሎአል፡፡ ፍቅር ለባልገደራው ክፉ አያደርግም፤ ስለዚህ ፍቅር የሕግ

ፍጻሜ ነው፡፡» ከዚህ በተጨማሪ በገላትያ 5:14 ላይ «ሕግ ሁሉ በአንድ ቃል ይፈጽማልና፡፡ እርሱም ባልገደራህን እንደራሱ ውደድ የሚል ነው፡፡»

ፍቅር የሕግ ሁሉ ፍጻሜ

በዚህ እጋጣሚ አንድ ሰው የሚከተለውን ጥያቄ ሊያነሳባችሁ ይችላል፡፡ «ከርስቲያን አንደ መሆኔ በሙሴ ሕግ ሥር አይደለሁም ተብያለሁ፡፡ ታዲያ ይህ ማለት የሙሴን ትእዛዛት አንዳችን ልሽራቸው እችላለሁ ማለት ነው? እንደዚህ ከሆነስ እንዳስፈለገኝ ልገድል፤ ላመነዝር፤ ልሰርቅ እችላለሁ ማለት አይደለም?»

ለዚህ ጥያቄ መልስ ሊሆን የሚገባው፤ እንደ ከርስቲያንነትህ መመሪያህን ፍቅር በማድረግ ማናቸውንም ነገር ለማድረግ ነጻነት አለህ የሚል መሆን አበት፡፡ ሆኖም ፍቅርን መመሪያህ ካላደረግህ ግን እንዳችም ነገር ማድረግ የለብህም የሚል ማስጠንቀቂያ ሊታከልበት ይገባል፡፡

በእግዚአብሔር ፍቅር የሚመራ ሰው የልቡን መሻት ሁሉ ሊያደርግ ይችላል፡፡ ስለዚህም ነው ያዕቆብ በመደጋገም ፍቅርን «የነጻነት ሕግ» በማለት የገለጸው፡፡

«ነገር ግን ነጻ የሚያወጣውን ፍጹሙን ሕግ ተመልክቶ የሚጸናበት፤ ሥራንም የሚሠራ እንጂ ሰምቶ የሚረሳ ያልሆነው፤ በሥራው የተባረከ ይሆናል፡፡» ያዕቆብ 1:25

በዚሁ መልእክቱ 2:12 ላይ እሁንም ያዕቆብ የሚከተለውን ይነግረናል፡- «በነጻነት ሕግ ፍርድን ይቀበሉ ዘንድ እንዳላቸው ሰዎች እንዲህ ተናገሩ፤ እንዲህም አድርጉ፡፡»

እሁንም ይኸው ያዕቆብ በ2:8 ላይ ፍቅርን «የንጉሥ ሕግ» በማለት ይገልጻል፡፡

«ነገር ግን መጽሐፍ፡- ባልገደራህን እንደ ራስህ ውደድ እንደሚል የንጉሥ ሕግ ብትፈጽሙ መልካም ታደርጋላችሁ፡፡» ለምንድን ነው ፍቅር (በንጉሥ ሕግ) የተመሰለው? ለዚህ መልሱ፤ በዚህ ሕግ ራሱን የሚመራው ሰው ለሌላ ለማንኛውም ሕግ ተገዢ መሆን አያሻውም፡፡ ልቡ የከጀለውን ማናቸውንም ነገር ማድርግ ይችላል፡፡ ይህን አንድ ሕግ በመፈጸሙ ብቻ ሁሉንም ሕግጋት ፈጽሞአል፡፡ ኔበማናቸውም ግንኙነቱ፤ ማለትም ከእግዚአብሔርም ሆነ ከሰው ጋር ባለው ዝምድና ሁሉ እንደ ንጉሥ ሆኖ ይቆጠራል፡፡

ስለዚህ በብሉይ ኪዳን ሕግጋትና በአዲስ ኪዳን ሕግጋት መካከል ምንም ልዩነት እንደሌለ እንረዳለን፡፡ ምናልባትም ልዩነት አለ ቢባል እንኳ

በሕጉ ዓላማና ግብ ላይ ሳይሆን ሕጉን ለማሟላት በምንከተለው መንገድ ላይ ብቻ ይሆናል።

በዘመነ ሕግም ሆነ በዘመነ ጸጋ ውስጥ ልንቀዳጃቸው የሚገባን ግብ ፍቅር ሊሆን ይገባል። ሆኖም በዘመነ ሕግ ውስጥ ትእዛዛቱን ተፈጻሚ ለማድረግ ውጪያዊ ጫና ሊኖርብን፤ በዘመነ ጸጋ ግን ከልባችን የሚመነጭ ነው። ለልባችንም ያንን መሰሉን ምሪት የሚሰጠው መንፈስ ቅዱስ ነው። በመሌ ዘመን ሕጉ ዓላማውን ማሳካት ያቃተው፤ ሕጉ የተሳሳተ ሆኖ ሳይሆን ዳሩ ግን የሰው ልጅ በተፈጥሮው ካለው የኃጢአት ባህርይ የተነሣ ነው። ጳውሎስ አሁንም በሮሜ መልእክቱ ምዕራፍ 7 ላይ በተለይም በቁጥር 12:14:22 እና 23 አማካይነት ይህን ግልጽ ያደርግልናል።

«ሰለዚህ ሕጉ ቅዱስ ነው ትእዛዛቱም ቅድስትና ጸድቅ በጎም ናት» «ሕግ መንፈሳዊ እንደሆነ እናውቃለንና እኔ ግን ከኃጢአት በታች ልሆን የተሾጥሁ የሥጋ ነኝ።» «በውስጡ ሰውነቱ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይለኛልና።» «ነገር ግን በብልቶቼ ከአእምሮቼ ሕግ ጋር የሚዋጋውንና በብልቶቼ ባለ በኃጢአት ሕግ የሚማርከኝን ሌላ ሕግ አያለሁ።» ሕጉ በራሱ መልካምና የጸደቀ ነው። ሕግጋቱንም ለመፈጸም የሚሞክረው ሰው ከቀና መንፈስ በመነሳሳት ሊሆን ይችላል። ሆኖም ግን ሰውየው የቱንም ያህል ቢደክምም፤ በውስጡ ያለው የኃጢአት ባሕርይና የሥጋው ደካማነት ምኞቱ አንዳይሳካ መሰናከል ይሆንበታል።

በአዲስ ኪዳን፤ እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ጸጋውን ሰላደሰን ወደ ግባችን ለመድረስ ይቻላል። ይኸውም በምናደርገው ሁሉ የመንፈስ ቅዱስ ኃይልና ምሪት ስለማይለየን ነው። ይህም ዳግም ልደት ወይም በመንፈስ መወለድ ተብሎ የሚታወቅ ሊሆን፤ ከብሱይ ኪዳን መጸሐፍት አንዱ በሆነው በሕዝቅኤል ምዕራፍ 36:26 ላይ የሚከተለውን እናነባለን። «አዲስ ልብ እለባችኋለሁ አዲስም መንፈስ በውስጣችሁ አኖራለሁ፤ የድንጋዩንም ልብ ከሥጋችሁ አወጣለሁ የሥጋንም ልብ እለባችኋለሁ።»

ከዚህም የተነሣ ሊያድርብን ስለሚችለው መንፈሳዊ ሰው ሆነ በኤርምያስ 31:31 እና 33 ላይ እንዲህ ተብሎ ተገልጿል። «እነዞቹ ከአስራኤል ቤትና ከይሁዳ ቤት ጋር አዲስ ቃል ኪዳን የምገባበት ወራት ይመጣል ይላል እግዚአብሔር ... ከእነዚያ ወራት በኋላ ከአስራኤል ጋር የምገባው ቃል ኪዳን ይህ ነውና፤ ይላል እግዚአብሔር ሕጌን በልቡናቸው አኖራለሁ፤ በልባቸውም እጽፈዋለሁ፤ አኔም አምላክ አሆናቸዋለሁ እነርሱም ሕዝብ ይሆኑኛል።» ይህ ጌታ የሰጠው ቃል ኪዳን፤ አዲሱ የጸጋ ቃል ኪዳን ነው። ይህም በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን ሰህላችንም ሊሰጠን ያለው አዲስ ኪዳን ነው። የጥንቱ ባህርያችንን መሰሉ በመሰሉ ስለሚለውጠው ከእግዚአብሔር ጋር ሊያቀራርብን የሚችል የአዲስ ጸጋ ባለቤት እንሆናለን። በልባችን ውስጥም ሱዓላዊ ሕግ የሆነው ፍቅር በመንፈስ ቅዱስ ይቀረጻል።

ስለዚህም ቢሆን እንደገና ወደ ሮሜ 8:3-4 በመመለስ ጳውሎስ እንዴት እንደገለጸው እናያለን። «ከሥጋ የተነሣ ስለ ደከመ ለሕግ ያልተቻለውን፤ እግዚአብሔር የገዛ ልጁን በኃጢአተኛ ሥጋ ምሳሌ በኃጢአትም ምክንያት ልክ አድርጓልና፤ እንደ መንፈስ ፈቃድ እንጂ እንደ ሥጋ ፈቃድ በማንመላለስ በእኛ የሕግ ትዕዛዝ ይፈጸም ዘንድ ኃጢአትን በሥጋ ከነኑ።»

አሁንም የልባችንን ሁኔታ መንፈስ ቅዱስ የሚሰውጠው ስለ መሆኑ ጳውሎስ በሮሜ 5:5 ላይ እንደገና እንዲህ ይላል። « በመከራችን ደግሞ አንመካለን፤ በተሰጠንም በመንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር ፍቅር በልባችን ስለ ፈለሰ አያሳፍርም»

እዚህ ላይ ልብ ልንለው የሚገባው መንፈስ ቅዱስ በልባችን ውስጥ የሚያፈለው ሰብዓዊ ፍቅርን ሳይሆን መለኮታዊ ፍቅርን ነው። ይህም ፍጹም የሆነ ፍቅር በገላትያ 5:22-23 ላይ የተገለጹትን ዘጠኝ የመንፈስ ፍሬዎች ያስገኛልናል። «የመንፈስ ፍሬ ግን ፍቅር፤ ደስታ፤ ሰላም፤ ትዕግስት፤ ቸርነት፤ በጎነት፤ እምነት፤ የውሃት፤ ራስን መግዛት ነው። እንደዚህ ያሉትን የሚከለክል ሕግ የለም።»

በእነዚህ በዘጠኝ የመለኮታዊ ፍቅር መግለጫ ባህርያት ለሚመራው ሰው በሕግ ሥር መሆን ጨርሶ እንደሚያሻው ጳውሎስ አሁንም በድጋሚ «እንደዚህ ያሉትን የሚከለክል ሕግ የለም» በማለት ያረጋግጥልናል። ስለዚህም ይህ የፍቅር ሕግ ነው፤ የነጻነትም ሕግ ነው።

የአዲስ ኪዳን የመታዘዝ አምሳያ

ይህም ሆኖ ግን የእግዚአብሔር ፍቅር ስሜታዊ፤ ሰውና፤ ተጨባጭ እንዳልሆነ አድርገን እንዳናስብ በብርቱ መጠንቀቅ አሰብን። ከዚህ በተቃራኒ የእግዚአብሔር ፍቅር ግልጽ፤ ገሃዳዊና ተጨባጭ ነው።

በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደምንመለከተው ለሰው እግዚአብሔርን ለማፍቀሩ ማረጋገጫው አንድ ቃል ነው። ይህም «ታዘኝነት» የሚለው ነው።

በብሉይ ኪዳን ውስጥ እግዚአብሔር ይህንኑ እውነታ በኤርምያስ 7:23 ላይ እንደሚከተለው ተናግሮታል። «ነገር ግን ቃሉን ሰሙ፤ እኔም አምላክ እሆናችኋለሁ እናንተም ሕዝብ ተሆናላችሁ፤» ስለእግዚአብሔር ያለንን ፍቅር እውነተኛነት የምናረጋግጠው በመታዘዛችን ነው።

በአዲስ ኪዳንም፤ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ለመጨረሻ ጊዜ ባደረገው የመሰናበቻ ንግግር የገለጸው ይህንኑ ነው። «በትወዳኝ ትዕዛዜን ጠብቁ» ዮሐንስ 14:15።

እንደገናም በቁጥር 21 ላይ «ትእዛዜ በእርሱ ዘንድ ያለችው የሚጠብቃትም የሚወደኝ እርሱ ነው» ከማለቱም በቁጥር 23 እና 24 ላይ ደግሞ በመታዘዝና ባለ መታዘዝ መካከል ያለውን ልዩነት እንዲህ ሲል ያሳያል፡- «የሚወደኝ ቢኖር ቃሉን ይጠብቃል፤ ... የማይወደኝም ቃሉን አይጠብቅም፡፡»

ከእነዚህ ጥቅሶች እንደምንረዳው እንደ ክርስቲያን በሙሉ እንደበቱ ክርስቶስን አወደዋለሁ ብሎ ከመናገሩ በፊት በቅድሚያ ትእዛዙን መፈጸም አለበት ማለት ነው፡፡ አለበለዚያ ግን ንግግሩ ሁሉ የመደለልና የአታላይነት ይሆናል፡፡

የክርስቶስ የመጨረሻው ትዕዛዝ ፍቅር ነው፡፡ ፍቅር ከሌለ ታዛዥነት አይኖርም፡፡ በፍቅር ላይ የተመሰረተ ሕይወት ከቤተሰብ አንስቶ፤ ከእግዚአብሔር ጋር እና ከሌሎችም ሰዎች ጋር የሚኖረንን ግንኙነት ይዝጋል፡፡ የክርስቲያን ጋብቻ፤ የቤተሰብ አስተዳደር፤ የቤተ ክርስቲያን ተሳትፎ፤ ማኅበራዊ ግጭታውን የሚወጣበትን መንገድ ሁሉ የሚወስነው ፍቅር ነው፡፡

እኛም ለፍቅር ተገዢዎች እንሆን ዘንድ ለሚከተሉት ሁለት መመሪያዎች ልንገባ ይገባል፡፡ በቅድሚያ የአዲስ ኪዳንን መመሪያዎች በጸሎት እየታገዝን ማጥናትና በሕይወታችን ማዋል ይኖርብናል፡፡ ሁለተኛ ማናቸውንም የዕለት ክዕለት እንቅስቃሴአችንን ለመንፈስ ቅዱስ መለኮታዊ አመራርና ጸጋ ማስገዛት አለብን፡፡ ይህን እስካደረግን በ1ኛ ዮሐንስ 2:5 ላይ የሰፈረውን አውነት በሕይወታችን እናስመለከራለን ማለት ነው፡፡ «ቃሉን ግን የሚጠብቅ ሁሉ በእርሱ የእግዚአብሔር ፍቅር በአውነት ተፈጽሞአል፡፡ በእርሱ እንዳለን በዚህ እናውቃለን፡፡»

ክፍል 3

የአዲስ ኪዳን ጥምቀቶች

ዮሐንስ በውሃ አጥምቆ ነበርና፤ እናንተ ግን ከጥቂት ቀን በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ አለ፡፡
ዮሐንስ 1:5

እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው ያዘዘኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው... ማቴዎስ 28:19፡፡

«ማጥመቅ» ስለሚለው ቃል

ደረጃ በደረጃ በመከታተል ላይ ያለው ይህ የኃይማኖት ትምህርት፣ ለክርስትና እምነት መሠረት በሆኑ በስድስት ታላላቅ አስተምህሮዎች ላይ ያተኮረ ነው። ለክርስቶስ አስተምህሮ እንደ መነሻ ወይም መሠረት የሚቆጠሩ እነዚህ ስድስት አስተምህሮዎች በዕብራውያን 6:1-2 ላይ በሚከተለው ቅደም ተከተል ሠፍረዋል፡-

1. ከሞተ ሥራ ንሥሐ መግባት
2. በእግዚአብሔር እምነት
3. የጥምቀቶች ትምህርት
4. እጆችን ስለ መጫን
5. የሙታን ትንሣኤ
6. ዘላለማዊ ፍርድ

ከእነዚህ ከስድስቱ አስተምህሮዎች ውስጥ የመጀመሪያ ሁለቱን ማለትም «ከሞተ ሥራ ንሥሐ መግባት» እና «በእግዚአብሔር እምነት» የሚለውን፣ ቀደም ሊል ተመልክተናቸዋል። በቀላል አባባል «ንሥሐ» እና «እምነት» በማለት ጠርተናቸው እንደነበረም የሚዘነጋ አይደለም። ከዚህ በመቀጠል የምንሸጋገረው «የጥምቀት ትምህርት» ወደ ሚለው ወደ 3ኛው አስተምህሮ ይሆናል።

ሆኖም እርሱን በማስመልከት ወደ ዝርዝር ጥናት ውስጥ ከመግባታችን በፊት፣ «አጠመቀ» የሚለውን ቃል ይዘትና ምንጭ በትክክል ልንረዳው ይገባል። «ጥምቀት» የሚለውን ታሪካዊ ስም ከዚህ «አጠመቀ ወይ ማጥመቅ» ከሚለው ግሥ የተገኘ ስለ መሆኑ እስቀድመን ልናውቀው ይገባል።

«አጠመቀ» በእንግሊዝኛው «ባብታይዝ»፣ ሥርወ-ምንጩ እጅግ ለየት ያለና ብሉም አመራማሪና አስደናቂም ነው። በአጭሩ «ባብታይዝ» የሚለው የእንግሊዝኛ ቃል «ባፕቲዝም» ከሚለው የግሪክኛ ቃል የተወሰደ ሊሆን የሚለያዩት በቃላቱ የመጨረሻ ፊደላት ሆሄያት አለመመሳሰል ብቻ ነው፤ ማለትም በግሪክኛ «ብ» የሆነውን እንግሊዝኛው ወደ «ዝ» ቀይሮታል ማለት ነው።

በዚህ አጋጣሚ ሊነሣ የሚችለው ጥያቄ እንግሊዝኛው የግሪኩን ቃል ከመውረስ ይልቅ ለምን በሚመቸው ትርጉም ለመተካት ጥረት አላደረገም? የሚለው ነው። ምናልባትም የእንግሊዝ ምሁራንና ሊቃውንት የቃሉን ጥንታዊ አገላለጽ ትርጉም መረዳቱ ተስኟቸው ይሆን?

ይህ ደግሞ ሊታመን የማይችል ነው። በዚህ ጥናታችን ወደ ፊት እየገፋን በሄድን መጠን፣ ይኸው «ባፕቲዝም» የሚለው የግሪክ ቃል ምንም የማያሻማና ለረጅም የታሪክ ዓመታት ግልጽ ትርጉም በማስተላለፍ ስለ ማገልገሉ እናጤናለን።

የቃሉ ጥንታዊ ትርጉም፡- ይህ ቃል እንደምን በተለያየ መልኩ ጠቀሜታ ላይ እንደዋለ ከመመልከታችን በፊት፣ መጽሐፍ ቅዱስ ከመጀመሪያው አንስቶ የተተረጎመበትን ታሪካዊ ሁኔታ ገረፍ በማድረግ እናያለን። በእንግሊዝኛ ከተተረጎሙት መጽሐፍ ቅዱሶች ውስጥ በአንባቢያን ዘንድ በስፋት የታወቀውና እድናቶትን ያተረፈው «የንጉሥ ጄምስ ትርጉም» በመባል የሚታወቀው ነው። «ባፕቲዝም» የሚለውም የግሪክ ቃል በእንግሊዝኛ ው ትርጉም ውስጥ የታየው በዚህ በንጉሥ ጄምስ ትዕዛዝ በ17ኛው ክፍለ ዘመን በቱዘጋጀው መጽሐፍ ቅዱስ ነው። ከዚያን ጊዜ አንስቶ ቃሉ እንግሊዝኛ ተናጋሪ በሆኑትና በመላው ዓለም በብዛት በሚገኙ ምእመናን ዘንድ የተለመደ ይሁን እንጂ፣ ቃሉ ለእንግሊዝኛ ቋንቋ ፍጹም ባዕድ ነበር።

ለመሆኑ ይህ ቃል መጀመሪያውን ቢሆን በንጉሥ ጄምስ ትርጉም ውስጥ እንዴት ሊገባ ቻለ? የሚለው ጥያቄ በዚህ አጋጣሚ መነሳቱ የማይቀር ነው።

ለዚህም የሚኖረው መልስ፣ ግልጽና የማያሻማ ሊሆን፣ ይኸውም ንጉሥ ጄምስ የፖለቲካ ሥልጣኑን በተመለከተ ፍጹማዊ ንጉሠ ነገሥት ቢሆንም ዘንድማኖት ረገድ ግን ለእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን ጳጳስም ነበር። በመሆኑም የእርሱን ስም ይዞ የሚወጣው የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ከኃይማኖት ሰዎች ጋር እንዳያጋጨው ብርቱ ጥንቃቄ ማድረግ ነበረበት። ይህ ማለት ደግሞ ዘትርጉም አሰጣጡ ከፍተኛ ውዝግብ ሊያስነሳ የሚችለው በተለይ

«ባጥቲዙ» የሚለው ቃል እንዳለ በእንግሊዝኛው መጽሐፍ ቅዱስ መሥፈር አለበት ማለት ነው።

ከዚህ ጋር በተዛመደ መልኩ «ቢሾፕ» ጳጳስ የሚለውም ቃል ጭምር ካህናቱን ለማስደለት ሲባል ከግሪክ የተወሰደ መሆኑን ማጤኑ ይጠቅማል። ምናልባትም ይህን ቃል ወደ እንግሊዝኛ ለመተርጎም መከራ ተደርጎ ሲሆን ኖሮ «የበላይ ጠባቂ» (አቨርሲየር) በሚል ቃል በተተካም ነበር። ይህ ተዋረድ ችግርና ውዝግብ ማስከተሉ አይቀሬ በመሆኑ፤ ለጥንቃቄ ሲባል ነበር «ባጥቲዙ» እንደሚለው ቃል ሁሉ ይህም «ቢሾፕ» በእንግሊዝኛ ቋንቋ ውስጥ በቋሚነት እንዲያገለግል የተደረገው።

ስለ «ባጥቲዙ» ወደ ጀመርነው ማብራሪያ ስንመለስ ይህ ቃል «ባጥቶ» እና «ኢዝ» የሚሉ የሁለት ቃላት ቅንጅት መሆኑን እንረዳለን። በአጭሩ «ኢዝ» የሚለው ቃል የተለያዩ ድርጊቶችን ለማቀፍ ሲባል የተጨመረ ሲሆን፤ «ባጥቶ» የሚለው ቃል ግን «መንከር ወይም ማጥቀስ» የሚለውን ፍቺ ብቻ እንደሚያስተላልፍና ሌላው ቀርቶ በግሪኩ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጓሜ ውስጥ መንጸባረቁን እንመለከታለን።

እስቲ «ባጥቶ» የሚለው ቃል በአዲስ ኪዳን ውስጥ ጠቀሜታ ላይ የዋለበትን ሁኔታ ሦስት ምሳሌዎች በመጥቀስ ብቻ እንይ። በቅድሚያ በሉቃስ 16:24 ላይ እንደ ሰፈረው፤ በሲኦል በሥቃይ ላይ የነበረው ባለጠጋ ወደ አብርሃም የጮኸው፡- «አብርሃም አባት ሆይ፤ ማረኝ፤ በዚህ ነበልባል እሠቃያለሁና የጣቱን ጫፍ በውሃ ነክሮ ምላሴን እንዲያበርድልኝ አልአዛርን ሰደድልኝ» በማለት ነበር።

ሁለተኛ፡- በዮሐንስ 13:26 ላይ የምንመለከተው ደግሞ፤ በመጨረሻው እራት ምሽት፤ ኢየሱስ ከሐዋርያቱ መሃል ማን አሳልፎ እንደሚለጠው የነበረው በሚከተለው ምልክት አማካይነት እንደነበረ ነው፡- «እኔ ቁራሽ አጥቅሼ የምሰጠው እርሱ ነው።»

ሦስተኛው ደግሞ በዮሐንስ ራዕይ 19:13 ላይ ኢየሱስ ክርስቶስ በመሉ ጌትነቱና በክብሩ በሰማይ መላእክት ታጅቦ ስለ መምጣቱ ለዮሐንስ የተገለጸበትን ሁኔታ ነው፡- «... በደምም የተረጨ (የተነከረ) (dipped) ልብስ ተጎናጽፏል።»

እነዚህን ሦስቱንም ገለጻዎች በማስመልከት ጥቅም ላይ የዋለው «ባጥቶ» የሚለው የግሪክ ቃል ብቻ ሲሆን፤ ይህንንም ዶክተር ስትሮንግ «ኤግሳስቲክ ኬንከርዳንስ ኦፍ ዘ ባይብል» በሚለው መጽሐፋቸው በማጠናከር «ባጥቶ» የአንድን ነገር በፈሳሽ መራስ የሚያመለክት ስለ መሆኑ በማያሻማ ሁኔታ አስፍረውታል። ለዚህም በማስረጃነት፤ ማቴዎስ 26:23፤ ማርቆስ 14:20 እና ዮሐንስ 13:26ን ጠቅሰዋል።

በአጭሩ ይህ ቃል በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብቻ ስድስት ጊዜ እንደተጠቀሰ የታወቀ ሲሆን፤ በየትኛውም አገባቡ ሲሆን ዞሮ ዞሮ የሚያስተላልፈው መልእክት «ባጥታይዝ» ወደሚለው የእንግሊዝኛው ቃል ስንሸጋገር፤ የምንደርስበት ድምዳሜ ተመሳሳይ ነው። ያው አንድን ነገር «በፈሳሽ ውስጥ የመንከር» ድርጊት ገላጭ ሆኖ እናገኘን።

በታሪክ ጥቅም ላይ የዋበት ሁኔታ

ቀደም ሲል የደረሰንበትን ግንዛቤ ይበልጥ የሚያጠናክርልን ደግሞ፤ ይኸው «ባጥቲዙ» የሚለው ቃል፤ በጥንታዊዎቹ የግሪክ ቋንቋ ጸሐፍት ዘንድ ጠቀሜታ ላይ የዋለበትን ሁኔታ ስናጤነው ነው።

ከክርስቶስ ልደት በፊት ከ3ኛው ክፍለ ዘመን በፊት ታላቁ እስክንድር የግሪክ ቋንቋን ወረራ ባካሄደባቸው አገሮች ሁሉ የማስፋፋት ዕድል አጋጥሞት ነበር። ይህም ጅምሩ ውሎ ባደረ መጠን እጅግ ሥር እየሰደደ በመሄዱ፤ አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ወቅት የሜድትራንያን ባሕርን በሚያካልሉ ሕዝቦች ዘንድ የዕለት ተዕለት መግባቢያ ቋንቋቸው ሆኖ ነበር። በመሆኑም አዲስ ኪዳን የተጻፈበት የግሪክኛ ቋንቋ ከጥንቱ የግሪክ ቋንቋ በእጅጉ ተመሳሳይ ነበር ለማለት ይቻላል።

በተለይም የእኛ ትኩረት የሆነውን «ባጥቲዙ» የሚለውን ቃል በተመለከተ ይህ አባባል ትክክል ነበር። ከታሪክ መዘከሮች እንደምንረዳው ከ5ኛው ክፍለ ዘመን ዓመተ ዓለም ጀምሮ አዲስ ኪዳን ተጠቃልሎ እስከ ተጻፈበት እስከ 1ኛ ክፍለ ዘመን ዓመተ ምሕረት ድረስ፤ ማለትም ለስድስትና ለሰባት ክፍለ ዘመናት ያህል፤ «ባጥቲዙ» የሚለው ቃል አንድን ነገር በፈሳሽ ውስጥ «መንከርን»፤ «ማራስን»፤ «ማጥለቅን» የመሳሰሉትን ተመሳሳይ ድርጊቶች ለመግለጽ አገልግሏል። ይህም ቃል በቃል ወይም በምሳሌነት በጥቅም ላይ ውሏል። ለዚህም በማስረጃነት የሚከተሉትን ምሳሌዎች እንጠቅሳለን።

በ5ኛው እና በ4ኛው ክፍለ ዘመን ዓመተ ዓለም መካከል የነበረው ፈላስፋው ፕላቶ አንዱ ብልህ ተማሪው፤ በአስተሳሰቡ ከንደኞቹ «እየጠለቀ» ነው በማለት ተናግሯል።

እንደዚሁም ሂፖክራተስ በ4ኛው ክፍለ ዘመን ዓመተ ዓለም ከውሃ ውስጥ የተነከሩ ሰዎችን፤ እንዲሁም እንደ ስፖንጅ የመሳሰሉ በውሃ መራስ ለመግለጽ የተጠቀመው በዚሁ «ባጥቲዙ» የሚለው ቃል ነው።

በመጀመሪያው የብሉይ ኪዳን የግሪክኛ ትርጉም ማለትም (ከአብራይስጥ) ወደ ግሪክኛ በ2ኛውና በ1ኛው ክፍለ ዘመን ዓመተ ዓለም የተተረጎመውና ሌፕቱጀንት የሰባ ሲቃናት ትርጉም በመባል የሚታወቀው ትርጉም በመጽሐፈ ነገሥት ካልዕ 5:14 ላይ የተገለጸው የንዕማን በዮርዳኖስ

ወንዝ ውስጥ ብቅ ጥልቅ ማለት «ባፕቲስ» በሚለው ቃል እንደሆነም የተረጋገጠ ነው። በዚህ ምዕራፍ በቁጥር 10 ላይ የሠፈረው «መታጠብ» የሚለው ግን በሌላ የግሪክኛ ቃል ነበር የተተረጎመው።

በ100 ዓመተ ዓለምና በ100 ዓመተ ምሕረት መካከል ባለው ጊዜ ውስጥ ደግሞ ይኸው «ባፕቲስ» የሚለው ቃል፣ ውሃ ዋና የማይችሉ ሰዎች በውሃ ውስጥ «መስመሩን» ለማመልከት፣ ስትራቦ የተባለው ታሪክ ጸሐፊ እንደተጠቀመበት እናያለን።

ሌላው የታሪክ ጸሐፊ ጆሴፊስ በ100 ዓመተ ምሕረት በበኩሉ የአዩራሳሌምን ከተማ በሮማውያን መደምሰስና የሕዝቡም ደም እንደ ጎርፍ ፈሰሶ መንገዱን «ማጥለቅለቁን» በምሳሌያዊ አነጋገር ለመግለጽ አሁንም «ባፕቲስ» ዘሚለው ቅጽል ነበር የተጠቀመው።

በመጨረሻም በ1ኛውና በ2ኛው ዓመተ ምሕረት የነበረው ፕሊታሪክ ለጽዳት ወይም ለንጽሕና ሲባል ከባሕር ውስጥ «የሚነከሩ» ሰዎችን ወይም ባዖታትን በዚህ ቃል ገልጿቸዋል።

እንግዲህ በመጠኑም ቢሆን ካካሄድነው ከዚህ ጥናት ለመረዳት የሚቻለው፣ «ባፕቲስ» ግልጽና፣ የማያሻማ መልእክት የሚያስተላልፍ ቃል መሆኑን ነው። ዘጥንታዊውም ሆነ በአዲስ ኪዳን ግሪክኛ፣ የቃሉ መሠረታዊ ትርጉም «አንድን ነገር ከፈላሽ ውስጥ መንከርን» ወይም «የአንድን ነገር በውሃም ሆነ በሌላ ነገር ከፈላሽ ውስጥ መንከርን» የሚያመለክት ነው። ይህን መለሱ ትንታኔ የሚረዳን ይህ ቃል በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚጫወታቸውን ሁለት ግልጽ ሚናዎች ለመለየት ይሆናል። ይኸውም ጥምቀት «መሰላዊ» (Total) እና ተሽጋጋሪ (Transitional) የሆኑ ባህርያት ያሉት መሆኑን ነው።

ጥምቀት፡- «መሰላዊ» ነው ስንል የአንድ ሰው መላውን ስብእናውን ይቀይረዋል፤ ይለውጠዋል ለማለት ሲሆን፤ ተሽጋጋሪ ማለታችን ደግሞ ለውዳውን ቀድሞ ከነበረው የሕይወት ልምድ፣ ወደ አዲስና የተሻለ የሕይወት ልምድ ያሽጋግረዋል ለማለት ነው።

በአጭሩ የጥምቀትን ሥርዓት በአንድ በር መከፈትና በኋላም መዝጋት ልንመስለው እንችላለን። ጥምቀትን ለሚቀበለው ሰው፣ ማለትም ቀድሞ ከነበረበት ዓለም ወደ አዲሱ ዓለም ለሚሸጋገረው ሰው፣ አንድ በር ይከፈላቸው እንዲገባ ይደረጋል። ከዚያም በኋላ በማወላወል ወይም ሐሳቡን ዘመቀየር በዚያ በገባበት በር ተመልሶ እንዳይወጣ ከኋላው ይዘጋጃል።

አራቱ ዓይነት ጥምቀቶች

ጥምቀትን በማለመልከት እስከ አሁን የተነጋገርንባቸውን ፍሬ ሃሳቦች በነላኒችን ዘመያዝ፤ ቀጥሎ ደግሞ ጥምቀት ለክርስትና እምነትና እምነት ትምህርት የቱን ያህል መሠረት እንደሆነ የሚያሳየንን ዕብራውያን 6:2 እንመለከታለን።

በዚህ ጥቅስ ውስጥ «ጥምቀት» የሚለው ቃል በነጠላ ቁጥር ሳይሆን «ጥምቀቶች» ተብሎ ስለ መመዝገብ በጥንቃቄ ልናጤነው ይገባል። ይህም በማያጠራጥር መልኩ የሚያሳየን፣ የክርስትና ኃይማኖት መሠረታዊ ትምህርት አንድ ዓይነት ጥምቀት ብቻ ሳይሆን ከዚያም በላይ ጥምቀቶች መኖራቸውን ማሰተማሩን ነው።

በዚህ ፍሬ ሐሳብ በመመራት አዲስ ኪዳንን በምንመረምርበት ወቅት፣ በእርግጥም አራት ዓይነት ጥምቀቶች ስለ መኖራቸው እንረዳለን። እነዚህም አራት ጥምቀቶች በአዲስ ኪዳን ውስጥ ካላቸው ታሪካዊ ይዘት በመነሣት ከሚከተሉት ቅደም ተከተል ለመድረስ እንችላለን።

አንደኛ፡- የሐንሰ መጥምቁ ስለ ጥምቀት ያስተማረውና ያጠምቅ የነበረበት መንገድ፡- የየሐንሰ ጥምቀት በቀጥታ «በንስሐ» ላይ ያተኮረ ስለ መሆኑ በማርቆስ 1:4 ላይ እንደሚከተለው ሠፍሯል፡-

«የሐንሰ በምድር በዳ እያጠመቀ የንስሐንም ጥምቀት ሰጋጢነት ሥርየት አየሰዘነ መጣ።»

ሁለተኛ፡- ምንም እንኳን ይህን ጥምቀት በአንድ ቃል አጠቃልሎ ለመግለጽ ባይቻልም፤ ሆኖም ግን እኛ «የመከራ ጥምቀት» ብለን መጥራት እንችላለን። ይህንን አራሱ ኢየሱስ በሉቃስ 12:50 ላይ እንደሚከተለው ገልጿል፡- «ነገር ግን የምጠመቃት ጥምቀት አለችኝ፤ አስከትረጸም ድረስ እንዴት አጤኒቃለሁ?»

ይህን መለሱ ጥምቀት በማርቆስ 10:38 ላይ በድጋሚ ተጠቅሷል። ይኸውም ሁለቱ የዘብዴዎስ ልጆች ክርስቶስን በክብርህ ቀን አንዳችን በቀኝ እንዳችንም በግራህ መቀመጥ ስጠን ብለው በለመነት ወቅት በሰጣቸው መልስ ውስጥ የተጠቀሰው ነው፡- «የምትለምነትን አታውቁም እኔ የምጠጣውን ጽዋ ልትጠጡ፤ እኔ የምጠመቀውን ጥምቀት ልትጠመቁ ትችላላችሁ?» አላቸው።»

ኢየሱስ ይህን ማለቱ ወደ ፊት የሚጠብቀው የመስቀል ላይ ሞት መሰሉ መሥዋዕትነትን፣ ማለትም መንፈስን፣ ነፍስንና አካልን ጭምር ለአግቢአብሔር ፍትርና ለሰው ልጆች ካሣ አሳልፎ መስጠትን የሚጠይቅ

መሆኑን ለማመልከት ነው። በመሆኑም ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ የእርሱን ፈላጊ በመከተል ራሳቸውን መላው ለእግዚአብሔር ማስገዛትና እስከ ሞት ድረስ ሥቃይን ለመቀበል ዝግጁ መሆን እንደሚጠበቅባቸው እስንገነዝቧል።

ሦስተኛው፡- የጥምቀት ዓይነት፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተገለጸው የክርስቲያኖች የውሃ ጥምቀት ሊሆን፤ ይህንንም በማስመልከት በማቴዎስ 28:19 ላይ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ የሚከተለውን ትእዛዙን ሰጥቷል፡- «አንግዲህ ሂዱና አሕዛብን በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም አያጠመቃችኋቸው፤ ይዘገኙትሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሪት አድርጓቸው።»

በዮሐንስ ጥምቀትና በክርስትና ጥምቀት መካከል ያለው ተቀዳሚው ልዩነት፤ የክርስትና እምነት ጥምቀት መፈጸም ያለበት በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስምና ሥልጣን ሊሆን የዮሐንስ ግን በንስሐ ላይ ብቻ ያተኮረ መሆኑ ነው።

አራተኛው፡- የጥምቀት ዓይነት በዚሁ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት በማለት የተገለጸው ነው። በሐዋርያት ሥራ 1:5 ላይ ከሰፈረው እንደምንረዳው፤ ሊየሱስ ራሱ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ከውሃ ጥምቀት የተለየ መሆኑን ተናግሯል። ለደቀ መዛሙርቱም፡- «ዮሐንስ በውሃ አጥምቆ ነበርና፤ እናንተ ግን ዘጥቂት ቀን በጊላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ» ብሏቸዋል።

ከዚህ ጥቅስ በግልጽ የምንረዳው መንፈስ ቅዱስ እንደ አጥማቂ እንጂ፤ እንደ ውሃ ከውስጡ ገብተው የሚጠመቁበት አለመሆኑን ነው።

በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅም እማራጭ የሌለውና አስፈላጊም ስለ መሆኑ ሊየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በሚከተለው ሁኔታ አስገንዝቧቸዋል፡- «ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፤ በኢየሩሳሌምም በይሁዳ ሁሉ በሰማርያም እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ» የሐዋርያት ሥራ 1:8። ይህ የሚያመለክተን በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅ ከላይ የሚመጣ ኃይልን እንደሚያቀዳጀንና ለክርስቶስም ምስክር ለመሆን እንደሚያበቃን ነው።

ከእነዚህ ከተዘረዘሩት አራት የጥምቀት ዓይነቶች ውስጥ በሁለተኛ ተራ ቁጥር የተጠቀሰው የመከራ ጥምቀት ከፍተኛ መንፈሳዊ ብቃትን የሚጠይቅ በመሆኑ አሁን በምንዝታተለው መሠረታዊ የኃይማኖት ትምህርት ውስጥ በጥልቀት እንነጋገርበትም። ስለሆነም ከዚህ በመቀጠል በቅድሚያ ስለ ዮሐንስ ጥምቀት፤ በሁለተኛ ደረጃ ስለ ክርስቲያኖቹ የውሃ ጥምቀትና፤ በሦስተኛ ደረጃም በመንፈስ ቅዱስ ስለ መጠመቅ በዝርዝር እናጠናል።

የዮሐንስ ጥምቀት ከክርስትና ጥምቀት የተለየ ስለመሆኑ

ምናልባትም በክርስትና ጥምቀትና በዮሐንስ ጥምቀት መካከል ያለውን ልዩነት በትክክል የሚረዱት ክርስቲያኖች ቁጥር እጅግ አናላ ሳይሆን አይቀርም። እነዚህም ይህን ችግር በማጤንና በዙጋኑን ክርስቲያኖች በቂ ግንዛቤ ለማስጨበጥ ሲባል፤ በሁለቱ ጥምቀቶች መካከል ያለውን ልዩነት ጎን ለጎን በማስፈር የሚያሳየንን የሐዋርያት ሥራ 19:1-5 በቅድሚያ እንጠቅሳለን፡- «አጳጉስም በቆሮንቶስ ሳለ ጳውሎስ በላይኛው አገር አልፎ ወደ ኤፌሶን መጣ አንዳንድ ደቀ መዛሙርቱንም አገኘ። ዛመናችሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁን አላቸው? እነርሱም አልተቀበልንም፤ መንፈስ ቅዱስ እንዳለ ለንኳ አልሰማንም አሉት። እኚህም በምን ተጠመቃችሁ? አላቸው እነርሱም በዮሐንስ ጥምቀት አሉት። ጳውሎስም፤ ዮሐንስ ከእርሱ በጊላ በሚመጣው በኢየሱስ ክርስቶስ ያምኑ በንድ ለሐዝብ እየተናገረ በንስሐ ጥምቀት አጠመቀ አላቸው። ይህንም በለሙ ጊዜ በጌታ በኢየሱስ ስም ተጠመቁ።»

ከዚህ የምንረዳው ጳውሎስ ኤፌሶን በደረሰበት ወቅት ራሳቸውን እንደ «ደቀ መዛሙርት» የሚቆጥሩ ለዎች እንዲጋጠሙት ነው። በእርግጥም ጳውሎስ ለዎቹ በተናገሩት አምኖ እርሱም ክርስቲያኖች ናቸው ሲል ገምቶ ነበር። ሆኖም አንዳንድ ጥያቄ ባቀረበላቸው ወቅት ከሰጡት ምላሽ የተረዳው የዮሐንስ መጥምቁ ደቀ መዛሙርት መሆናቸውን ብቻ ነው።

እነዚህ ሰዎች የዮሐንስን የንስሐ መልእክት አድምጠው በመቀበል ለኃጢአታቸው ሥርየት ለማግኘት ተጠምቀው ነበር። ከዚያ በተረፈ ግን ስለ ክርስቶስ መወለድና ሕይወት፤ ስለ ሞቱና ትንሣኤው የሚደበሰረውን የወንጌል መልእክት ካለ መስማታቸውም፤ በአዲስ ኪዳን በታዘዘው መሠረት ክርስቲያናዊ ጥምቀት አልተጠመቁም ነበር።

ሆኖም ጳውሎስ የወንጌልን የምሥራች ካበለራቸው በኋላ በትምህርቱ በማመን በአዲስ ኪዳን በታዘዘው መሠረት በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እንደገና ተጠመቁ።

፩

ይህ አጋጣሚ በተብራራ መልኩ የሚያሳየን፤ የዮሐንስ ጥምቀትና ክርስቲያናዊ ጥምቀት በመሠረታዊ ባህርያቸው የተለያዩ መሆናቸውን ነው። የዮሐንስ የጥምቀት አገልግሎት አክትሞ በወንጌል ጥምቀት በመተካቱ፤ ቀደም ሲል በዮሐንስ እጅ ተጠምቀው ለነበሩት ሁሉ፤ ዳግመኛ ክርስቲያናዊ ጥምቀትን መቀበል የግድ ያሻቸው ነበር።

የዮሐንስ ጥምቀት - ኃጢአትን መናዘዝና - ንስሐ መግባት

ማርቆስ 1:2-5 ላይ የዮሐንስን የአገልግሎት መልእክት ይዘትና፤ ከዚያም ጋር በማያያዝ ይፈጽመው የነበረውን የጥምቀት ባህርይ ጠቅለል ባለ መልኩ ያቀርባልናል። «እነሆ መንገድህን የሚጠርግ መልእክተኛዬን ዘፈትህ አልነሳሁ፤ የጌታን መንገድ እዘጋጁ ጥርጊያውንም አቅኑ እያለ በምድረ ዘዳ የሚጮህ ሰው ድምፅ ተብሎ በነቢዩ በኢሳይያስ እንደተገለፈ፤ የሐንስ በምድረ ዘዳ እያጠመቀ የንስሐንም ጥምቀት ስኃጢአት ሥርየት እየሰበከ መጣ። የይሁዳም አገር ሁሉ የኢየሩሳሌምም ሰዎች ሁሉ ወደ እርሱ ይመጡ ነበር፤ ኃጢአታቸውንም እየተናዘዙ በዮርዳኖስ ወንዝ ከእርሱ ይጠመቁ ነበር።»

ይህ የዮሐንስ መልእክትና አገልግሎት የእግዚአብሔር ጸጋ ያለበት በመሆኑ ሁለት ዓይነተኛ ተግባራትን የሚያሟላ ነበር። ዘመደመሪያ፤ የአስራኤል ሕዝብ ለብዙ ዘመናት በታላቅ ጉጉትና ናፍቆት የሚጠብቁትን የመሢሐን መምጫ መቃረብ በማብሰር ልባቸውን ለአዲስ ተስፋና ለብሩህ ዕድል አነሣቸው ነበር። በሁለተኛ ደረጃም ቀደም ሲል በሕግና በነቢያት በተነገረውና በኋላም በወንጌል እንደ ተገለጸው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ለተገኘው ደኅንነት መሸጋገሪያ በመሆን አገልግሏል።

ታዲያ እነዚህን ሁለት ታላላቅ ዓላማዎች ቢያሟላም ቅሉ የዮሐንስ አገልግሎት ዘመን አጭር ነበር። የሚታየውም ራሱን እንደ ቻለ ታሪካዊ ወቅት ሳይሆን እንደ መሸጋገሪያ ጊዜ ነው።

ዮሐንስ በመልእክቱና በአገልግሎቱ ውስጥ ትኩረት የሰጠው ለሁለት ነገሮች ሲሆን፤ አነርሎም አንደኛ ንስሐ፤ ሁለተኛ ለኃጢአት ሥራ ነብዜ ነበር።

እነዚህን ሁለት ጥያቄዎች የሚያሟሉ አስራኤላውያን ብቻ ነበሩ። በዮርዳኖስ ወንዝ በዮሐንስ እጅ በመጠመቅ፤ ከእንግዲህ ወደ ቀድሞው ብልሹ ምግባራቸው ላለመመለስ አዲስ ሕይወት መምራት የሚጀምሩት። በማርቆስ 1:4 ላይ የሚከተለው ተገልጿል። «የሐንስ በምድረ ዘዳ እያጠመቀ የንስሐንም ጥምቀት ለኃጢአት ሥርየት እየሰበከ መጣ።»

ይህ የሚያመለክተን የዮሐንስ ጥምቀት በንስሐና፤ በኃጢአት ሥርየት ላይ ያተኮረ ሲሆን ይህንንም በይበልጥ ግልጽ የሚያደርግልን ዮሐንስ ራሱ በማቴዎስ 3:11 ላይ የተናገረው ነው። «እኔስ ለንስሐ በውኃ እጠምቃችኋለሁ»

እንግዲህ የዮሐንስ ጥምቀት ለንስሐና፤ ለኃጢአት ሥርየት ነበር ማለት ነው። ሆኖም ከዚህ አባባል አንድ ነገር ግልጽ ሲሆን ይገባል። ምንም እንኳን ኃጢአታቸውን በመናዘዝ ንስሐ ለሚገቡት ሁሉ የዮሐንስ ጥምቀት አዲስ ሕይወትና ይቅርታን አንደሚያሳብሳቸው አሉ ባይባልም፤ ዳሩ ግን ዮሐንስ ወደ ዮርዳኖስ ወንዝ በመግታታል የሚመጡትን ሁሉ በመደዳ ያጠምቅ ነበር ማለት አይደለም። በተለይም ፈረሳውያንና ሰዳቃውያን በሚቀርቡበት ወቅት

አስተድሞ ኃጢአታቸውን በመናዘዝ የተሻለ ሕይወት በመምራት ላይ ስለ መሆናቸው ማስረጃ ይጠይቃቸው ነበር። ይህም በማቴዎስ 3:7-8 ላይ እንደሚከተለው ሲፍራል። «ዳሩ ግን ከፈረሳውያንና ከሰዳቃውያን ብዙዎች ወደ ጥምቀቱ ሲመጡ ባዩ ጊዜ፤ እንዲህ አላቸው። እናንተ የእፋኝት ልጆች፤ ከሚመጣው ቁጣ እንድትሸሹ ማን አመለከታችሁ? እንግዲህ ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አድርጉ» ይህ ጥቅስ ግልጽ የሚያደርግልን፤ ዮሐንስ ወደ እርሱ ለጥምቀት የሚመጡትን «በቅድሚያ በኃጢአት የተጨማለቀ ሕይወት ከመምራት ተቆጥባችሁ፤ ጤናማ ሕይወት ለመምራት መብቃችሁን ካረጋገጣችሁልኝ በኋላ ነው የማጠምቃችሁ» የሚል ጥያቄ የሚያቀርብላቸው መሆኑን ነው።

ከዚህ ከዮሐንስ ጥንቃቄ የምንረዳው «የንስሐንም ጥምቀት ለኃጢአት ሥርየት» የሚለው ተረጋግ በቅድሚያ የሚጠይቀው ግዴታ መኖሩን ነው። በመሆኑም ጥምቀት ማለት አንድ ሰው ከክፉ ምግባሩ ራሱን አጽድቶ መልካም ሕይወት መምራት ለመጀመሩ፤ ገሃዳዊ ማረጋገጫ ብቻ ነው ማለት ነው። ዘሉላ አነጋገር አንድ ሰው ውስጣዊ ሕይወቱን ለማጥፋቱ፤ በጥምቀት ሥርየት «ማግነትም» ይረጋገጥለታል ማለት ነው።

እዚህ ላይ ልብ ልንለው የሚገባ አንድ ነጥብ አለ። ይኸውም በውኃ «በመጠመቅ» እና በመንፈስ ቅዱስ «በመጠመቅ» መካከል ያለውን ልዩነት ነው። ይህን ፍሬ ሐሳብ እግረ መንገዳችንን ለማስታወስ ያህል አነሳነው

እንዲ፡ ወደ ፊት በዝርዝር የምንጋገርበት ይሆናል። ወደ የሐንስ ጥምቀት በመመለስ፤ የእርሱ ጥምቀት ሊያስገኝ የሚችለውን ውጤት በአጭሩ እናጠቃልላለን። የሐንስ በተናገረው መሠረት፤ ከጥምቀት በፊት ሰዎች ሊያሟሉት የሚገባውን ግዴታ እስከተወጡ፤ ያለ ጥርጥር በዚህ በምድራዊ ሕይወታቸው ጭምር ብሩህ ተስፋና ዕድል ይቀዳጃሉ። ሆኖም ይህን ጥያቄ እንድም ሰው ቢሆን ሙሉ በሙሉ ሊወጣው የሚችለው አይደለም። በመሆኑም ለጥምቀት ወደ የሐንስ የሚጎርፉት ሁሉ በዘልማድ ከየርዳናስ ወንዝ ተነክረው ይመሰሉ እንዲሁ ሰውስጣዊ ተሐድሶና ለመንፈሳዊ ብቃት የመድረሳቸው ነገር የመነመነ ነገር ነው። ያም ሆኖ ግን ደካማነታቸውን በመረዳት ከልባቸው የሚጸጸቱትን፤ በኃጢአት ላይ ድልን የሚያላብስ እንድ እስተማማኝ ዕድል ለመጠበቅ እዘጋጅቷቸዋል። ይኸውም ብቸኛው የደገነነት ዋስትና የሆነውን የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል እሜን ብለው እንዲቀበሉ አስችሏቸዋል።

የክርስትና ጥምቀት - ጽድቅን ሁሉ መፈጸም

በመቀጠል የምንሸጋገረው፤ ወቅታዊና ኃላፊ ከሆነው ከየሐንስ ጥምቀት፤ በሰቂታዊና ዘላለማዊ ወደ ሆነው ክርስቶስ ራሱ በወንጌል ውስጥ ወደ አዘዘው ክርስቲያናዊ ጥምቀት ነው። ለዚህ ክፍለ ትምህርታችንም መግቢያ እንዲሆን የምንጠቅሰው በማቴዎስ 3:13-17 ላይ የክርስቶስን ጥምቀት በማስመልከት የሰፈረውን ነው። « ያን ጊዜ ኢየሱስ በየሐንስ ሲጠመቅ ከነሊላ ወደ ዮርዳኖስ መጣ። የሐንስ ግን እኔ በእንተ ልጠመቅ ያስፈልገኛል አንተም ወደ እኔ ትመጣለህ? ብሎ ይከስከሰው ነበር። ኢየሱስም መልሶ፡- አሁን ፍቅድልኝ እንዲህ ጽድቅን ሁሉ መፈጸም ይገባልና አለው። ያንጊዜ ፈቀደለት። ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃ ወጣ፤ እነሆም፤ ሰማያት ተከፈቱ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ሲወርድ በእርሱላይም ሲመጣ አየ፤ እነሆም ድምፅ ከሰማያት መጥቶ በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ። »

ከዚህ ጥቅስ ውስጥ ልብ ልገላቸው የሚገቡን ፍሬ ነገሮች የሚከተሉት ናቸው። በቅድሚያ፤ ምንም እንኳን ኢየሱስ በየሐንስ መጥምቁ እጅ የተጠመቀ ቢሆንም እንደ ሌሎች ሁሉ እርሱም ተመሳሳይ ቅድመ ሁኔታዎችን እንዲያሟላ አልተጠየቀም ነበር። ቀደም ሲል እንደ ጠቀስነው የሐንስ የሚያጠምቃቸውን ሰዎች ንስሐ ስለ መግባታቸውና፤ ኃጢአታቸውን ስለ መናዘዛቸው ጥያቄ ያቀርብላቸው ነበር።

ሆኖም ግን ኢየሱስ ሊናዘዝ የሚገባው እንዳችን ኃጢአት ባለ መሥራቱ፤ ንስሐም መግባት አያሻውም ነበር። በመሆኑም እንደ ሌሎች እስራኤላውያን እርሱም በየሐንስ እጅ መጠመቁ ባሳስፈለገም ነበር።

የሐንስም ቢሆን ይህን ሐቅ በቅድሚያ በመረዳቱ ነበር በዚህ በማቴዎስ 3:14 ላይ፡- «እኔ በእንተ ልጠመቅ ያስፈልገኛል አንተም ወደ እኔ ትመጣለህ?» ሲል በተገላቢጦሽ መጠየቁ። ሆኖም ግን ኢየሱስ የሚከተለውን መልስ ሰጠው፡- «አሁን ፍቅድልኝ እንዲህ ጽድቅን ሁሉ መፈጸም ይገባልና»

ከዚህ ከኢየሱስ መልስ ሁለት ፍሬ ነገሮችን እናጠናል። ይኸውም ኢየሱስ የተጠመቀበትን ምክንያትና እንደዚሁም የክርስትና ጥምቀት ወቅታዊ ከሆነው ከየሐንስ ጥምቀት በምን መንገድ የተለየ መሆኑን ነው። ኢየሱስ በየሐንስ እጅ መጠመቁ እንደ ሌሎች ሁሉ የሠራው ኃጢአት ኖሮ ለዚያ ንስሐ ለመቀበል ሲል አልነበረም። ይልቁኑ በተቃራኒው፤ ኢየሱስ ራሱ እንደገለጸው መጠመቁ፤ «ጽድቅን ሁሉ ለመፈጸም» ሲል ነበር።

በዚህም ሆነ፤ በሌሎች አድራጎቶቹ ሁሉ ኢየሱስ ለእኛ ሲል መልካም ምግባራትን በእርያነት እየፈጸመ ነበር። እርሱ በየሐንስ እጅ እንደ ተጠመቀ ሁሉ፤ ክርስቲያን አማኞችም የእርሱን ፈሰግ በመከተል መጠመቅ እንደሚያሻቸው መሠረት መጣሉ ነበር።

ይህንን አባባል በተሟላ መልኩ ግልጽ የሚያደርግልን 1ኛ ጴጥሮስ 2:21-22 ነው። «የተጠራችሁለት ለዚህ ነውና፤ ክርስቶስ ደግሞ ፍሰጋውን እንድትከተሉ ምሳሌ ትቶላችሁ ስለ አናንተ መስራን ተቀብሎአልና። እርሱም ኃጢአት እላደረገም፤ ተንኮልም በእኔ አልተገኘም...»

ይህ ጥቅስ ቀደም ሲል የተናገርነው ትክክል መሆኑን ያረጋግጥልናል። ክርስቶስ በየሐንስ እጅ መጠመቁ የኃጢአት ሥርዐትን በመሻት ስንስሐ ሲል አይደለም። ምክንያቱም ጴጥሮስ እንደገለጸው «... ኃጢአት እላደረገም፤ ተንኮልም በእኔ አልተገኘበትም ...» ሆኖም ያን ሥርዓት መፈጸሙ እኛም በእርሱ እግር በመተካት ተመሳሳይ ድርጊት እንድንፈጽም ሲል ነው።

ይህን ዘንጊናችን በመያዝ፤ እስቲ ክርስቶስ ራሱ ለምን ለመጠመቅ እንደ ፈለገ የገለጸበትን ምክንያት ከማቴዎስ 3:15 በመውሰድ በድጋሚ እንመርምረው፡- «... እንግዲህ ጽድቅን ሁሉ መፈጸም ይገባልና...»

የዚህን አባባል ይዘት በጥልቅ ለመረዳት ከሦስት ቦታ ልንከፍለው ይገባል። ይኸውም «እንግዲህ»፤ « ጽድቅን ሁሉ መፈጸም»፤ «ይገባልና» በሚሉት ክፍሎች ይሆናል። በቅድሚያ «እንግዲህ» የሚለውን ቃል እንውሰድ። ኢየሱስ «እንግዲህ» ሲል ከአሁን በኋላ ለጥምቀት በምትነሣሡበት ወቅት የእኔን እርእያና ፈላጊ ተከተሉ ማሰቱ ነው። ኢየሱስ ጥምቀትን የተቀበለው እራስ ልጅ ሆኖ ወይም በሕጻንነት ዕድሜው አይደለም። በሁከት 2:22 የተዘገበውም፤ ኢየሱስ ሕጻን በነበረበት ወቅት ወላጆቹ «በጌታ ፊት ሊያቆሙት» ወደ ኢየሩሳሌም እንደ ወሰዱት ነው። በዚህ አጋጣሚ፤ የጥምቀት ነገር ጨርሶ አልተነሳም። ኢየሱስ ሙሉ ሰው በመሆን

የሚሠራውን ለምንና ለማን እንደሆነ እስከሚያውቅ ድረስ እልተጠመቀም ነበር።

አሁንም የጥምቀቱን ሥነ ሥርዓት ሂደት በማስመልከት የተዘገበ ሌላ ጥቅስ በማቴዎስ 3:16 ላይ እናገኛለን፡- «ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ዘውኃ ወጣ።» ይህ ደግሞ የሚያንጸባርቀው ኢየሱስ በቅድሚያ ወደ ውኃው ውስጥ እንደገባና ከዚያ በኋላ መውጣቱን ነው። ከዚህም የምንረዳው ጥምቀት ማለት ኢየሱስ እንዳደረገው መላ ሰውነትን ከውኃ ውስጥ መክተት፤ መንከር መሆኑን ነው።

§

ከዚህ በመቀጠል ደግሞ ኢየሱስ ለምን መጠመቅ እንደሚያሻው በሁለተኛ ደረጃ ወደ ለጠው ምክንያት እንሸጋገር። ኢየሱስ ጥምቀትን መቀበል «ጽድቅን ሁሉ መፈጸም» ከሚጠይቃቸው ምግባራት አንዱ መሆኑን በማየጠራጥር ሁኔታ ገልጾልናል። ይህም ከእስራኤላውያን አያሌ ባህላዊ ወጎች ወይም በሙሴ ከተደነገጉት ሕጎች አንዱ ሳይሆን፤ በቀጥታ ከእግዚአብሔር የታዘዘ እንደ መሆኑ ማንኛውም ክርስቲያን ሊያሟላው የሚገባ ግዴታ ነው። «ጽድቅን ሁሉ መፈጸም» የሚለው ሐረግ እንዲያን ኢየሱስ ክርስቶስን ብቻ በማስመልከት የተነገረ ሳይሆን ማንኛችንንም ምእመናን የሚያቅፍ ነው።

በመጨረሻው፤ «ይገባናልና» የሚለው ማሠሪያ አንቀጽ በማያወላውል መልኩ፤ ራሳችንን ለሰማያዊው አባታችን ትዕዛዝ ማስገዛት እንዳለብን የሚያስገነዝብን ነው። በመሆኑም ጥምቀትን እንደ «ጽድቅ» ሥራ እካል በመውሰድ ሁላችንም ልናሟላው የሚገባ ግዴታ ሊሆን፤ ይህን የምንፈጽመው ግን፤ እንደ ዮሐንስ ጥምቀት ውሱን ለሆነ፤ ለንስሐና ለኃጢአት ሥርየት ብቻ ሳይሆን ከፍ፤ ላለና የክርስቶስን ክብር ለመጋራት እንዲያስችለን ነው። ይህ በእግዚአብሔር አብ የተነደፈልን ዕቅድ ስለሆነ በግድ ልናሟላው ይገባል። የእምነታችንን ማረጋገጫ እካል ስለ መሆኑም በሮሜ 5:1 ላይ የሰፈረው የሚከተለው ጥቅስ ያሳያል፡- «እንግዲህ በእምነት ከጸደቅ በእግዚአብሔር ዘንድ በኋላችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሰላምን እንያገዝ።» እውነተኛ ክርስቲያኖች ኃጢአታቸውን በመናዘዝና ንስሐ በመግባት ብቻ እይወሰኑም። የክርስቶስን ፈለግ በመከተልም ብቻ እይገቱም። ከእነዚህም በላይ፤ ክርስቶስ ለሰው ልጅ ኃጢአት የመሥዋዕትነት ሞት በመቀበሉ፤ ሞትንም ድል እድርጎ በመነሳቱ የምናሰ፡፡ ይህም የ«ጽድቅ» ሥራቸውን የተሟላ ያደርገዋል።

ለማጠቃለልም የክርስትና ጥምቀት አንድ ሰው በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ደኅንነት ማግኘቱን ማመኑን የሚያረጋግጥበት ገሃዳዊ ወይም ውጪያዊ ማስረጃ ወይም ምስክሩ ነው።

19

ለክርስትና ጥምቀት ሊሟሉ የሚገቡ ሁኔታዎች

ከዚህ በመቀጠል፤ ማናቸውም የክርስትናን ጥምቀት ለመጠመቅ የሚፈልግ ሰው ሊያሟላቸው የሚገቡ ግዴታዎችን በቅደም ተከተላቸው እንቃኛለን።

ንስሐ መግባት

ይህ የመጀመሪያው ግዴታ በሐዋርያት ሥራ 2:37-38 ላይ በግልጽ የሰፈረ ሲሆን፤ ጴጥሮስ በዕለተ ጴጥሮስጤ ለእስራኤላውያን ካካፈለው ትምህርት በከፊል የተጠቀሰ ነው፡- «ይህንም በሰሙ ጊዜ ልባቸው ተነካ፤ ጴጥሮስንና ሌሎችንም ሐዋርያት፡- ወንድሞች ሆይ ምን እናድርግ? አሉላቸው ጴጥሮስም ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ፤ የመንፈስ ቅዱስምን ስጦታ ትቀበላላችሁ።»

እንደተመለከትነው ሰሐዋርያቱ «ምን እናድርግ?» የሚል ጥያቄ በቀረበላቸው ወቅት፤ ጴጥሮስ ሁሉንም በመወከል በሰጠው መልስ ውስጥ ሁለት ትእዛዛትን አስፍሯል። ይኸውም መጀመሪያ፤ ንስሐ እንዲገቡ ሲሆን በመቀጠል ደግሞ እንዲጠመቁ ነው።

ንስሐን በማስመልከት በክፍል 2 በዝርዝር ተነጋግረናል። ለማስታወስም፤ ንስሐ አንድ ኃጢአተኛ በደሉን በመዘርዘር እግዚአብሔርን ይቅርታ የሚጠይቅበት ሂደት ነው። ኋላም ንስሐ ከጥምቀት መቅደም ይኖርበታል። ጥምቀት በንስሐ አማካይነት ለሚገኘው ውስጣዊ የተሃድሶና ሰው ማረጋገጫው ወይም ማስተማሪያው ውጫዊ ማሳተም ነው።

እምነት

ከጥምቀት በፊት ንስሐ ቀጥሎ ደግሞ በሁለተኛ ደረጃ መከተል ያለበት እምነት ሲሆን፤ ይህንንም በማስመልከት ክርስቶስ ራሱ በማርቆስ 16:15-16 ላይ የሚከተለውን ሰሐዋርያቱ አዘዟል፡- «ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ፤ ወንጌልንም ለፍጥረት ሁሉ ሰበኩ። ያመነ የተጠመቀም ይድናል፤ ያላመነ ግን ይፈረድበታል።»

በዚህ መመሪያው ክርስቶስ ወንጌሉ በማንኛውም ሥፍራ እንዲሰበክ ያዘዘ ሲሆን፤ ትምህርቱን ተቀብለው ለመዳን የሚሹት ሁሉ ግን በቅድሚያ ማመንና ቀጥሎም መጠመቅ እንዳለባቸው ነው ያስገነዘበው።

የፊልጵስቶስ የእሥር ቤት ጠባቂ ለዚህ ምላሌያችን ይሆናል። (ሐዋርያት ሥራ 16:25-34) በመንፈቀ ሌሊት ጳውሎስና ሲላስ ሲጸልዩ ለጸሎታቸው ምላሽ ይሆን ዘንድ የእሥር ቤቱ በተፃምራት ተነዋወጠ፤ በሮቹም ሁሉ ተከፈቱ። የእሥር ቤቱ ጠባቂም አንድም እስረኛ ቢያመልጥ በሕይወቱ መልስ መስጠት እንዳለበት ስለሚያውቅ፤ ራሱን ለመግደል ተዘጋጀ። ነገር ግን ጳውሎስ «ሁላችን በዚህ አለንና በራሱ ክፉ ነገር አታድርግ» ብሎ ከሰከለው።

ጥልቅ በሆነ የልብ መመለስ የእሥር ቤቱ ጠባቂ «ጌቶቹ ሆይ፤ እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል?» አላቸው። ጳውሎስና ሲላስም «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ አመን እንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ» አሉት።

ከዚህ በኋላ ጳውሎስና ሲላስ የወንጌልን መልእክት በሙሉ ለቤተሰቦቹ ነገሩአቸው። በዚህ ወቅት ለጥምቀት ስለሚያስፈልገው ቅድመ ሁኔታ ማስተማራቸው የታወቀ ነው። ለቀረበላቸው የወንጌል መልእክት ምላሽ በመስጠታቸው ቤተሰቦቹ በሙሉ ወዲያውኑ ተጠመቁ። እስከሚነጋ ድረስ እንኳ አልጠበቁም።

የእሥር ቤቱ ጠባቂና የቤተሰቡ ምላሽ በአዲስ ኪዳን ውስጥ መደበኛው አካሄድ ነው። ጥምቀት ዘላፋጣኝ መደረግ ያለበት ነው ነገር ግን ሁል ጊዜም እምነትን ይከተላል።

ስለዚህ ንስሐና እምነት፤ በዕብራውያን 6:1-2 ላይ ለተዘረዘሩት የኃይማኖት ትምህርቶች መሠረት ናቸው። ይኸውም ከንስሐ በኋላ እምነት፤ ከእምነት በኋላም በሦስተኛ ደረጃ ጥምቀት በቅደም ተከተል መከታተል እንዳለባቸው ነው።

ንጹሕ ንሊና

ለጥምቀት የሚያስፈልገው ሌላው ተቀዳሚ ግዴታ በ1ኛ ጴጥሮስ 3:21 የተገለጸው ዓይነት ነው። በዚህ ጥቅስ ውስጥ ጴጥሮስ የክርስትናን ጥምቀት ከኖላ መርከብ ጋር ሲያወዳድረው እናያለን። ኖላና ልጆቹ ከእግዚአብሔር ቁጣ የጸነቱ በመርከቧ በመጠለል መሆኑን ጴጥሮስ ያወሳና ከጥምቀት ጋር በሚከተለው ሁኔታ ያነጻጽረዋል፡- «ይህም ውኃ ደግሞ ማለት ጥምቀት ምሳሌው ሆኖ አሁን ያድነናል። የሰውነትን እድፍ ማስወገድ አይደለም ለእግዚአብሔር የበጎ ንሊና ልመና ነው እንጂ። ይህም በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ነው።»

ጴጥሮስ በዚህ አባባሉ በቅድሚያ ግልጽ የሚያደርግልን፤ የክርስትና እምነት ጥምቀት ቆሻሻን ለማስወገድ ሲባል ከውኃ ውስጥ የሚዘፈቁበት ወይም ለመዝናኛት ተብሎ የገላ መታጠቢያውና በየገንዳው የሚዝናኑበት ዓይነት አለመሆኑን ነው። ጴጥሮስ እንደሚያስገነዝበው ለክርስትና እምነት ወሳኙ ንጽሕናና፤ እግዚአብሔርን በመልካም ንሊና መቅረብ ናቸው። ይህም የተሟላ አቋም የሚኖረው በክርስቶስ ትንሣኤ ባለ ማወላወል የማመን ጽናት ሲታከልበት ነው።

እንደ ለክርስትና ጥምቀት የተዘጋጀ ሰው ለሚከተሉት ጥያቄዎች በእግዚአብሔር ፊት ትክክለኛ መልስ መስጠት መቻል አለበት። በቅድሚያ ንስሐ ስለ መቀበል አለመቀበሉ፤ ሁለተኛ በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ስለ ማመን አለ ማመን፤ ሦስተኛ በመጠመቁ ውጫዊ የመታዘዝ ተግባርን በማከናወኑ በእግዚአብሔር ቃል የተገባውን የደኅንነት ዋስትና እግዚአብሔር የሰጠው ስለ መሆኑና እለ መሆኑ። ለእነዚህ ጥያቄዎች በንጹሕ ልቦናና በመልካም ንሊና በመመራት ትክክለኛውን መልስ እስከ ስጠ፤ ያ ሰው ደኅንነትን ተቀዳጅቷል ማለት ነው።

ደቀ መዝሙርነት

ለጥምቀት አስፈላጊ ከሆኑትና ካየናቸው ሦስት ግዴታዎች፤ ማለትም ንስሐ፤ እምነትና፤ መልካም ኅሊና በተጨማሪም ሌላ አራተኛ ግዴታ እንደሚጠበቅብን በማቲዎስ 28:19-20 ላይ ለቆሯል። ይኸውም ክርስቶስ ደቀ መዝሙርቱን ወንጌልን በመላው ዓለም እንዲያስፋፋ ያዘዘበት ነው። «እንግዲህ ሂዱና ሕሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዘኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀመዝሙርት አድርጓቸው።»

በዚህ መልኩ ለናይ፤ ጥምቀት አሁንም ከደቀ መዝሙርነት እንደሚቀድም ነው። የወንጌልን ትዕዛዝ፤ ንስሐ በመቀበል በእምነትና፤ በመልካም ኅሊና ከመፈጸም ቀጥሎ የሚከተለው ኃላፊነት ደቀ መዝሙርነትን ነው። ይኸውም የአንድ አማኝ መጠመቅ በአደባባይ የክርስቶስ ደቀ መዝሙር ስለመሆኑ የመመለከር ድርጊትን የሚያመለክት ነው።

ከዚህ የአደባባይ የውላኔ ድርጊት በኋላ፤ የተጠመቁ ሁሉ ተከታታይ፤ ጠንካራ ኃላፊነት የሚሰማቸውና እምነታቸውን የሚያውቁ እውነተኛ ደቀመዝሙርት የሚያደርጋቸው ትምህርት ሊሰጣቸው ይገባል።

በመቀጠልም አንድ ሰው ይጠመቅ ዘንድ ሊፈጽማቸው የሚገባውን ቅድመ ዝግጅቶች እንደገና እንክልላለን። ይህን መሰሉ ለጥምቀት የታጩ ሰው ከሁሉም በፊት ወንጌልን በማንበብ የሚፈጽመው ክንዋኔ (ጥምቀቱ) ምን መልእክት እንዳለው ይረዳል። እስከ አሁን ድረስ ስለ ፈጸማቸው ኃጢአቶች ራሱን ሚዛን ውለጥ በማስገባት ይገመግማል። ከዚያም ላጠፋው ጥፋት ሁሉ ንስሐ ይቀበላል። ይህን ካጠናቀቀ በኋላም አያሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ስለ ማመኑ በይፋ ያውጃል። ሌላው የሚጠበቅበት ግዴታም፤ ደኅንነትን ለማግኘት የሚያስችሉትን ምግባራት ሁሉ በትክክል ለመፈጸሙ እርግጠኛ በመሆን እግዚአብሔርን በመልካም ኅሊና ይቀርባል። በመጨረሻም ራሱን የክርስቶስ ደቀ መዝሙር ያደርጋል። እንግዲህ በአዲስ ኪዳን ትዕዛዝ መሠረት ለጥምቀት የተነሳሳውን ሰው በቅድሚያ የሚላቸው ዘንድ ከላይ የተዘረዘሩት አራት ኃላፊነቶች ይጠብቁታል ማለት ነው። ይህን ግዴታ በትክክል ያልተወጣው ግን፤ ሊጠመቅ አይገባም።

ስለ ሕጻናት ጥምቀት

ለጥምቀት የሚያስፈልጉትን አራት ቅድመ ዝግጅቶች ላጤነ ሰው፤ ያለ ጥርጥር የሕብረተሰቡ አንድ ክፍል ለጥምቀት እንደሚይዝ ከመቅጸበት ለመደምደም ይችላል። ይህም ሕጻናትን ማለት ነው። በተፈጥሮው ለጋ

በመሆኑ አንድ ሕጻን ስለ ንስሐ የሚያውቀው አይኖረውም፤ ወይም የንስሐን ይዘት ከበላዮቹ በመጠየቅና በመረዳት የሚደርስበት አይሆንም። በተመሳሳይ ሁኔታም የአምነት ደረጃው፤ እግዚአብሔርን በመልካም ኅሊና የመቅረብ ብቃቱና፤ ደቀ መዝሙር ለመሆን ያለው ችሎታና ፍላጎት ውሱን ነው። በመሆኑም ሊጠመቅ አይገባውም ማለት ነው።

እርግጥ ከአዲስ ኪዳን ውስጥ አንዳንድ ጥቅሶች በመውሰድ መላው ቤተሰባቸውም ጥምቀትን እንደተቀበለ የሚነገርላቸውን ምዕመናን በምሳሌነት በመጥቀስ፤ ሕጻናት የማይጠመቁበት ምክንያት የለም ሊሉ የሚከራከሩ ወገኖች ሊያጋጥሙን ይችላሉ። ይህን መሰሉ ጥያቄ እጅግ አወዛጋቢና አጠያያቂ በመሆኑ ጠለት ብለን ልናጤነው ይገባል።

ይህን በመሰለ ክርክር ላይ፤ ሁልጊዜም ቢሆን በምሳሌነት የሚጠቀሱት፤ በሐዋርያት ሥራ 10 ላይ የምናገኘው የቆርኔሌዎስ ቤተሰብና እንደዚሁም በምዕራፍ 16 ላይ የተጠቀሰው፤ የፊልጵስዮስ ወህኒ ቤት ጠባቂ ቤተሰብ ናቸው።

እስቲ በቅድሚያ ስለ ቆርኔሌዎስ ቤተሰብ በአጭሩ እንመልከት። በሐዋርያት ሥራ 10:2 ላይ ስለ ቆርኔሌዎስ፤ «አርሱም ከቤተሰቦቹ ሁሉ እግዚአብሔርን የሚያመልክና የሚፈራ ለሕዝብም እጅግ ምጽዋት የሚያደርግ ወደ እግዚአብሔርም ሁልጊዜ የሚጸልይ ነበር» የሚል ጠንካራ ጎን ሠፍሮ እናገኛለን። ከዚህ ገለጻ የምንረዳው ደግሞ አድናቆቱ ለቆርኔሌዎስ ብቻ ሳይሆን እንደሱ ፈረሃ-እግዚአብሔር አድርቦት ለነበረው መላው ቤተሰቡ መሆኑን ነው። ሆኖም በዚህ ምዕራፍ ቁጥር 33 ላይ ቆርኔሌዎስ የሚከተለውን መግለጫ ለጴጥሮስ ሊያቀርብለት እናያለን። «እንግዲህ አንተ እግዚአብሔር ዘንድ የታዘዘኸውን እንደገና እኛ ሁላችን እሁን በእግዚአብሔር ፊት አለን።» ከዚህ ጥቅስ የምንረዳው በአጭሩ የቆርኔሌዎስ ቤተሰብ የተባሉት ሁሉ የእግዚአብሔርን መልእክት ለመረዳት የሚችሉ መሆናቸውን ነው። እንደገናም በዚህ ምዕራፍ ቁጥር 44-46 ላይ የሚከተለውን ምንባብ እናገኛለን። «ጴጥሮስ ይህን ነገር ሲናገር ቃሉን በሰሙት ሁሉ ላይ መንፈስ ቅዱስ ወረደ፤ ከጴጥሮስም ጋር የመጡት ሁሉ ከተገረዙት ወገን የሆኑ ምዕመናን በሕሕዛብ ላይ ደግሞ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ስለ ፈሰሰ ተገረሙ፤ በልሳኖች ሲናገሩ እግዚአብሔርንም ሲያከብሩ ስምተዎቻቸዋልና።»

አሁንም ከዚህ ጥቅስ የምናጤነው የቆርኔሌዎስ ቤተሰብ አባላት በሙሉ፤ የጴጥሮስን ትምህርት ማዳመጥ ብቻ ሳይሆን፤ የመንፈስ ቅዱስን መፍለስ ሊቀበሉ የሚችሉና ብሎም በልሳናት ለመናገር የቻሉ መሆናቸውን ነው። እንዲያውም ለጥምቀት ብቁ ያደረጋቸው ይህን መሰሉ ብቃታቸው መሆኑን በማስመልከት ነበር ጴጥሮስ እንደሚከተለው የተናገረው። «በዚያን ጊዜ ጴጥሮስ መልሱ። እነዚህ እንደ እኛ ደግሞ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ እንዲይጠመቁ ውጋን ይከለክላቸው ዘንድ የሚችል ማነው።»

ይህን በተመለከተ መጥቀስ የሚገባን ሌላ ፍሬ ነገር፤ ጴጥሮስ ወደ ቆርኔሌዎስ ቤት በሄደ ጊዜ ስላጋጠመው ሁኔታ፤ ለሐዋርያት ያደረገው ገለጻ ነው፡- «...እነዚህም ስድስቱ ወንድሞች ደግሞ ከእኔ ጋር መጡ፤ ወደዚያ ሰውም ቤት ገባች፡፡ እርሱም መልእክ በቤቱ ቆሞ እንዳየና፡- ወደ ኢየሱስ ሰዎች ልከህ ጴጥሮስ የተባለውን ሰምዖንን አስመጣ፤ እርሱም እንተና የቤትህ ሰዎች ሁሉ የምትድነብትን ነገር ይነግርሃል እንዳለው ነገረን፡፡» የሐዋርያት ሥራ 11:12-14

ይህ ጥቅስ በማያሻማ መልኩ አንድ ነገር ግልጽ ያደርግልናል፡፡ ይኸውም የቆርኔሌዎስ ቤተሰቦች የጴጥሮስን ንግግር ማዳመጥ ብቻ ሳይሆን የመረዳትም ችሎታ ያላቸው መሆኑን ነው፡፡

በአጭሩ ከላይ ካሰራርናቸው ጥቅሶች በመነሣት ከሚከተለው መደምደሚያ ላይ እንደርሳለን፡፡ ይኸውም የቆርኔሌዎስ ቤተሰቦች በሙሉ ፈረሃ እግዚአብሔር ያደረገባቸው የጴጥሮስን ትምህርት ለመረዳት እእምሮ እንዳላቸው፤ መንፈስ ቅዱስን በመቀበል በልሳናት ለመናገር ስለ መቻላቸውና፤ ከዚህም የተነሣ

ሁሉም ደኅንነትን ለመቀዳጀት መብቃታቸውን ነው፡፡ ይህን ማለት ደግሞ ሁሉም የቤተሰቡ አባላት የአዲስ ኪዳንን ቅድመ ሁኔታዎች በማሟላት ለጥምቀት የበቁ ነበሩ ማለት ነው፡፡ ማለትም ሕጻናት ሳይሆኑ ነፍስ ያወቁ ነበሩ ማለት ነው፡፡

በመቀጠል ደግሞ ወደ የሐዋርያት ሥራ 16 በመሸጋገር መላ ቤተሰቡ ስለተጠመቀው ሌላ ግለሰብ እንመልከት፡፡ ይህ ሰው የፊልጶስቴስ ወገኒ ቤት ጠባቂ ሲሆን፤ እርሱም በደረሰው የመሬት መንቀጥቀጥ ሳቢያ የወገኑ ቤቱ በር ተከፍቶ ለሁሉም እስረኞች የማምለጥ ዕድል በማጋጠሙ ከታላቅ ድንጋጤ ላይ ወድቆ ነበር፡፡ በወገኒ ቤቱ ውስጥ ደግሞ ጳውሎስና ሌላስ ታስረው ስለ ነበረ፤ የወገኒ ቤቱን በተእምር መንቀጥቀጥ ያጤነው ጠባቂ ምክንያቶቹ እነርሱ እንደሆኑ በመረዳት የደኅንነትን መንገድ እንዲያሳዩት ይሰምናቸዋል፡፡ ከዚህም በመቀጠል የእነርሱንም ሆነ የመላው ቤተሰቡን በእነ ጳውሎስ እጅ መጠመቅ አስመልክቶ በሐዋርያት ሥራ 16:29-34 ላይ የሚከተለው ተዘግቧል፡- «መብራትም ለምኖ ወደ ውስጥ ሮጠ፤ እየተንቀጠቀጠም ከጳውሎስና ከሌላስ ፊት ተደፋ ወደ ውጪም እውጥቶ ጌቶች ሆይ እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል? አላቸው፡፡ እነርሱም በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተ ሰዎችህም ትድናላችሁ አሉት፡፡ ለእነርሱና በቤቱም ላሉት ሁሉ የእግዚአብሔርን ቃል ተናገሩአቸው፡፡ በሌሊትም ዘዚያች ሰዓት ወስዶ ቀለላቸውን አጠባላቸው፤ ያን ጊዜውንም እርሱ ከቤተ ሰዎቹ ሁሉ ጋር ተጠመቀ፤ ወደ ቤቱም እውጥቶ ማዕድ አቀረባቸው፤ በእግዚአብሔርም ሰላመን ከቤተ ሰዎቹ ሁሉ ጋር ሐሄት አደረገ፡፡»

ይህንንም ጥቅስ ቢሆን በእርጋታ ስናጤነው ሦስት አሌ የማይባሉ ሐቆች ይከስቱልናል፡፡ በተለይ በቁጥር 32 ላይ «ለእርሱና በቤቱም ላሉት ሁሉ የእግዚአብሔርን ቃል ተናገሩአቸው» የሚል የሰፈረ ሲሆን በመቀጠልም በቁጥር 33 ላይ «እርሱ ከቤተ ሰዎቹ ሁሉ ጋር ተጠመቀ» የሚል እናገኛለን፡፡ በመጨረሻም በቁጥር 34 ላይ « በእግዚአብሔርም ሰላመን ከቤተ ሰዎቹ ሁሉ ጋር ሐሄት አደረገ» ተብሎ ተገልጿል፡፡

ከዚህ ሁሉ የምንረዳው፤ የወገኒ ጠባቂው ቤተሰቦች እንዳሉ መጠመቃቸውን ብቻ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርንም ቃል በመስማት መካፈላቸውን ጭምር ነው፡፡ ስለዚህ ከዚህ መሰሉ በቆርኔሌዎስም ሆነ በወሃኒ ጠባቂው ቤተ ሰቦች ተብለው ከተጠቀሱት መካከል ሕጻናት ነበሩበት ብሎ ማመን ቀርቶ መገመቱም ይከብዳል፡፡

መሠረታዊ ትምህርቶች

ምንም እንኳን ምዕመናንን ከመጠመቃቸው በፊት፤ በጥምቀት ላይ ያተኮሩ ትምህርቶችን ማስተማሩ ተገቢ ቢሆንም፤ በአንዳንድ የሚሲዮን ድርጅቶች ሲፈጸም እንደሚስተዋለው ዝርዝር ወደ ሆኑት ጉዳዮች መግባቱ የሚደገፍ እይደለም፡፡ እርግጥ «ይህን ስምን ታደርጋላችሁ?» ሲባል የሚያቀርቡት መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነ የመከራከሪያ ጥቅስ አላቸው፡፡ ይኸውም በማቴዎስ 28:19-20 ላይ የሚገኘውን የክርስቶስ ቃል ነው፡፡ «እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በእብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው ደቀመዛሙርት እድርጓቸው...»

ይህን በተመለከተ በበኩላችን የምናነሳው ጥያቄ፤ ለምዕመናኑ ስምን የኃይማኖት ትምህርት ተሰጣቸው? በማለት ሳይሆን ዳሩ ግን ለትምህርቱ ገደብ ሊደረግለት ይገባል የሚል ነው፡፡ በወራት ብቻ ሳይሆን በዓመታትም ላይገታ የሚችል የትምህርት ፕሮግራም ሊካሄድ ይችላል፡፡ ሆኖም ይህን መሰሉ ትምህርት መካሄድ ያለበት የሰዎች የእውቀት ደረጃ እየተገመገመ ደረጃ ዘደረጃ እንጂ ማንበብና መጻፍ የማይችሉትን ምዕመናን በረቀቀ የሥነ መለኮት ትምህርት ግራ ማጋባቱ ከጥቅሙ ይልቅ ጉዳቱ ያመዝናል፡፡

ለምሳሌ በሐዋርያት ሥራ 2:41 ላይ የሚከተለው ተዘግቦ እናገኛለን፡- «ቃሉንም የተቀበሉ (ጴጥሮስ የተናገረውን የእግዚአብሔር ቃል ማለት ነው) ተጠመቁ፤ በዚያም ቀን ሦስት ሺህ የሚያሕል ነፍስ ተጨመሩ፡፡» እነዚህ በሺህ የተቆጠሩት ሕዝቦች ከጥቂት ሰዓታት በፊት በክርስቶስ የማያምኑ ከመሆንም አልፈው ቀንደኛ ጠላቶችና መሢሕነቱን የሚጸረሩ ነበሩ፡፡ ሆኖም በአጭር ጊዜ ውስጥ የጴጥሮስን መልእክት ሰምተው በማመን ጥምቀትን ለመቀበል በቅተዋል፡፡ ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ድርጊት መፈጸሙን እሁንም በዚሁ በሐዋርያት ሥራ 8:12 ላይ ተዘግቦ እናገኛለን፡፡ ይኸውም ፊሊጶስ ወደ ስማርያ ከተማ በወረደበት ወቅት የተፈጸመ ነው፡- «ነገር ግን ስለ እግዚአብሔር

መንግሥትና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ስም እየሰበከላቸው ፊሊጶስን ባመኑት ጊዜ ወንዶችም ሴቶችም ተጠመቁ።»

እንደ አገላለጹ ይህ ድርጊት ቅጽበታዊ እንጂ ወራት ወይም ሳምንታት የፈጀ አይመስልም። እንዲያውም በተወሰኑ ሰዓታት ውስጥ እንደ ተፈጸመ ነው ለመገመት የምንችለው። ፊሊጶስ ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባም ያጠመቀው ከዚህ ተመሳሳይ በሆነ መልኩ ነው። የሐዋርያት ሥራ 8:36-39።

ወደ ሐዋርያው ጳውሎስ ታጂክ በምናተኩርበትም ወቅት ቀድሞ ሳውል የነበረው ጳውሎስ፣ ክርስቶስን የመቀበሉም ሆነ የመጠመቁ ሁኔታ ባልተለየ መልኩ መሆኑን እንረዳለን። እስከ ይህንን የሚያብራሩልንን የሚከተሉትን ሁለት ጥቅሶች ክልብ እናጠናቸው። የሐዋርያት ሥራ 9:17-18 «ሐናንያም ሔዶ ወደ ቤቱ ገባ፤ እጁንም ጭኖበት ወንድሜ ሳውል ሆይ፤ ጌታ ጳርሱም በመጣበት መንገድ የታየህ ኢየሱስ ነው፤ ደግሞም ታይ ዘንድና መንፈስ ቅዱስ ይሞላብህ ዘንድ ላከኝ አለ። ወዲያውም እንደ ቅርፊት ያለ ከዓይኑ ወደቀ፤ ያን ጊዜም ደግሞ አየኝ ተነስቶም ተጠመቁ።» የሐዋርያት ሥራ 22:16 «አሁንስ ለምን ትዘገይለህ? ተነሳና ስሙን እየጠራህ ተጠመቅ ከጋጢአትህም ታጠብ» አለው።

እንግዲህ እነዚህ ሁለት ጥቅሶች የሚያሳዩን፣ ሳውል (ጳውሎስ) ክርስቶስን በደማስቆ መንገድ ባየበት በሦስተኛው ቀን በሐናንያ በኩል መጠነኛ የክርስትና (የኃይማኖት) ትምህርት ከተሰጠው በኋላ ወዲያውኑ እንደተጠመቀ ነው። በሐዋርያት ሥራ 10:48 ላይም የምንመለከተው ጴጥሮስ ቆርኔሊዎስንና ቤተሰቡን ለሰ ክርስቶስ በለበከላቸው በዚያኑ ቀን መጠመቃቸውን ነው።

በተጨማሪም በሐዋርያት ሥራ 16:14-15 ላይ ለሰ ሊዲያ ጥምቀት የምናነበውም ሆነ ደግሞም ቀደም ሲል ስለ ፊሊጶስዩስ የወህኒ ጠባቂ የተነጋገርንበት ከላይኞቹ ገጠመኞች ጋር ተመሳሳይ ነው።

ከእነዚህ ከጠቀስናቸው ሰባት ምሳሌዎች ለመደምደም እንደሚቻለው ከጥምቀቱ በፊት ለእንድ ምዕመን ሊለጠው የሚገባው ተቀዳሚ የክርስትና (የኃይማኖት) ትምህርት እጅግ የተንዛዛ መሆን እንደማይገባው ነው።

በጥንታዊቷ ቤተክርስቲያን የነበረው ልምድ ለእንድ ምዕመን ከጥምቀቱ በፊት የሚሰጠው ትምህርት መሠረታዊ በሆነ የወንጌል ትምህርት ላይ ብቻ ያተኮረ ነበር። ይኸውም በክርስቶስ ማንነት፣ በልደቱና በአስተምህሮው፣ በሞትና በትንሳዔው ዙሪያ ሲወለን፤ ከዚያ በኋላ ግን ለምዕመኑ የጥምቀት ሥርዓት ይፈፀምለታል።

እርግጥ ከዚያም በኋላ ለምዕመኑ በየደረጃው የረቀቀ ትምህርት ይሰጠዋል። ለክርስትና እምነት መሠረት በሆነው በሥነ መለኮት ትምህርት

በቂ እውቀት ይኖረው ዘንድ የኃይማኖት ምሁራን ድጋፍ ምንጊዜም አይለየውም።

ለዚህም አባባል አሳማኝ ማስረጃ የሚሆነን በሐዋርያት ሥራ 2:41 ላይ የሰፈረው ነው። ይኸውም በቁጥር 41 ላይ የሦስት ሺህ ምዕመናን የጴጥሮስን ትምህርት ማድመጥና ማመን ብለውም ወዲያውኑ መጠመቅ ካየን በኋላ በቁጥር 42 ላይ ግን የሚከተለውን እናነባለን። የሚናገረውም ስለነዚህ ሦስት ሺህ ምዕመናን ነው። «በሐዋርያትም ትምህርትና በሀብረትም እንደራውንም በመቁረስ በየጸሎቱም ይተጉ ነበር።» እኛም የእዲስ ኪዳንን ፈለግ እንከተል እስካልን ድረስ፤ ለእንድ ምዕመን ተቀዳሚውን የኃይማኖት ትምህርት ካለፌበጥነው በኋላ ልናጠምቀው ይገባል። ከዚያም ደረጃ በደረጃ ጠለቅ ወዳለው የሥነ መለኮት ትምህርት እናመራዋለን።